

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra společenských věd

Diplomová práce

Radikální pravice v politickém systému České republiky

Vypracovala: Eva Žáková
Vedoucí práce: PhDr. Salim Murad, Ph.D.

České Budějovice 2015

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

University of South Bohemia
Faculty of Education
Department of Social Science

Graduation thesis

The radical right wing in the political system of the Czech Republic

Author: Eva Žáková
Supervisor: PhDr. Salim Murad, Ph.D.

České Budějovice 2015

Bibliografická identifikace

Název diplomové práce: Radikální pravice v politickém systému České republiky
Autor diplomové práce: Eva Žáková
Studijní obor: VV - OV / ZŠ
Pracoviště: Katedra společenských věd
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Salim Murad, Ph.D.
Rok obhajoby: 2015

Anotace:

Předkládaná diplomová práce pojednává o radikálních pravicových stranách v politickém systému České republiky. Krajně pravicové strany se na území dnešní České republiky vyskytovaly již ve druhé polovině 19. století. V průběhu let však jejich počet a význam značně kolísaly.

V posledních dvaceti letech se zde objevila Dělnická strana, která se v období od roku 1989 do současnosti stala jasně nejvýznamnější z krajně pravicových stran. Dělnická strana vznikla v roce 2002 a rozpuštěna byla Nejvyšším správním soudem o osm let později. Kromě ní působila po roce 1989 v České republice celá řada dalších krajně pravicových stran.

Žádná z nich, a to včetně Dělnické strany sociální spravedlnosti, která byla nástupnickou stranou Dělnické strany, však nikdy nedosáhla takové popularity a volebních výsledků.

Klíčová slova:

extremismus, radikalismus, politická strana, Dělnická strana, krajní pravice

Bibliographical identification

Title of the graduation thesis:	The radical right wing in the political system of the Czech Republic
Author's first name and surname:	Eva Žáková
Field of study:	VV - OV / ZŠ
Department:	Department of Social Science
Supervisor:	PhDr. Salim Murad, Ph.D.
The year of presentation:	2015

Annotation:

The presented graduation thesis deals with radical right wing parties in the political system of the Czech republic. The far-right wing parties occurred in the area of the present Czech republic in the second half of 19th century. In the following years their number and importance fluctuated.

In the last twenty years the Dělnická strana appeared. This party was the most important far-right wing party since 1989 until present days. Dělnická strana was founded in 2002 and cancelled was by the Supreme Administrative Court eight years later. Many far-right wing parties acted in Czech republic besides this one after 1989.

None of them, including Dělnická strana sociální spravedlnosti, which is the successor party of Dělnická strana, had ever achieved such popularity and elective results.

Keywords:

extremism, radicalism, political party, Dělnická strana, far-right wing

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponenta práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 3. ledna 2015

Eva Žáková

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Salimu Muradovi, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při tvorbě této diplomové práce.

Obsah

1	Úvod	9
2	Metodologie	11
2.1	Cíl a předmět práce	11
2.2	Metody práce	12
2.3	Rozbor pramenů a literatury	12
3	Extremismus a radikalismus	17
3.1	Extremismus	17
3.1.1	Politický extremismus	18
3.1.1.1	Pravicový extremismus	18
3.1.1.2	Levicový extremismus	19
3.2	Radikalismus	20
3.2.1	Pravicový radikalismus	21
3.2.2	Levicový radikalismus	21
4	Politická strana	22
4.1	Definice politické strany	22
4.2	Dělení politických stran	24
4.3	Vznik politických stran	26
4.4	Zánik, zrušení a pozastavení činnosti politické strany	28
4.4.1	Zánik strany	28
4.4.2	Zrušení strany	29
4.4.3	Pozastavení činnosti strany a hnutí	30
5	Krajní pravice	31
5.1	Historie krajní pravice v českých zemích	31
5.1.1	Počátky krajních pravicových stran v českých zemích	31
5.1.2	Krajně pravicové strany v období první republiky	33
5.1.3	Česká krajní pravice v období druhé republiky	43
5.1.4	Český pravicový extremismus a radikalismus v období druhé světové války	46
5.1.5	Vývoj českého pravicového extremismu a radikalismu v letech 1945 – 1989	52

5.1.6	Vývoj českého pravicového extremismu a radikalismu po roce 1989	54
5.2	Dělnická strana	62
5.2.1	Vývoj Dělnické strany v období 2003 – 2005	62
5.2.2	Vývoj Dělnické strany v období 2005 – 2006	63
5.2.3	Vývoj Dělnické strany v období 2007 – 2010	64
5.2.4	Program Dělnické strany	66
5.2.5	Symbolika	68
5.2.5.1	Symboly Dělnické strany	72
5.3	Dělnická strana sociální spravedlnosti	73
6	Obrana státu proti radikálním a extremistickým subjektům	80
7	Průběh řízení vedoucí ke zrušení Dělnické strany	86
7.1	Návrh na zahájení řízení před Nejvyšším správním soudem	86
7.2	Vyjádření Dělnické strany k návrhu vlády	89
7.3	Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu	91
7.4	Druhý návrh na rozpuštění Dělnické strany	101
7.5	Vyjádření Dělnické strany k návrhu na její rozpuštění	110
7.6	Rozsudek Nejvyššího správního soudu	116
7.7	Návrh na zrušení rozsudku Nejvyššího správního soudu podané Dělnickou stranou	149
7.8	Rozhodnutí Ústavního soudu	149
7.9	Dělnická strana u Evropského soudu	151
8	Závěr	153
	Seznam zkratk	155
	Seznam použité literatury	156
	Seznam příloh	160

Kapitola 1

Úvod

Tato diplomová práce pojednává o radikální pravici v politickém systému České republiky. Ultrapravicové politické strany se na území současné České republiky objevily již před vznikem samostatného Československa v roce 1918.

V průběhu let však jejich popularita značně kolísala. Po relativně klidném období první republiky dosáhla v období 2. světové války krajně pravicová politická hnutí většího rozmachu, který však neměl dlouhého trvání. Krátce po skončení druhé světové války se totiž moci v Československu chopili komunisté, kteří byli orientováni zcela jiným než ultrapravicovým směrem. K dalšímu výraznějšímu rozšíření krajní pravice tak došlo v politice až po roce 1989.

Po tomto roce se nejvýznamnějšími představiteli radikální pravice v české politice staly Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa, Dělnická strana a Dělnická strana sociální spravedlnosti, která se po zrušení Dělnické strany stala její nástupkyní. Diplomová práce se však zabývá především druhou jmenovanou, jejíž historická stopa je také zřejmě nejvýraznější.

Přestože bylo toto téma již několikrát zpracované, celkové popsání, a to včetně soudních spisů, ve kterých je kompletně zachycen průběh procesu, který vedl až k rozpuštění Dělnické strany, se nám nikde uceleně dohledat nepodařilo. Z tohoto důvodu nám toto téma přišlo zajímavé a stalo se pro nás určitou výzvou.

Východiskem práce je nastínění pro práci důležitých pojmů, kterými jsou např. politická strana, extremismus či radikalismus.

Těžiště práce spočívá ve zpracování soudních spisů, které zachycují průběh soudních řízení, kdy vláda navrhovala rozpuštění Dělnické strany, které se podařilo první soudní spor vyhrát. Napodruhé již úspěšná nebyla a neuspěla ani při odvolání u Ústavního soudu.

Po jejím rozpuštění však představitelé Dělnické strany našli východisko v tom, že založili novou stranu, kterou nazvali Dělnická strana sociální spravedlnosti a která rovněž přejala část původních cílů a symboliky.

Také Dělnická strana sociální spravedlnosti nebyla v této diplomové práci opomenuta, i když se zde její historie a program vyskytují pouze epizodicky, stejně jako historie zbytku krajní pravice na území dnešní České republiky.

Krajně pravicové politické strany jsou dnes v České republice součástí politického systému a snaží se získat politickou moc. Jediným prostředkem je úspěch ve volbách, kterých se tato hnutí také účastní. Za posledních dvacet let to byly nejen volby do krajských zastupitelstev, Poslanecké sněmovny či Senátu Parlamentu ČR, ale i do Evropského parlamentu. V žádných z těchto voleb se však ultrapravicové politické strany větších úspěchů nedočkaly.

V České republice byl po roce 1989 pravicový extremismus na vzestupu a stal se určitým problémem. Do boje proti němu se zapojili nejen jednotlivci, ale i státní, nestátní a nadnárodní instituce. V práci pak nejsou opomenuty ani postihy za trestné činy extremistické povahy. V boji s pravicovým extremismem pomáhali i ultralevicoví extrémisté, kteří však již nejsou předmětem této diplomové práce.

Kapitola 2

Metodologie

2.1 Cíl a předmět práce

Hlavním cílem práce je komplexně zpracovat vývoj Dělnické strany v České republice od jejího zaregistrování do jejího zrušení.

Prvním úkolem je vysvětlení klíčových pojmů celé problematiky, kterými jsou např. extremismus, radikalismus a politická strana.

Druhým úkolem je provést krátký exkurz na přelom devatenáctého a dvacátého století, kdy zde vznikali předchůdci současné ultrapravice.

Těžiště práce spočívá ve třetím úkolu, kdy jsme se podrobně zabývali soudními spisy, které vedly ke zrušení Dělnické strany. Tento bod byl doplněn o vývoj, program, symboly a volební výsledky.

Čtvrtým úkolem je stručné popsání Dělnické strany sociální spravedlnosti, jako nástupkyně Dělnické strany.

Pátým a posledním úkolem je zmapovat důvody, které vedou stát k boji proti extremismu a radikalismu, instituce zabývající se bojem proti nim a postihy trestních činů extremistické povahy.

Z hlediska věcného se předmět práce zabývá krajně pravicovými politickými stranami, a to zejména Dělnickou stranou a Dělnickou stranou sociální spravedlnosti.

Z hlediska časového je předmět práce zaměřen na činnost Dělnické strany od jejího založení v roce 2002 do jejího zrušení Nejvyšším správním soudem v roce 2010. V práci je dále zachycen nástin vývoje politických stran od přelomu deva-

tenáctého a dvacátého století. Pouze okrajově je v práci popsán vývoj Dělnické strany sociální spravedlnosti, která v České republice vznikla v roce 2004, a která je dodnes aktivní.

Z hlediska územního se předmět práce zabývá oblastí současné České republiky.

2.2 Metody práce

Základem pro řešení naší diplomové práce bylo získání soudních spisů, které vedly ke zrušení Dělnické strany. Dále bylo třeba získat dostupné prameny zabývající se historií ultrapravice v českých zemích. Při řešení diplomové práce nemohly být opomenuty ani publikace popisující instituce, které brání stát vůči extremismu, a možnosti postihů vyplývající z extremistické činnosti.

Získaná data jsou prezentována následujícími metodami: Nástin vývoje politických stran od přelomu devatenáctého a dvacátého století je prezentován progresivní metodou. Při zpracování vývoje Dělnické strany jsme použili synchronní přístup, který sleduje události na několika místech v téže době. Kromě něj byl použit i diachronní přístup. Tyto přístupy byly použity i při zpracování Dělnické strany sociální spravedlnosti. Obě uvedené strany jsme se snažili zachytit tak, abychom popisovali události v pořadí, ve kterém proběhly, a to od doby nejstarší po dobu nejnovější, což opět odpovídá progresivní metodě.

2.3 Rozbor pramenů a literatury

Vzhledem k popisnému charakteru práce bylo třeba věnovat značnou pozornost důležitým zdrojům informací - soudním spisům a literatuře. Přihlédneme-li k tomu, že historie pravicového extremismu byla již v řadě kvalifikačních pracích zpracována, snažili jsme se těmto zdrojům vyhnout a těžit především z primárních, a tudíž i nesetříděných pramenů.

Největším a také nejrozsáhlejším zdrojem informací byly pro tuto práci jednotlivé soudní spisy - návrhy vlády na rozpuštění strany, vyjádření Dělnické strany

k těmto návrhům a soudní rozhodnutí. Z těchto soudních spisů lze také dopodrobna vyčíst celý průběh procesu s Dělnickou stranou, který skončil jejím rozpuštěním.

Druhým velkým zdrojem informací byly samozřejmě knihy, které se zabývají politickými stranami a českým pravicovým extremismem. Největší význam pro nás měla kniha M. Mareše - *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*.¹ V této publikaci se autor zabývá historií pravicového extremismu v českých zemích. Dále zde popisuje jednotlivá extremistická sdružení. Kniha je značně rozsáhlá a dobře strukturovaná. Lze v ní snadno a rychle nalézt hledané informace.

Další z důležitých publikací byla pro tuto diplomovou práci kniha *Krajní pravice a krajní levice v ČR*.² Kniha strukturovaně pojednává o extremistických pravicových a levicových prouděch, kterými jsou komunismus, anarchismus, neonacismus a nacionalismus. Kapitoly jsou přehledně rozděleny a v úvodu každé z nich autor uvádí čtenáře do kontextu, vysvětluje terminologii, popisuje vývoj, ideologii, programy sdružení či jejich působení na veřejnosti.

Neméně významnými publikacemi jsou knihy od Š. Danicse *Extremismus - hrozba demokracie*³ a *Úvod do politologie na PA ČR*.⁴ První kniha se zabývá pojmy jako je extremismus, radikalismus a terorismus. Všechny tyto pojmy autor charakterizuje a dále rozděluje. Věnuje se i uplatňování práva, institucím, které se zabývají extrémními projevy či kriminologickému pojetí těchto pojmů. Úvod do politologie na PA ČR, je studijní pomůcka katedry společenských věd na Policejní akademii. Tato skripta stručně pojednávají o významných postavách z historie politického myšlení, popisují moderní politické ideologie či popisují politické strany a stranické systémy. Kniha je psaná srozumitelně a potřebné informace lze lehce dohledat.

¹MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vydání. Brno: Barrister & Principal a Centrum strategických studií, 2003. ISBN: 80-86598-45-4.

²BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3797-3.

³DANICS, Štefan. *Extremismus - hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X.

⁴DANICS, Štefan. *Úvod do politologie na PA ČR*. Praha: Policejní akademie ČR (katedra společenských věd), 2006.

Již méně informací bylo čerpáno z publikace *Teorie politických stran*⁵ od autorů P. Fialy a M. Strmisky a *Dvě století střední Evropy*⁶ od J. Křena. V první uvedené publikaci jsou trochu zdlouhavě a nepřehledně sepsány a vysvětleny politické definice. Nicméně pro osvětlení potřebných pojmů má tato kniha svůj význam. Ve druhé publikaci pak lze najít komparativně pojaté dějiny střeoevropských národů (Čechů, Slováků, Maďarů, Poláků, Němců, Rakušanů a Židů) v moderní éře od sklonku 18. století do současnosti.

Historií politických stran se zabývá i kniha *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu*.⁷ Tento značně rozsáhlý svazek je rozdělen do dvou dílů, ve kterých je uceleně popsána historie politických stran od roku 1861 do roku 2004. Kniha je psaná velice „čtivou“ formou a čerpali jsme z ní především informace k dějinám krajní pravice v českých zemích do roku 1989.

Další, pro toto téma poměrně významnou publikací, je monografie J. Kroupy - *Základy politického systému České republiky*.⁸ Ta je rozdělena opět do dvou částí. V první jsou vymezeny základní pojmy, jakými jsou demokracie, politická moc, kultura a systém. Druhá část se pak zabývá základy politického systému České republiky. Zde autor popisuje politické strany, zájmové organizace a masová média.

Knihu *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*⁹ od B. Říchové jsme použili při definování jednotlivých politologických pojmů. V devíti kapitolách této knihy jsou stručně vysvětleny pojmy jako je politika, demokracie a její formy, vládní systémy v demokracii či politické strany a volební systémy.

⁵FIALA, Petr, STRMISKA, Maxmilián. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister & Principal, 1998. ISBN: 80-85947-31-5.

⁶KŘEN, Jan. *Dvě století střední Evropy*. 1. vydání. Praha: Argo, 2005. ISBN: 80-7203-612-2.

⁷MALÍŘ, Jiří, MAREK, Pavel, kol. *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. 2. díl. Období 1938-2004*. 1. vydání. Brno: Doplněk, 2005. ISBN: 80-7239-179-8.

⁸KROUPA, Jiří. *Základy politického systému České republiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN: 978-80-210-5384-7.

⁹ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-348-2.

M. Mareš je autorem další velmi dobré knihy, a to *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*.¹⁰ Kniha je manuál, který byl zpracován pro Policii ČR. Autor zde „čtivou“ a lehkou formou doplněnou o obrázky symbolů popisuje význam, historii a používání symbolů extremistů.

Kniha *Politologie*¹¹ od A. Heywooda je poměrně rozsáhlá, ale dobře strukturovaná publikace, která umožňuje lehkou orientaci v ní. Popisuje politické teorie, národy a globalizaci, mechanismy vládnutí, ale i politická opatření.

Dalším velmi významným autorem je vedle M. Mareše i J. Charvát. K vypracování naší diplomové práce jsme použili jeho publikaci *Současný politický extremismus a radikalismus*.¹² Tato kniha popisuje problematiku politického extremismu. Současně vysvětluje vznik pravicového a levicového extremismu a jejich vývoj, který zakončuje v současnosti. Zabývá se i extremistickými skupinami, a to nejen na území Evropy, ale i USA. Kniha též popisuje extremistické subkultury.

Při zpracování symbolů nám velmi pomohla kniha od J. Chmelíka - *Symbolika extremistických hnutí*.¹³ Kniha se nejen zabývá hnutím skinheads, ale i symboly používanými extremistickými hnutími, kde autor popisuje symboliku barev, čísel či verbální symboliku a zabývá se i základním dělením symboliky v extremistických hnutích.

Informace o postizích trestných činů byly čerpány z knihy *Kriminologické a právní aspekty extremismu*, ve které se touto problematikou zabývá část jedné kapitoly, jejímž autorem je P. Kotulan.¹⁴

Neméně důležité zdroje byly i internetové stránky. O historii pravicového extremismu a radikalismu ve světě pojednává mnoho webových stránek. Při zpra-

¹⁰MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti: manuál pro Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006.

¹¹HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. 1. vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN: 80-86432-95-5.

¹²CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.

¹³CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vydání. Praha: Armex Praha, TRIVIS, Soukromou veřejnoprávní akademií a Vyšší odbornou školou, spol. s r. o., 2000. ISBN: 80-86244-14-8.

¹⁴KOTULAN, Petr. Možnosti postihu trestných činů extrémní povahy podle našeho trestního práva. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. 1. vyd. Alena Marešová. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999, s. 55-63. ISBN 80-86008-59-2.

cování této diplomové práce jsme se ale vždy snažili využívat důvěryhodných zdrojů, jakými jsou oficiální stránky Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti, Nejvyššího správního soudu, Českého statistického úřadu, Dělnické strany či Dělnické strany sociální spravedlnosti.

Z uvedených webových stránek jsme vytěžili nejen volební výsledky či programy Dělnické strany sociální spravedlnosti, ale především celý průběh soudního řízení s Dělnickou stranou.

Kapitola 3

Extremismus a radikalismus

3.1 Extremismus

Slovo extremismus má svůj základ ve slovu extrém. Toto slovo pochází z latiny. Jeho význam je „nejkrajnější“. Můžeme tedy předpokládat, že pro politickou oblast má znamenat to, co je nejvíce vzdáleno od politického středu. Extremismus lze ale chápat i jako ideologii, která chce zlikvidovat a nahradit současný politický systém svojí alternativou. Tato možnost má však být nedemokratická a porušující lidská práva.¹

Extremismus můžeme definovat jako „vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních a zákonných norem, vyznačuje se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, které jsou definovány v českém ústavním pořádku“.

Tato stanoviska by působila ničivě na demokratický, politický a ekonomický systém. Cílem těchto postojů je zničit demokratický systém a nahradit ho systémem totalitním, autoritářským režimem či diktaturou nebo anarchií.²

Další možné vysvětlení: Extremismus je politologický pojem zahrnující krajní a neobvyklé společenské jevy a jejich držitele. Pokud tyto postoje vyústí v procesy, které vedou ke zničení politického a sociálního systému, stávají se již rizikem.

¹CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6, s. 9-10.

²Co je to extremismus. *Policie České republiky* [online]. [cit. 2014-10-18]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>

Kdyby tato situace vedla u voleb k výhře, znamenalo by to potlačení lidských práv a přechod k totalitě, anarchii či autoritářství.³

Extremismus je postoj, který vede k odstranění, či přeměně demokratického zřízení, k čemuž využívá všechny možnosti, a to i protiprávní.

Z těchto ukázek definic lze vyvodit, že extremismus je postoj, jehož cíl je utlačování lidských práv a zničení demokratického základu státu. To vše vede k anarchismu či totalitě.

3.1.1 Politický extremismus

Politický extremismus je pojem, který se používá ve spojení s vymezeným, nebezpečným smýšlením a jednáním v politice. Extremismus můžeme rozdělit na pravicový a levicový. Někdy se používají i termíny krajní pravice a krajní levice, ultrapravice a ultralevice či extrémní pravice a extrémní levice.⁴ Toto rozlišení poukazuje na umístění v politickém spektru, a to na jeho okraji.

3.1.1.1 Pravicový extremismus

Ultrapravice lze definovat jako skupiny, které začínají u ultrakonzervativního nacionalismu a končí u neofašismu a neonacismu. To vše vede přes pravicový populismus. Do těchto skupin mohou patřit politické strany, občanská sdružení, nadace atd. Obvykle se jednotlivá uskupení od sebe distancují, ale i přesto mají většinou členové na sebe méně či více veřejné kontakty.⁵

Na území současné České republiky vzniklo několik ultrapravicových uskupení. Mezi nejznámější lze zařadit Sdružení pro republiku - Republikánská strana

³Demokracie a ústavnost. *Bezpečnostní informační služba* [online]. [cit. 2014-09-28]. Dostupné z: <http://www.bis.cz/extremismus.html>

⁴DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X, s. 12-13.

⁵CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6, s. 18.

Československa a Dělnickou stranu.⁶ Důležitý okamžik pro vytváření ultrapravicové ideologie byl boj s ideologií komunistickou.

Komunisté jsou pro rovnost všech lidí a tímto postojem jsou proti nacionalistům a rasistům. Ovšem ideologie komunistů nebyla pro všechno obyvatelstvo přívětivá. Proto také krajní pravice využila této situace v propagačních materiálech, kde se stavěla proti komunistům.⁷

K rasistickému, antisemitskému a xenofobnímu přístupu se oficiálně mnoho krajně pravicových stran nehlásí. Tyto postoje se obvykle shrnují pod pojem vlastenectví. Avšak veřejně se hlásí k antikomunismu a boji proti levicovým stranám a zvrhlostem (podle jejich ideologie – narkomani a homosexuálové).⁸

3.1.1.2 Levicový extremismus

Do levicového extremismu můžeme zahrnout ideologie komunistického, anarchistického a trockistického smýšlení.⁹ Tyto skupiny prosazují „revoluční prvky politického boje“, hlavní roli státu a rovnostářské pojetí politiky.¹⁰ Primárně můžeme krajní levici rozdělit na dvě ideologie: anarchismus a komunismus.

Pod komunismus můžeme zařadit i stalinismus, maoismus a frankfurtskou školu. Dále sem můžeme zařadit nemarxistické proudy jako jsou komunistické sklony prvotního křesťanství, utopické smýšlení a raný socialismus. Komunisté se také vyvíjeli úplně jinak než subjekty ultrapravice, které vznikaly jako platformy extrémních proudů dělnických hnutí. Svoji masovou povahu si ponechali i po druhé světové válce. Komunisté se postupně dostávali do evropské politiky, ale v průběhu času se jejich ideologie a struktura změnila. To vše vedlo k jejich podílení se na moci.

⁶DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X, s. 16.

⁷CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6, s. 64.

⁸Tamtéž, s. 84.

⁹Tamtéž, s. 18.

¹⁰DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X, s. 23.

Do levicových uskupení se později dostal i anarchismus, a tím se stav ztížil. Anarchismus můžeme opět rozdělit na dva druhy: kolektivistický, který se slučuje částečně s klasickým marxismem a individualistický. Anarchisty můžeme považovat i za neextrémisty, a to z důvodu jejich zabýváním se ekologií, antifašismem či lidskými právy.

Tyto činnosti společnost respektuje a jsou pro ni i užitečné. Subjekty krajní levice se skládají ze studentů středních a vysokých škol a zároveň se k nim hlásí i řada představitelů světové inteligence. Proto je těžké srovnávat stupeň argumentů krajní levice a krajní pravice.¹¹

Subjekty ultralevice spolu nespolupracují a hranice mezi jednotlivými skupinami nejsou téměř zřetelné.¹² V České republice lze do krajní levice zahrnout Komunistickou stranu Československa, Komunistický svaz mládeže¹³ a Komunistickou stranu Čech a Moravy.

3.2 Radikalismus

Tento pojem vychází z latinského slova „radix” a znamená kořen. A proto pro radikalismus má být typické jednání, které řeší svoji podstatu (kořen). V dnešní době velmi často lidé a především média používají slovo extremismus a radikalismus jako synonyma a přidávají jim význam rasistů či výtržníků.¹⁴

Radikalismus lze popsat jako „kritické postoje, které hodlají měnit či zlepšit dané politické poměry, ale nevedou k odstranění demokratického politického systému. Pohybují se v jeho ústavním rámci, byť až na jeho okraji”.¹⁵

¹¹CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6, s. 86.

¹²Tamtéž, s. 18.

¹³DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X, s. 23.

¹⁴CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6, s. 10.

¹⁵DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X, s. 10.

V historii se tento problém objevil v 18. a 19. stoletím, kdy v západní Evropě existovalo hnutí, které chtělo uskutečnit rozsáhlé liberální změny.¹⁶ Lze ho rozdělit na pravicový a levicový.

3.2.1 Pravicový radikalismus

Pravicový radikalismus neohrožuje demokratické zřízení státu, ale pohybuje se na úplném okraji jeho ústavnosti. Lze ho vysvětlit jako směsici nacionalistických, autoritářských, populistických, tradičně konzervativních, reakčních a občas i plebiscitárních a liberálních postojů. Z těchto postojů můžeme vydedukovat netoleranci vůči cizím občanům, a to především vůči imigrantům a jakékoliv nadnárodní spolupráci.¹⁷

3.2.2 Levicový radikalismus

Levicově radikalistické strany, stejně jako pravicové, se staví proti nadnárodní spolupráci a drží si antievropskou pozici. Chtějí změnu společnosti pomocí sociálních a ekonomických plánů.

¹⁶CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6, s. 10.

¹⁷DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X, s. 30-31.

Kapitola 4

Politická strana

4.1 Definice politické strany

O definici politických stran se již pokoušelo mnoho autorů. Jednu z nejznámějších vyslovil E. Burka:

*„Politická strana je seskupení lidí, kteří se spojují, aby společnými silami prosazovali národní zájem, a to na základě nějakého konkrétního principu, na němž se shodují.”*¹

Dalším autorem je Max Weber, který nejčastěji používal tuto definici:

*„Politické strany jsou dobrovolně vytvářené skupiny s cílem poskytnout svým předákům moc uvnitř skupiny a aktivním členům možnosti prosazení věcných cílů nebo dosažení osobních výhod nebo obojího zároveň.”*²

V polovině 50. let Neuman popsal politickou stranu takto:

„Jasně vymezená organizace sestávající se z aktérů, kteří aktivně působí v politickém životě společnosti tj. z těch, kdo mají zájem na opanování vládní moci a

¹ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-348-2, s. 88.

²FIALA, Petr, STRMISKA, Maxmilián. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister & Principal, 1998. ISBN: 80-85947-31-5, s. 24.

jež s jinou skupinu nebo skupinami, které zastávají odlišné názory, soutěží o podporu veřejnosti.”³

Mezi nejnovější pak patří definice G. Sartoriho:

„Hlavním definičním kritériem politické strany je skutečnost, že se jedná o politickou skupinu, která se účastní voleb a je schopna těchto voleb využít k tomu, aby umístila své kandidáty do veřejných úřadů.”⁴

K novějším definicím se řadí i Danicsův popis:

„Trvalá organizace s uspořádanou úrovní od celostátní až k místní, která se v duchu ideologického programu snaží dobýt a vykonávat politickou moc a za tímto účelem vyhledávají lidovou podporu.”⁵

Definice se nemění jen díky autorům, ale hlavně kvůli době, ve které byla psána. Pojem politická strana se mění nejen s ohledem na časový, ale i geografický determinant.⁶ Pokud bychom tedy chtěli pracovat s nějakou definicí, musíme vycházet ze současné literatury, která nám podává nejdůležitější charakteristiku politických stran takto:

- Strany musí být dobrovolné, trvalé a otevřené organizace, kde členové mají stejné představy a zájmy.
- Jejich cílem je politická moc.
- Tohoto cíle chtějí dosáhnout pomocí voleb.

³Tamtéž.

⁴ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-348-2, s. 89.

⁵DANICS, Štefan. *Úvod do politologie na PA ČR*. Praha: Policejní akademie ČR (katedra společenských věd), 2006, s. 107.

⁶FIALA, Petr, STRMISKA, Maxmilián. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister & Principal, 1998. ISBN: 80-85947-31-5, s. 20.

4.2 Dělení politických stran

Politické strany se dají rozdělit mnoha způsoby. Za základní rozdělení se dá považovat:

- Konzervativní a liberální
- Pravice a levice⁷

Jan Charvát toto rozdělení rozšířil na:

- Pravice – kapitalismus, liberalismus
- Levice – socialismus
- Ultrapravice
- Ultralevice⁸

Blanka Říchová dělí politické strany následujícím způsobem:

- Strany podle cílů a podle charakteru vzniku
 - Strany patronáže
 - Strany třídní
 - Strany světonázorové
 - Strany programové
 - Akční strany
- Strany podle sociálních aspektů
 - Honorační strany
 - Masové strany
 - Masové strany integrační
 - Kádrové strany
 - Party machine

⁷KROUPA, Jiří. *Základy politického systému České republiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN: 978-80-210-5384-7, s. 28.

⁸CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6, s. 16-17.

- Strany podle sociodemokratických znaků
 - Strany zájmové
 - Strany všelidové – konzervativní, liberální, křesťansko demokratické, sociálně demokratické, krajně pravicové, strany zelených a komunistické strany⁹

Podle Heywooda je nejdůležitější dělení toto:

- Strany kádrové a masovédiviuální reprezentace a sociální integrace
- Strany reprezentativní a integrativní
- Strany ústavní a strany revoluční
- Strany levicové a pravicové¹⁰

Dle Neumanna:

- Individuální reprezentace – strany kádrové
- Sociální integrace – masové strany¹¹

Dále lze rozdělit strany takto:

- Socialistické
- Radikálně levicové
- Ekologické
- Křesťanskodemokratické
- Liberální
- Konzervativní
- Krajně pravicové
- Regionální a etnické

⁹ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-348-2, s. 92.

¹⁰HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. 1. vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN: 80-86432-95-5, s. 267.

¹¹ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-348-2, s. 91.

Jean Blondel rozdělil politické strany na:

- Liberálně demokratické
- Autoritativně rovnostářské
- Tradiční konzervativní
- Populistické
- Individualisticko-autoritativní¹²

4.3 Vznik politických stran

Vznik politických stran v ČR je podložen zákony. Jedná se především o Zákon 424/1991 Sb. o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

Na základě tohoto zákona může být členem politické strany pouze fyzická osoba, která je starší osmnácti let. Každá osoba může být členem pouze jedné strany či hnutí. Nikdo nesmí být do členství nucen a následně nesmí být kvůli němu omezován v právech. Z politické strany či hnutí lze kdykoliv vystoupit. Strany se stávají právnickou osobou a státní orgány mohou do jejich činnosti či pozastavení zasahovat jen v rámci zákona a jeho mezích.

Vzniknout nemohou takové strany, které porušují zákon nebo je jejich cílem narušení demokratického státu či nemají demokratické stanovy nebo demokraticky ustanovené orgány. Nemohou vzniknout ani takové strany, které chtějí zamístit jiným stranám či hnutím žádat ústavními prostředky o moc, anebo takové strany, které potlačují rovnoprávnost občanů. Program politických stran a hnutí nesmí být v rozporu s mravností, veřejným pořádkem, svobodou a právy občanů.

K založení politické strany a hnutí je zapotřebí tříčlenný přípravný sbor. Členům sboru musí být minimálně 18 let. Součástí návrhu na založení politické strany, který podepsali členové přípravného sboru, musí být:

- Petice podepsaná minimálně tisíci osobami, které ke svému podpisu přidají i jméno, příjmení, datum narození a bydliště.

¹²KROUPA, Jiří. *Základy politického systému České republiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN: 978-80-210-5384-7, s. 29.

- Organizační řád, který bude obsahovat:
 - Název, zkratku
 - Sídlo
 - Programové cíle
 - Práva a povinnosti členů
 - Ustanovení o organizačních jednotkách (pokud budou zřízeny) a zejména vymezení rozsahu, v němž mohou ve prospěch strany nabývat majetek, hospodařit a nakládat s ním, popřípadě nabývat jiná majetková práva a rozsahu, v němž mohou jednat a zavazovat se jménem strany
 - Orgány včetně orgánů statutárních, rozhodčích a revizních, způsob jejich ustavování a vymezení jejich oprávnění
 - Způsob, jakým statutární orgány jednají a podepisují, zda a v jakém rozsahu mohou činit právní úkony jménem strany a hnutí i jiní členové či pracovníci
 - Zásady hospodaření
 - Způsob stanovení členských příspěvků, mají-li členové strany a hnutí uloženu povinnost platit členské příspěvky
 - Způsob naložení s majetkovým zůstatkem, který vyplyne z likvidace majetku a závazků v případě zrušení strany a hnutí, pokud tento zůstatek nepřípadne státu
- Název i zkratka strany či hnutí, které se musí lišit od stran či hnutí, které už jsou činné na území České republiky
- Sídlo, které musí být na území ČR

Pokud stanovy neurčují něco jiného, jedná jménem strany a hnutí až do ustavení orgánů přípravný výbor. Orgány strany a hnutí musí být ustaveny nejpozději do šesti měsíců od vzniku strany a hnutí. Nejsou-li orgány v této lhůtě ustaveny, dá Ministerstvo vnitřní podnět k návrhu na pozastavení činnosti strany a hnutí. Návrh se podává Nejvyššímu správnímu soudu.

Ten může návrh vrátit z důvodu neúplnosti či nepřesnosti údajů, a to do pěti dnů od doručení. Pokud Ministerstvo vnitřní věci neupozorní do deseti dnů, výbor se může domnívat, že návrh neměl žádné nedostatky. Pokud přípravný výbor nebude souhlasit s rozhodnutím Ministerstva vnitřní věci, může do patnácti dnů od doručení rozhodnutí podat žalobu ke správnímu soudu.

Řízení o registraci započne dnem, kdy dojde na Ministerstvo vnitřní věci návrh, který nebude mít nedostatky. Ministerstvo vnitřní věci pak provede registraci, pokud stanovky nejsou v rozporu s již výše zmíněnými podmínkami. Ministerstvo vnitřní věci má nárok do patnácti dnů od zahájení registrace tuto registraci buď povolit či zamítnout.

Pokud zmocněnci přípravného výboru nebylo doručeno do třiceti dnů od doby zahájení registrace zamítavé stanovky, strana či hnutí je registrována následujícím dnem od uplynutí lhůty. Jestliže však dostane zamítavé stanovky, má možnost do třiceti dnů podat u příslušného soudu opravný prostředek.

Pokud soud zruší stanovky Ministerstva vnitřní věci, tento akt nahradí rozhodnutí Ministerstva vnitřní věci. Zápisem do rejstříku stran a hnutí je pak strana či hnutí zaregistrována.

4.4 Zánik, zrušení a pozastavení činnosti politické strany

4.4.1 Zánik strany

Strana či hnutí zanikají dnem, kdy je Ministerstvo vnitřní věci vymaže z registru stran a hnutí. Před tímto aktem ovšem Ministerstvo vnitřní věci musí zkoumat, zda by vymazání nebránilo probíhajícímu trestnému stíhání či výkonu trestu. Pokud strana bude zrušena bez likvidace, podává návrh na vymazání Ministerstvu vnitřní věci orgán strany, který je k tomu příslušný, a to do deseti dnů od zrušení strany.

Jestliže je strana zrušena s likvidací, podá návrh likvidátor, a to do deseti dnů po ukončení likvidace. Je-li však proti straně či hnutí vedeno trestní stíhání

nebo vykonává trest, musí navrhovatel doložit, že soud povolil zánik této strany či hnutí.

Před zánikem strany či hnutí musí dojít k aktu zrušení. To může probíhat bez likvidace, a to v tom případě, že přechází veškerý majetek a závazky na právního nástupce. Druhá možnost je zrušení s likvidací. V tomto případě majetek i závazky na právního nástupce nepřecházejí.

Na likvidaci majetku a závazku strany či hnutí se používají přiměřené předpisy o likvidaci majetku a závazků obchodní společnosti. Pokud likvidátor zjistí, že majetek strany či hnutí je předlužen, je nucen podat návrh na insolvenční řízení. Pokud ovšem likvidace skončí zůstatkem, naloží se s ním tak, jak je určeno ve stanovách strany nebo hnutí. Ministerstvo je povinno do sedmi dnů od výmazu strany či hnutí vše oznámit Českému statistickému úřadu.

4.4.2 Zrušení strany

Stranu či hnutí lze zrušit následovně:

- Pokud se strana či hnutí dobrovolně rozpustí, sloučí nebo změní na občanské sdružení
- Pokud nepředloží výroční finanční zprávu Poslanecké sněmovně do doby, kterou určuje zákon
- Z rozhodnutí soudu

Stanovy by měly upravovat způsob zrušení strany. V případě, že jej neobsahují, rozhodne o tom jejich nejvyšší orgán. Orgány zrušené strany mohou vykonávat činnost, která souvisí se zrušením strany, ovšem pouze pokud pravomoc nepřesla na právního nástupce nebo likvidátora. Pokud se ruší strana sloučením nebo přeměnou na občanské sdružení, majetek a závazky přecházejí na právního nástupce. Do pěti dnů je orgán, který stranu rozpustil, povinen oznámit Ministerstvu vnitra likvidátora. Tento likvidátor však nesmí být členem strany či hnutí, které jsou rozpuštěny. V případě, kdy strana či hnutí nabyly majetek, z jehož důvodu soud rozpustil stranu, majetkový zůstatek této strany může z rozhodnutí soudu připadnout státu.

4.4.3 Pozastavení činnosti strany a hnutí

Soud může činnost strany či hnutí pozastavit, a to pokud je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami. Během pozastavení může strana či hnutí vykonávat pouze činnosti, které vedou na odstranění stavu, pro které byla jejich činnost pozastavena. Tato doba však nesmí přesáhnout jeden rok. Pokud je pozastavení činnosti delší než jeden rok, podají orgány uvedené v § 15 tohoto zákona žalobu k správnímu soudu na rozpuštění strany. Odstraní-li strana či hnutí v zákonné lhůtě nedostatky, které vedly k pozastavení činnosti, rozhodne soud o znovuoobnovení činnosti. Znovuoobnovení činnosti může být pozastaveno z důvodů uvedených v § 6 odst. 5 a § 18 odst. 1 a 2 zákona. Činnost strany se v tomto případě považuje za obnovenou dnem, kdy byla povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem. O rozpuštění či pozastavení činnosti a znovuoobnovení rozhoduje Nejvyšší správní soud. Do třiceti dnů od doručení podnětu vláda podává návrh na pozastavení činnosti či rozpuštění strany. Návrh může podat i prezident republiky.

„Pozastavit činnost strany a hnutí nebo ji rozpustit nelze v době ode dne vyhlášení celostátních voleb do Poslanecké sněmovny, Senátu, zastupitelstev měst a obcí a zastupitelstev vyšších územních samosprávných celků do desátého dne po posledním dni těchto voleb. To neplatí, jestliže je činnost strany a hnutí v rozporu s § 4.“ Další důvody k pozastavení či zrušení strany stanoví zvláštní zákony.¹³

¹³424.1991. *Nejvyšší správní soud* [online]. [cit. 2014-10-01]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/zakony/424.1991.pdf>

Kapitola 5

Krajní pravice

5.1 Historie krajní pravice v českých zemích

Jako každý politický směr v českých zemích, měla i krajní pravice svůj historický vývoj.

5.1.1 Počátky krajních pravicových stran v českých zemích

Za předchůdce současné ultrapravice se obecně v Evropě považují antisemitské, bonapartistické a autoritářské skupiny z přelomu devatenáctého a dvacátého století. Rovněž v českých zemích existovaly v tomto období antisemitské proudy, které navazovaly antijudaismus. Jednou z příčin jejich vzniku byl dobový náhled na Židy jako na spojence „německého živlu“, který byl samozřejmě hlavním nepřítelem českého nacionalismu.

V této době existovaly v českých zemích dva zdroje organizovaného antisemitismu. Prvním bylo protizidovsky zaměřené hnutí, které bylo konstituováno po rozdělení Národní strany na „mladočechy“ a „staročechy“. Toto hnutí bylo sdruženo jednak kolem poslance V. Březnovského a také kolem časopisu *Radikální listy*. Druhá organizovaná skupina antisemitů byla utvořena kolem Václava Myslivce – poslance Katolické strany lidové.

K posílení antisemitských trendů v očích veřejnosti přispěla tzv. „hilsneriáda“, pojmenovaná po židu Leopoldu Hilsnerovi. Ten byl v Polné na Jihlavsku v roce 1899 obviněn z rituální vraždy křesťanské dívky Anežky Hružové.¹

Proti antisemitskému proudu, ale zejména proti jeho brutálním excesům se však rovněž zvedal odpor, a to nejen v českých zemích, kde se hlavním kritikem této aféry stal T. G. Masaryk. Nicméně v politických kruzích se zcela otevřeně proti antisemitismu postavila snad pouze jediná strana, kterou byla sociální demokracie.²

Leopold Hilsner byl sice nakonec osvobozen, ale výklad celé této události v pojetí židovské rituální vraždy a předkládání nejrůznějších „důkazů“ o Hilsnerově vině zůstal až do současnosti nedílnou součástí činnosti českých antisemitů.

Antisemitské a protižidovské postoje lze dodnes najít v řadě českých uměleckých literárních děl. Na tento fakt také samozřejmě upozorňuje celá řada „národoveckých“ antisemitů. Mezi jejich autory lze najít i velice zvučná jména. Jedná se například o dílo Jana Nerudy *Pro strach židovský*. V tomto ohledu však rozhodně nelze opomenout některá programově antisemitská periodika, mezi která patřily *České zájmy* a na ně navazující *Naše zájmy* či *Naše obrana*. Objevily se však také specializované antisemitské publikace. Jako příklad lze jmenovat *Ve spárech židovstva* či *Židovské zrcadlo ve světě pravdy*.

V těchto titulech byli samozřejmě Židé nejčastěji napadáni jako národ, který cíleně a systematicky usiluje o světovládu, rozkládá křesťanství a nadřazuje se nad ostatní.

Přesto však lze tvrdit, že se až do roku 1918 silnější proud českého antisemitismu nevytvořil. Na radikální český nacionalismus z období Rakouska-Uherska však v období první republiky navázaly nové pravicově extremistické proudy.³

¹MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vydání. Brno: Barrister & Principal a Centrum strategických studií, 2003. ISBN: 80-86598-45-4, s. 111.

²KŘEN, Jan. *Dvě století střední Evropy*. 1. vydání. Praha: Argo, 2005. ISBN: 80-7203-612-2, s. 272.

³MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vydání. Brno: Barrister & Principal a Centrum strategických studií, 2003. ISBN: 80-86598-45-4, s. 111-112.

5.1.2 Krajně pravicové strany v období první republiky

V roce 1918 vznikl ve středoevropském regionu nový stát, který byl státem demokratickým, což lze v této oblasti označit za výjimku. V nově vzniklém Československu, které bylo státem mnohonárodnostním, se opět objevilo mnoho extremistů, a to jak levicových, tak i pravicových. Nově vzniklý stát byl samozřejmě primárně ohrožován Německem, kde se v roce 1933 chopil moci Adolf Hitler, nicméně územní nároky na něj vznášelo i obnovené Polsko a Maďarsko, jakožto nástupnický stát rozpadlého Uherska.

Československo bylo v meziválečném období považováno za „stát stran“, jejichž koalice determinovaly veřejný život. V první polovině dvacátých let zde existovala tzv. „Pětka“, což byl výbor zástupců pěti koaličních stran, který projednával důležité politické otázky. Počínaje rokem 1926 se však začaly do politického dění stále více zapojovat i německé aktivistické strany, jejichž význam pak začal ve třicátých letech upadat.

Nemalou roli v politickém dění v meziválečném Československu sehrál i tzv. „Hrad“, což byla neformální skupina kolem T. G. Masaryka a Edvarda Beneše. Byl to právě „Hrad“, jehož humanistické myšlenky měly nemalý vliv na obyvatelstvo patřící do střední vrstvy. Tento vliv přispěl mj. k faktu, že se tito lidé ve větší míře nepřidali k autoritativním a fašistickým proudům, což se naopak stalo v několika jiných evropských zemích.

Demokratické základy Československa však byly i přes tyto vlivy převážně ve třicátých letech ohrožovány sudetoněmeckým a maďarským iredentismem, slovenským nacionalismem a separatismem, komunismem a také českým pravicovým extremismem.

Tyto pravicové strany či proudy byly se svou snahou o celkový posun politického dění směrem doprava obecně vnímány jako ohrožovatelé československé demokracie. Tyto snahy vyvrcholily tzv. prosincovým blokem v roce 1935, jehož cílem bylo prosadit do čela státu Bohumila Němce namísto E. Beneše.

Československu se však i přes tuto krizi podařilo uhájit své ideály, i když ne nadlouho, neboť na republiku silně dopadl vliv uzavřené Mnichovské dohody spojený s tvrdým a neúprosným tlakem nacistického Německa.

Obecně rozhodně nelze srovnávat pravicovou prvorepublikovou politiku meziválečného Československa s evropskými pravicově extremistickými hnutími ve dvacátých a třicátých letech, a to i přesto, že hranice prvorepublikového pravicového extremismu jsou díky celkové demokratické orientaci Československa velice těžko určitelné.

Nelze však opomenout fakt, že se Československá národní demokracie podílela na vzniku českého fašismu a spolupracovala i s fašizující Národní ligou Jiřího Stříbrného, se kterou vytvořila Národní sjednocení, které již lze označit za zárodek nebezpečného protidemokratického hnutí.

Celkově lze československý pravicový extremismus v meziválečném období rozdělit do několika skupin. První z nich byly skupiny mající své základy ve „státotvorných strukturách“ nově vzniklého Československa, které se postupnou radikalizací a vyhraněnými názory na český nacionalismus dostaly do prostoru pravicového extremismu.

Druhou skupinu tvořili lidé sdružení kolem Národní obce fašistické, kteří působili proti základům československé demokracie a k prosazování svých názorů se nebáli užít ani násilných metod.

Třetí skupinou byla ostře fašisticky, nacionalisticky a antisemitsky naladěná seskupení militantní inteligence.

Jako poslední pak nelze opomenout ultrakonzervativní katolické skupiny a jednotlivce, jejichž antidemokratické a antisemitské postoje však nebyly v rámci katolického proudu v meziválečném Československu příliš velké.⁴

Pokud bychom se chtěli zaměřit čistě na politické strany v období první republiky, je v tomto ohledu rozhodně třeba zmínit vývoj Československé národní demokracie, která vznikla v únoru 1918.

⁴Tamtéž, s. 114-116.

V tomto období to byla nepochybně strana velice významná, neboť její předseda Karel Kramář se dokonce stal předsedou první československé vlády. Po neúspěchu v obecních volbách v roce 1919 však odešli národní demokraté do opozice a jejich zaměření, především K. Kramáře, se stalo silně nacionalistické. Vznikl tudíž značný rozpor mezi ním a „Hradem“, a to především v pohledu na zahraniční politiku. Národní demokracie totiž požadovala orientaci směrem na východ – na sovětské Rusko, a naopak odmítala vazby na Francii. Brzy tak neodvratně muselo vzniknout určité nepřátelství mezi K. Kramářem a T. G. Masarykem s E. Benešem.

Po dalším neúspěchu ve volbách se Československá národní demokracie pokusila rozšířit členskou základnu a v jejím okolí se tak začaly pozvolna vytvářet fašizující skupiny. Její postoj a nejrůznější výpady vůči E. Benešovi začaly přitvrzovat, což vyvrcholilo neúspěšným pokusem o jeho sesazení. Ve druhé polovině dvacátých let začala tato strana fašizovat, i když to na první pohled nebylo zcela patrné, neboť ji ve vládě zastupovali představitelé pragmatického křídla. Radikální idealisté zde totiž tvořili jakousi vnitřní opozici.

V roce 1926 strana odmítla vstoupit do tzv. Švehlovy „panské koalice“ a poměrně známá se rovněž stala svým heslem: „*Němci do vlády, mi do revoluce.*“

V první polovině třicátých let tvořila Československé národní demokracie stále součást vládní opozice. Její členstvo začalo vytvářet novou organizaci, která byla buď přímo složená ze sil krajní pravice, nebo ze sil, které k jejím názorům rozhodně neměly příliš daleko.

Její spojencem se v této době stala Národní liga vedená Jiřím Stříbrným, který se po vyloučení z Československé národní demokracie v polovině dvacátých let dostal do víru fašizujících proudů. V polovině třicátých let začala Národní liga spolupracovat s Národní frontou, ve které byli např. seskupeni členové Národní obce fašistické či Radikální národní demokracie.

Již počátkem září 1934 pak začala probíhat jednání mezi Československou národní demokracií, Národní ligou a Národní frontou. Ta vyvrcholila koncem října 1934, a to podpisem rámcové dohody o vytvoření Národního sjednocení, ve

kterém však začaly probíhat mocenské boje. Výraznější vliv si zde vybojovala Národní liga.

Národního sjednocení mělo před volbami v roce 1935 velké ambice. Jejich volební kampaň však byla provázená nepokoji a pouličními rvačkami. Strana se rovněž snažila získat své voliče letáky s heslem „*Nic než národ*” a začala ostře odsuzovat versailleský systém, spojenectví s SSSR, komunisty, Židy, Němce, zednáře a také samozřejmě „Hrad”. Jejich volební kampaň však skončila neúspěchem.

Vůdčí osobnost Národního sjednocení – Karel Kramář však začínala stárnout a ve straně se rozhořel boj o jeho nástupnictví. Po jeho smrti v roce 1937 se zde samozřejmě objevila řada nepokojů, které přispěly osamostatnění několika skupin, mezi kterými rozhodně nelze opomenout fašizující Národní ligu vedenou J. Stříbrným.

Po odchodu Národní ligy z Národního sjednocení nastalo ve straně určité zklidnění a objevila se i snaha vstoupit do vládní koalice, která byla nakonec úspěšná.⁵

Lze říci, že Národní demokracie vytvářela v období první republiky jakousi „spojku” mezi českým demokratickým konzervatismem a fašismem. Je však nutné zdůraznit, že většina jejích členů ctíla demokratické pozice a fašismus odmítala. Přesto však v jejím okolí vznikl ve dvacátých letech český fašismus, který byl utvořen nacionalisty nespokojenými s politickým a ekonomickým vývojem Československa, které také imponoval Mussoliniho pochod na Řím.

Jednou z prvních organizovaných skupin byl Klub červenobílých, který založený v roce 1922 a jehož organizátorem byl Josef Kučera. Na počátku roku 1923 čítal tento klub okolo 1 300 členů a brzy začal vyzývat český národ k obraně státu proti postupu Němců v nově vzniklém Československu. Na konci roku 1923 pak Klub červenobílých zveřejnil v letáku *Lidu československému* svůj program, jehož hlavní náplň tvořily myšlenky „zdravého nacionalismu”, požadavek na zrušení vázaných kandidátních listin a vytvoření jakési přehradu proti revolučnímu

⁵Tamtéž, s. 116-121.

hnutí. K jeho splnění se členstvo klubu snažilo využít nespokojenosti obyvatelstva s politikou vládních stran.

Další organizovanou fašistickou skupinou bylo Národní hnutí, k jehož vzniku došlo opět v roce 1922. Vzorem jeho členstva, které se označovalo zlatým mečem s písmenem „N” (Národ) se stal italský fašismus. Jeho cílem bylo například očištění jednotlivých úřadů od všech „cizáků”, zrušení vázaných volebních listin, vymanění hospodářství z područí kapitálu či zajištění všeobecného klidu, pořádku a kázně. Velký důraz byl rovněž kladen na sjednocení Slovanů pod vedením Ruska. Poměrně významnou roli v tomto hnutí, které však nabylo větší rozměrů snad pouze v Praze, sehrál Viktor Dyk. Jeho stoupenci se totiž rekrutovali mj. z řad inteligence, advokátů, podnikatelů či živnostníků.

Třetím významným pramenem českého fašismu byla skupina utvořená kolem týdeníku *Hanácká republika*, který byl na jaře 1923 přejmenován na *Národní republika*. Tato skupina se nazývala prostě a jednoduše „Fašisté” a jejím vzorem se staly opět italské události. Programem tohoto hnutí byla kromě „zlomení účinnosti socialismu” také očista republiky od Židů a touha po vytvoření silného nacionálního státu Čechů a Slováků.

Jak se tedy patrně, tak český fašismus byl v období první republiky alespoň zprvu poměrně značně roztříštěný. Zákonitě se tak musely objevit pokusy o jeho sjednocení. V lednu 1923 došlo v Kolíně ustanovení ústředního vedení československých fašistů v čele s Františkem Ladislavem Stelzigem. Všechny fašistické organizace tak splynuly v jednu, i když část z jejích členů označení fašisté zpočátku odmítali a raději se nazývali „národovci”. Následně byly touto skupinou navázány také kontakty s Červenobílými a Národním hnutím. Došlo tak k další dohodě a jmenování nového vedení, do jehož čela se postavil Alois Klášterský.

V lednu 1925 byl zveřejněn již ucelenější program československých fašistů, který byl jakousi směsí typicky fašistických prvků a nacionálního radikalismu. Obsahoval územní a jazykové požadavky, které byly samozřejmě zaměřeny protiněmecky, protimaďarsky a protipolsky. Tento program rovněž volal po silném

národním státu, silné armádě a vybízel k očištění republiky od jejích nejrůznějších nepřátel.

Počet stoupců fašismu v Československu nadále rostl. Mnozí z nich začali již v polovině 20. let vyvolávat násilné střety s Němci a komunisty. Pražské fašistické ústředí rovněž navázalo spojení s italským fašismem. Hlavním cílem Pražanů bylo samozřejmě získání finanční podpory. Od druhé poloviny listopadu 1925 již fašismus v českých zemích vystupoval samostatně, i když spojení mezi ním a národnědemokratickou stranou zcela přerušeno nebylo.⁶

V březnu 1936 se k Československým fašistům připojilo i Národní hnutí. Vznikla tak nová organizace – Národní obec fašistická, která však v této době zatím působila ve formě nadstranického sdružení. Záhy se ale začaly zřizovat sekce či stavovské organizace, které měly později tvořit základ fašistického korporativního státu, jehož vzorem byla Itálie. Organizační struktura Národní obce fašistické byla budována od místních fašistických jednot, přes župní a zemské výbory, až po pražské direktorium. Samozřejmě se zde rovněž objevila řada tendencí o osamostatnění menších skupin. Jednalo se však vesměs o sdružení s poměrně malými počty členů, jejichž samostatná existence zpravidla neměla dlouhých trvání.

Jedním z velkých problémů českého fašismu ale bylo, že nadále neměl výraznou vůdčí osobnost. Teprve na počátku roku 1927 se Národní obec fašistická změnila z nadstranického sdružení v politickou stranu, do jejíhož čela byl jednohlasně zvolen Radola Gajda – bývalý generál a velitel československých legií na Sibiři. V roce 1926 byl však degradován a propuštěn z armády.

Cílem R. Gajdy bylo vytvoření korporativního státu a nahrazení parlamentní demokracie stavovskou mocí. V zahraniční politice byla prosazována idea vytvoření slovanského sdružení. Největšího rozmachu členské základny dosáhla Národní obec fašistická právě v letech 1926 – 1927. V této době též vznikla její ženské sekce – Fašistická pomoc v čele s Gajdovou ženou Jekatěrinou.

Čeští fašisté se nadále nezřídká pouštěli do násilných střetů s komunisty a rozvíjeli zahraniční kontakty, a to především s Itálií. Došlo však rovněž k navázání

⁶Tamtéž, s. 121-123.

kontaktu s NSDAP, jejíž čelní představitelé však alespoň zpočátku hleděli na české fašisty s krajní nedůvěrou.

Nedlouho po Gajdově zvolení do čela českých fašistů se však proti němu utvořila v Národní obci fašistické opozice a ve straně vypukly vnitřní boje. Fašismus se tak v Československu dostal do krize, která rovněž zapříčinila pokles aktivních členů a stoupenců. Ve straně totiž samozřejmě existovaly další poměrně silné osobnosti, které se se zvolením Gajdy do čela nechtěly smířit. Začalo odštěpování jednotlivých skupin a zakládání nových organizací, mezi které patřil například Svaz slovanských fašistů, který vedl Václav Stulík. V březnu 1928 se osamostatnilo Fašistické studentské sdružení, ze kterého vznikl Národní svaz mládeže a studentstva, jež začal vydávat protihradní, antisemitský a protimarxistický měsíčník *Vlajka*.

Národní obec fašistická se pokusila dostat z krize spojenectvím se stoupenci J. Stříbrného, s nímž a několika menšími organizacemi vytvořila Ligu proti vázaným kandidátním listinám. Jejich spojenectví však vydrželo pouze rok, neboť se v roce 1930 rozpadlo. K J. Stříbrnému však přešlo několik významnějších funkcionářů Národní obce fašistické, jejíž členové zůstali nadále aktivní, a to i v násilných akcích.

V období hospodářské krize rozšiřovala Národní obec fašistická nepatrně svou členskou základnu. Toto hnutí sílilo především na Moravě, kde také došlo v roce 1933 k nejvýznamnějšímu vystoupení českých fašistů proti prvorepublikové demokracii. Byl vypracován plán na obsazení několika kasáren. Fašisté doufali v získání podpory Československé armády, která jim následně měla pomoci k obsazení Brna a snad i Prahy. Zůstalo však jen u pokusu, když na Svatoplukova kasárna 43. pěšího pluku v Brně-Židenicích zahájilo v lednu 1933 útok zhruba 70 příslušníků Národní obce fašistické, vyzbrojených noži, bodáky a pouze několika revolvery. Celá akce se však nedočkala vysněné podpory a asi po hodině skončila totálním fiaskem. Po rychlém příjezdu policejních oddílů a zorganizování odporu vojenské posádky byli útočníci zadrženi, nebo se rozutekli. Následovalo poměrně rozsáhlé

zatýkání a soud. Rozsudky však nebyly nikterak vysoké. Byly tudíž vzneseny námitky, procesy obnoveny a tresty v podstatě zdvojnásobeny.

Národní obec fašistická však zrušena nebyla a o její členstvo se začala zajímat Národní liga. V roce 1933 se podílela na vzniku pravicových a fašistických skupin v Československu. A přesto, že se čeští fašisté stavěli vesměs proti všemu německému, nástup Adolfa Hitlera k moci jim rozhodně příliš nevalil. Gajda se následně stal jedním z reprezentantů českého fašismu na mezinárodním fašistickém kongresu, který v roce 1934 hostilo švýcarské město Montreux. Nejužší styky však udržovala Národní obec fašistická nadále s italskými fašisty.

Pozornost Gajdy a Národní obce fašistické se doma začala pozvolna ubírat novým směrem. Jejich cílem se stalo získání dominantní role v nově založené Národní frontě. To se jim však nepodařilo, a tak Národní obec fašistická z tohoto sdružení v srpnu 1934 vystoupila.

Další spojení se však záhy snažila navázat v rámci tzv. Árijské fronty. Ta byla navržena Gajdou na fašistickém sjezdu v roce 1935. Na antikomunistickém a antisemitském základě měla sdružovat fašisty nejrůznějších národností po celém Československu. Došlo tak samozřejmě k založení její německé či maďarské sekce. Gajda se v této době snažil získat především finanční prostředky. Začal se tedy velice pozitivně vyjadřovat o nacismu, což se setkalo s nepochopením celé řady členů jeho strany, ale celý tento projekt „pohřbil” především nezájem sudetských Němců a Maďarů.

Voleb v roce 1935 se Národní obec fašistická účastnila zcela samostatně. Jejími hesly se staly: „*Za nacionalismus*”, „*Za uplatnění árijských národů*”, „*Proti demokracii a za stavovský stát*”, „*Boj proti mezinárodnímu Židovstvu a zednářstvu*”, „*Za křesťanskou morálku*” či „*Proti marxismu a bolševickému nebezpečí*”. Tentokrát se však již nedalo hovořit o jejím neúspěchu, neboť získala šest mandátů ve sněmovně.

V období vzrůstajícího politického napětí ve střední Evropě, začala Národní obec fašistická volat po zesílení obrany Československa, a to zejména v průběhu

mnichovské krize. Začala však rovněž podporovat Francovy příznivce ve Španělsku.

Ve straně však i nadále pokračovaly vnitřní rozpory. Z Gajdových oponentů pak vznikla Slovanská obec fašistická, která navázala úzké kontakty s Hnutím za nové Československo a Sociálním hnutím fašistickým. V roce 1937 se Slovanská obec fašistická sloučila s Národní stranou radikální, začala se orientovat na německý fašismus a úzce spolupracovala i s Vlajkou.

Ta se již orientovala na radikální český nacionalismus, antisemitismus, odpor proti stranictví, parlamentní demokracii, marxismu a liberalismu. Podporovala také slovanskou autonomii a především úzké spojení s Polskem. Přestože byla tato skupina téměř proti všemu německému, její členové značně obdivovali Hitlerovy politické metody.

V polovině třicátých let navázala Vlajka úzké spojení s Hnutím za nové Československo, které vyústilo ve spojení obou těchto organizací v roce 1936. Vznikl tak nový subjekt - Hnutí za nové Československo – Vlajka. Ve druhé polovině třicátých sice let toto sdružení sympatizovalo s Hitlerem, mělo vazby na italský fašismus, ale přesto se netajilo svým vyhrčeným českým nacionalismem.

Ideály prvorepublikových fašistů a jiných pravicových extremistů byly charakteristické spornými momenty a ne zcela dobrou propracovaností. V této souvislosti je třeba zmínit jejich zaměření proti „židomarxismu“, „hradnímu“ realismu, zednářství či korupci. Jimi nabízená alternativa stavovského státu však nebyla podrobněji propracována. Rovněž vytvoření slovanské říše pod vedením Ruska bez bolševiků, by se dalo nazvat v této době jako utopické.

Ultrapravice extremisty či jejich sympatizanty lze v období první republiky rozdělit do čtyř skupin:

- Příslušníky staré státoprávně pokrokové strany, která byla velmi znepokojena s poměry v tehdejší Československu, zejména pak s příslušníky jeho politické elity.
- Příslušníky prvního odboje, kteří se neztotožnili s demokratickým charakterem nového státu a jeho republikánským zřízením.

- Nespokojence ze středních vrstev, živnostníky, rolníky, dělníky a příslušníky drobné inteligence, které republika zklamala. Do této skupiny se řadí i část legionářů, kteří očekávali, že se jim dostane významných mocenských pozic.
- Radikálně a současně konzervativně a nacionálně orientovanou mládež pocházející z česky mluvící šlechty či bohatších vrstev, která se např. stavěla proti existenci komunistické strany či členství sociálních demokratů a národních socialistů ve vládě.

Specifickou skupinu tvořili příslušníci úzkého katolického proudu, kteří byli nespokojeni s antikofesní podobou nového státu a obecným odporem proti katolictví, které je přivedly až do antidemokratických pozic. K takovým proudům lze například zařadit část členů Československé strany lidové, kteří byli seskupeni kolem Bohumila Staška. Existovali však i malé katolické spolky a jednotlivci, kteří se primárně orientovali na antijudaismus a antisemitismus.

Obecně však lze hodnotit pravicový extremismus v období první republiky jako okrajový prvek, který byl charakteristický svou ideovou nezakotveností, organizační roztržitostí, neochotou sjednocování a častým odštěpováním menších skupin od hlavních stran.

Český pravicový extremismus nebyl v období první republiky příliš nebezpečný, a to přesto, že vykazoval silně antidemokratické a násilnické rysy a že jedním z jeho cílů bylo změnit politický systém republiky. Převážná část obyvatelstva totiž nahlížela na pravicový extremismus negativně. Antifašistická aktivita zde byla navíc mimořádně silná. Fašismus byl pod silným policejním dohledem a v jeho řadách působila řada agentů.

Nejvýraznější ozbrojená akce prvorepublikových fašistů skončila v Brně – Židenicích fiaskem. Větším problémem se však staly protiněmecké útoky, které měly samozřejmě dopad na středoevropskou pozici republiky a vzrůst sympatií části českých fašistů vůči nacistickému Německu. Přesto se však nakonec většina krajní pravice v období největšího ohrožení republiky spojila s demokraty a podporovala boj proti Hitlerovi.⁷

⁷Tamtéž, s. 124-132.

5.1.3 Česká krajní pravice v období druhé republiky

Po podepsání Mnichovské dohody a podvolení československé vlády vypukla v Československu vlna nespokojenosti. Po odstoupení československého pohraničí ve prospěch Německa, Polska a Maďarska ztratilo Československo možnost své reálné vojenské obrany a bylo donuceno ustupovat požadavkům nacistů. Po podpisu Žilinské dohody ze dne 6. října 1938 pak vyhlásilo Slovensko autonomii.

Po těchto událostech zde nutně muselo dojít k zásadním změnám politického systému. Z hlediska pravicového extremismu se druhá republika jevila jako realizace pravicově autoritativních prvorepublikových tendencí transformovaných do podoby politického režimu. Druhá republika představovala jakýsi přechod mezi systémem předmnichovským a systémem protektorátním, který pak přinesl řadu totalitních rysů a projevů.

Nového prezidenta Emila Háchu či předsedu vlády Rudolfa Berana stejně jako většinu druhorepublikových politických špiček však mezi pravicové extremisty či radikalisty rozhodně řadit nelze. Jejich činnost a především situace však byla složitá, neboť podléhali německému tlaku.

Samozřejmě se zde vyskytly snahy o rychlé nalezení viníků. Zvedla se vlna odporu proti E. Benešovi či Karlu Čapkovi a do vnitropolitického dění se dostaly výraznějším způsobem skupiny, které hrály v období první republiky okrajové role. Mezi ně patřily např. fašisté či nedemokratičtí a antisemitští katolíci.

Lze tedy tvrdit, že z hlediska vývoje pravicového extremismu a radikalismu je období druhé republiky charakteristické existencí pravicově-autoritativního režimu a poměrně výraznou činností extremistických fašistických a ultrakonzervativně katolických až klerofašistických sil.

Základem druhorepublikového politického systému v českých zemích měla být vláda dvou stran. Iniciátorem koncentračních tendencí stranického systému a propagátorem dvoustranického uspořádání se stala republikánská strana zemědělského a maloroľnického lidu. Její předseda R. Beran na počátku listopadu 1938 oznámil vznik Strany národní jednoty, představující institucionalizaci státní ideje na bázi autoritativní demokracie. Do jejího budování se zapojila řada politických

stran, mezi kterými však nelze opomenout ani Národní sjednocení a Národní ligu. S jistým váháním se připojila také Národní obec fašistická. Definitivní likvidace stran se pak předpokládala dne 30. března 1939.

Propagována byla tzv. „národní pospolitost“, která byla definována jako společenství všech členů národa, spojených pevnými pouty společné kultury, krve, práce, půdy, jazyka, tradice a odpovědnosti. Židé měli být zbaveni všeho vlivu na duševní a fyzickou kulturu českého národa. V zahraniční politice byla zdůrazňována historicky velice bohatá spjatost s německou říší, ke které měl spočívat vztah nejen na vzájemné loajalitě, ale i na vzájemném poznání, pochopení a upřímné shodě.

Dále se vytvořila Mladá národní jednota, pod níž začaly vznikat uniformované polovojenské oddíly, které měly zabezpečit nábor do Strany národní jednoty, potlačovat tříštění národa a dbát o rasovou čistotu.

Vládu pod vedením R. Berana sestavila Strana národní jednoty dne 1. prosince 1938. Její opozici představovala Národní strana práce, v níž se sdružily levicové síly.

Pravicový autoritativní režim druhé republiky však nevyhovoval ani mnoha fašistům, kteří chtěli po mnichovských událostech získat v republice dominantní postavení. Gajda opět hledal spojence. Spojil se též s německým Abwehrem, který však na něj hleděl s nedůvěrou. Národní obec fašistická vytvořila v polovině října 1938 Národní tábor československý, kolem kterého se měla seskupit fašistická hnutí a pravice. Mladí členové byli zařazeni do paramilitárních útvarů a nazýváni Gajdova legie. Měli být připraveni na násilné převzetí moci a útoky proti Židům.

Nakonec ale Národní obec fašistická a Národní tábor československý vstoupily do Strany národní jednoty. K naprostému rozpuštění svých organizací však jejich členové nepřistoupili. Samostatně se připomněli antisemitskými demonstracemi na počátku roku 1939.

Na počátku března 1939 ztvrdil Gajda E. Háchovi svou loajalitu. V polovině března 1939 se však pokoušel zorganizovat převrat a vyzval Berana, aby se Československo připojilo k ose Berlín-Řím.

V této době vznikla nová fašistická skupina – Akce národní obrody. Ta se veřejnosti představila koncem října 1939. Na jejím vzniku se podílela Árijská fronta, která byla v podstatě tvořena Kruhem slovanských árijců a Hnutím mladých advokátů, lékařů a jiných svobodných povolání. Akce národní obrody chtěla vést boj proti internacionalismu a nezdravému humanitářství, proti starým partajnickým zlořádům, podvrtným tajným společnostem a židovství. Jejím cílem bylo dosadit na všechna důležitá místa árijce, antisemity a sjednotit celý národ do jedné totalitní politické strany.

Akce národní obrody byla později přejmenována na Svaz národní obrody a část jejích členů začala poměrně úzce spolupracovat s Němci. Svaz národní obrody vstoupil do Strany národní jednoty, i když si formálně udržoval svou samostatnost. V polovině března 1939 dokonce navrhla Akce národní obrody Berlínu fašizaci státu.

Pomnichovská krize výrazně zvýšila aktivitu Hnutí za nové Československo – Vlajku. Tato organizace „spustila” masivní letákovou akci, v níž požadovala totální a hlavně okamžitou fašizaci státu, jejíž součástí mělo být samozřejmě i rázné vypořádání se s Židy. V rámci své kampaně napadala tato organizace i Svaz národní obrody či Syrového a Beranovu administrativu.

Dne 11. listopadu 1938 byla činnost tohoto sdružení úředně zastavena a část předních členů zatčena. Přesto však později někteří „vlajkaři”, kteří byli sdruženi kolem Jana Ryse - Rozsévače, přešli do ilegality a pod názvem Vlajka – Maffie Nového Československa začali plánovat násilné akce proti židům a zednářům. Na počátku roku 1939 uspořádala tato skupina několik pumových atentátů, které byly zaměřené především proti synagogám a jiným židovským objektům.

Druhá republika znamenala též odklon od „antikatolického myšlení”. Opět se v tomto ohledu začala vyzdvihovat svatováclavská národní tradice s výrazným vlivem katolicismu. Někteří katolíci však začali otevřeně vyjadřovat své antisemitické a antidemokratické názory a doufali ve vytvoření teokratického a fašistického státu.

V období druhé republiky tak bylo Česko-Slovensko bezprostředně ohrožováno jednak Německem, a jednak i poměrně silným českým fašismem, a dalo by se říci, že i terorismem. Tehdejší pravicový autoritativní režim se musel jak právně, tak i policejně či vojensky bránit českému militantnímu fašismu.

Období druhé republiky dnes patří na čelní místo tradic českých pravicových extremistů. Svůj tehdejší loajální vztah k německým okupantům za protektorátu však dnes příslušníci krajních pravicových stran z taktických důvodů většinou nepřiznávají. Byly to však samozřejmě především agresivní snahy fašistického Německa, které zapříčinily brzký zánik druhé republiky, jejíž pravicově-autoritativní režim tak měl jen krátkého trvání.⁸

5.1.4 Český pravicový extremismus a radikalismus v období druhé světové války

Nacistické Německo rozhodně nehodlalo souhlasit se samostatnou existencí Česko-Slovenska, a to s jakýmkoli režimem. Emil Hácha tak byl v polovině března 1939 donucen souhlasit s okupací českých zemí Velkoněmeckou říší.

Po určitých sporech a debatách se postupně utvořil jakýsi „autonomní“ politický systém protektorátu. V čele protektorátu stál, ale pouze formálně, prezident. V čele výkonné moci byla protektorátní vláda, ovšem v roce 1942 byli na všechna ministerstva dosazeni němečtí generální zástupci ministrů, kteří pak disponovali takřka neomezenou mocí.

Zařazení protektorátního režimu do historie českého pravicového extremismu je však poměrně komplikované. V českých zemích sice existoval totalitní nacistický režim, ale ten zde nevznikl v důsledku domácího politického vývoje, ale v důsledku cizí okupace. V prvních letech okupace navíc v českých zemích působily na poměrně významných postech osoby, které se snažily využít svého postavení k odporu vůči nacistům. Někteří významní představitelé protektorátu se rovněž zúčastnili zahraničního demokratického odboje, kde již v této době působili představitelé druhorepublikového autoritativního režimu.

⁸Tamtéž, s. 137-141.

Rozhodně také nelze říci, že všichni představitelé prvorepublikových či druharepublikových pravicových proudů s nacisty kolaborovali. Naopak se zde vyskytovaly spíše sympatie s odbojem. Nelze ale opomenout, že již v roce 1939 byly protektorátní vládou a říšským protektorem vydány jakési protižidovské a protiromské právní normy.

Z hlediska vývoje pravicového extremismu se zde vyskytl fenomén kolaborace, i když se v tomto případě nejednalo o pravicový extremismus v pravém slova smyslu. V řadě případů totiž ke kolaboraci nevedlo politické přesvědčení, ale soukromé důvody, snaha o vlastní prospěch, ale i nátlak nacistů.

V této době nelze rozhodně opomíjet ultrapravicové aktivisty, kteří se nejdnou ocitli v systému, o který předtím usilovali, i když se jejich role a vztah českých zemí k nacistickému Německu od jejich představ mnohdy lišil. To jim však nijak nebránilo přizpůsobit se požadavkům systému, ve kterém nově žili. S malými ústupky tak prakticky dosáhli svého.

Dále nelze přehlížet přívržence prvorepublikových demokratických sil, levicové radikály či extremisty, kteří s počátkem okupace naprosto změnilí své politické přesvědčení, neboť se často pod vlivem zklamání přihlásili k cílům nacismu a zřekli se tak českých autonomistických snah.

Zajímavé však je, že se přes velké ambice nepodařilo výrazněji prosadit mnoha pravicovým extremistům z období první a druhé republiky. Pravicoví extremisté byli nacisty podporováni do roku 1942, kdy tvořili opozici protektorátní nepřizpůsobivé vlády. Poté byli vyzváni, aby byli loajální k protektorátní reprezentaci a oficiálně se zapojili do činnosti. Proti pravicovým extremistům, kteří nesouhlasili, pak nacisté tvrdě zasáhli.

Nacisté však nadále považovali mnohé prvorepublikové české fašisty a národovce za nedůvěryhodné osoby, neboť věděli o jejich ideji o vytvoření slovanské říše a antiněmeckým postojům. Navíc považovali za nebezpečné osobní ambice řady z nich. Řada českých pravicových extremistů navíc německé záměry nepochopila nebo se jim určitým způsobem stranila.

Již v polovině března 1939 se čeští fašisté snažili uchopit moc, neboť Gajda oznámil, že se ujímá jednotného politického vedení národa. V této době byli také čeští fašisté vyzváni k aktivní spolupráci s německými okupanty. Čeští fašisté se následně velice rychle zhostili nové role a začali např. zabavovat majetek různých firem a institucí. Zanedlouho však nacisté tuto spolupráci vypověděli a vše uvedli do původního stavu.

Kromě fašistů se totiž začaly dne 15. března 1939 výrazně projevovat i další ultrapravicové skupiny, mezi které patřila Vlajka a Akce národní obrody. Ty spolu vytvořily po obsazení parlamentu Český národní výbor svatováclavský, který část okupantů začala protěžovat, a dokonce jej vyzvala k vytvoření vlády. Uvnitř této organizace však brzy zavládly spory mezi jednotlivými korporacemi, které do ní postupně vstupovaly. Pokus českých fašistů o uchopení moci tak velice rychle ztroskotal.

Emil Hácha se následně rozhodl vytvořit Národní souručenství, které mělo sjednotit všechny dosavadní politické organizace do útvaru, který by lépe vyhovoval podmínkám okupace. Jeho členy ale nemohli být Židé. Politické strany byly vyzvány k dobrovolnému ukončení činnosti a jejich členové pak začali postupně přecházet do této organizace.

Mnoho českých fašistů a kolaborantů se však odmítlo podílet na činnosti Národního souručenství, jako organizaci, která byla podle nich obsazena jimi nenáviděnými představiteli prvorepublikových demokratických sil, kteří nejenže s okupanty nespolupracovali, ale byli často napojeni na odboj.

Gajda vyzýval fašisty ke vstupu do Národního souručenství, nicméně řada z nich s touto myšlenkou nesouhlasila. Vytvořily se tak opoziční skupiny, které nejčastěji vystupovaly pod názvem Národní tábor fašistický, ale kvůli rivalitě svých lídrů často měnily své názvy či se rozpadaly.

Zřejmě nejsilnější Národní tábor fašistický se nacházel v Brně, kde také tito „Moravští fašisté“ úzce spolupracovali s nacisty. Ve spolupráci s českými fašisty a nacisty pak uspořádali i několik židovských pogromů.

Dne 25. června 1939 byla z opozičních českých fašistů sestavena Fašistická rada pro Protektorát Čechy a Morava. Ta se také přihlásila k aktivní spolupráci s nacistickým Německem a vyhlásila neústupný boj marxismu, komunismu, zednářství, Židům a demokracii.

Po vzoru druhorepublikové Árijské fronty vznikla Národní árijská kulturní jednota, jejímž základním rysem byl od počátku vyhrocený antisemitismus. Tato organizace jednoznačně prosazovala dodržování Norimberských zákonů, úřadu říšského protektora podala návrh na ochranu rasy a české árijské krve a židovskou otázku hodlala řešit pomocí koncentračních táborů.

Stejně jako řada dalších organizací, tak i Vlajka procházela vnitřními rozpory a byla prakticky rozdělena na dvě organizace sdružené kolem svých vůdců, ale se stejným názvem - Vlajka. Vlajkaři sdružení kolem J. Rysa opustili dne 31. srpna 1939 Národní souručenství a začali podnikat kroky ke sdružení českých fašistických a kolaborantských sil. Také především z jejich iniciativy vznikl Český národně socialistický tábor, který vytvořily společně s částí moravských fašistů, členy Fašistických gard a Národní árijské kulturní jednoty. Fašistické gardy splynuly s přepadovými oddíly Vlajky, se kterými vytvořily Svatoplukovy gardy, což bylo hnutí vytvořené po vzoru německých SA. Český národně socialistický tábor se také, i když neúspěšně, pokoušel přesvědčit německé okupanty, aby ho jmenovali oficiální organizací a svým hlavním partnerem v Protektorátu Čechy a Morava.

Spojení těchto organizací však trvalo pouze do února roku 1940, kdy z Českého národně socialistického tábora vystoupili severomoravští fašisté, kteří pak působili samostatně jako Fašistické Svatoplukovy gardy. Ostravští gardisté se následně nezdálo kdy dostávali do násilných střetů s místními vlajkaři a protektorátní policií. To jim však bylo především díky spolupráci s Gestapem odpouštěno. Tyto činy ale neměly dlouhého trvání, neboť Fašistické Svatoplukovy gardy zanikly v roce 1942.

Také Národní árijská kulturní jednota výrazně ztrácela na počátku 40. let na významu a neshody panovaly i v Českém národně socialistickém táboře. Této

organizaci se nepodařilo sjednotit všechny ultrapravicové proudy a skupiny vyvíjející opoziční činnost vůči Národnímu souručenství. Do jeho činnosti se nezapojila například Strana českých fašistů, která vznikla v roce 1939 a k níž se rychle připojily další menší fašistické skupiny. Stejně jako další sdružení, tak i Strana českých fašistů si zřídila své přepadové oddíly, které nesly název Fašistické gardy.

V polovině října 1939 došlo k ustanovení Národního akčního komitétu, který si dal za cíl integrovat český kolaborantský fašismus na bázi protidemokratických, protimarxistických a antisemitských požadavků. V roce 1940 přestal Národní akční komitét existovat, neboť se stal součástí Protižidovské ligy, což bylo antisemitské sdružení, které působilo jako pobočka norimberské organizace Antijüdische Welt-Liga. Protižidovská liga organizovala v českých zemích masivní propagandu, neboť vydávala velké množství publikací či letáků.

Kromě poměrně velkých, působilo na počátku 40. let 20. století mnoho menších a méně významných organizací. Z toho je patrné, že fašistické hnutí bylo nadále poměrně roztržité. Tento fakt vedl některé jeho představitele k myšlence obnovení Národní obce fašistické. K tomu došlo na počátku října 1940. Tato staronová strana se pak připomněla prezidentu Háchovi, když mu zaslala žádost o změnu protektorátní politiky. Větší členskou základnu však již nezískala. Dalším jejím problémem bylo, že se v ní rozběhly spory mezi jejím pražským a brněnským křídlem.

Hlavní část kolaborantů, kteří nesouhlasili s politikou Národního souručenství a protektorátní vlády sdružovala zcela jiná organizace - Český národně socialistický tábor – Vlajka. Ta rovněž usilovala o to, aby byla nacisty uznána jako hlavní reprezentant kolaborace. Nejvýznamnější akce tohoto sdružení o uchopení moci v protektorátu proběhla 8. srpna 1940, kdy zhruba 300 jejích gardistů po boji s protektorátní policií obsadilo ústřední sekretariát Národního souručenství. Vysněný úspěch však tato akce nepřinesla. Naopak příznivci Vlajky začali být vůči ní opatrnější. Také zde došlo na počátku 40. let k omezení činnosti, neboť řada významných členů Vlajky odešla do Kuratoria. Další komplikací bylo, že její členstvo zostřílo výpady vůči dalším ultrapravicovým organizacím. Vlajka byla

navíc jako velice viditelná součást nacistické kolaborace častým terčem domácího odboje.

Po sporech v organizaci zastavil činnost Vlajky K. H. Frank. Čelní představitelé byli pozatýkáni a odesláni do koncentračního tábora v Dachau. Část jejich členů byla následně odeslána do Německa, kde tito lidé pracovali převážně jako udavači. Celé toto hnutí pak bylo 30. ledna 1943 rozpuštěno.

V protektorátu mělo v okupační politice od roku 1942 zřejmě nejvýznamnější vliv již zmíněné Kuratorium. Kromě něj však nelze opomenout Svaz českých válečníků, který vznikl na přímý popud K. H. Franka a který měl shromáždit bývalé české legionáře, kteří měli nově sloužit ve prospěch nacistické ideologie.

Jakýmsi vyvrcholením českých pronacistických aktivit se mělo podle představitelů kolaborace stát vytvoření české vojenské jednotky, která pak měla po boku Němců bojovat proti nepřátelům, mezi kterými byl na prvním místě SSSR. Několikrát v době okupace nabízely české proněmecké skupiny Němcům vytvoření jednotek pro boj s jejich nepřáteli. Němci však tuto nabídku přijali až v době, kdy se jejich armáda nacházela v katastrofálním stavu a druhá světová válka se pozvolna chýlila ke svému konci. Z iniciativy Kuratoria zde vznikla Svatováclavská dobrovolnická rota, která byla zařazena do Waffen SS. Celá jednotka však byla velice malá a 5. května 1945 byla zlikvidována českými povstanci.

Ukončení okupace znamenalo konec i pro českou kolaboraci. Její přínos pro budoucí český pravicový extremismus však byl poměrně malý a spočíval v oddanosti nacismu, myšlenkách fanatického antisemitismu, odporu k demokracii a komunismu.

Nacistické myšlenky tak oslovily pouze velice malou část národa. Kolaboranti se naopak dostali do obecného opovržení a stali se také cílem útoků domácího odboje. O nepevném přesvědčení řady z nich vypovídá fakt, že se někteří pokusili před koncem války rychle změnit svou politickou linii.⁹

⁹Tamtéž, s. 143-156.

5.1.5 Vývoj českého pravicového extremismu a radikalismu v letech 1945 – 1989

Konec války a osvobození Československa znamenalo rovněž zavedení nového politického systému. Jeho základy byly dohodnuty londýnským a moskevským odbojem a logicky tak znamenaly na delší dobu konec jakýchkoli ultrapravicových aktivit v českých zemích.

Trestné začalo být nejen členství ve fašistických organizacích, ale také samotná propagace fašismu a nacismu. Podle nových dekretů prezidenta republiky bylo souzeno mnoho zločinců nejen z období druhé světové války, ale i první a druhé republiky.

Došlo k rychlému zakázání řady politických stran, které vyvrcholilo v únoru 1948, kdy byla povolena existence pouze prorežimních organizací.

Přes všechny tyto události však v českých zemích nedošlo po roce 1945 k úplnému zániku pravicového extremismu a radikalismu, i když toto hnutí bylo v porovnání s řadou dalších období dvacátého století velice slabé.

Je zřejmé, že existence poválečné ultrapravice byla zpočátku vázána na předválečné, protektorátní a nacistické organizace, jejichž členové se pokoušeli o ilegální působení, když se v nových podmínkách snažili navázat na svou dřívější činnost.

Další fáze vývoje pravicového extremismu a radikalismu v českých zemích je spojena s nepříliš aktivními členy předválečné a válečné ultrapravice. Ti se setkávali v kavárnách či restauracích a vzpomínali na tehdejší časy a svou ultrapravicovou minulost, ale vesměs nevyvíjeli žádnou politickou činnost.

Na přelomu 50. a 60. let se zde však objevila nová forma pravicového extremismu a radikalismu, o které již nelze říci, že by měla vazby na válečné či předválečné organizace. Jednalo se především o osoby poměrně mladého věku, jejichž hlavními cíli bylo především provokovat tehdejší režim a snaha o získání obdivu svého okolí. Tito lidé se často projevovali imitací nacistických symbolů a provolávání nacistických hesel. Orientace mládežníků směrem k nacismu byla ale většinou spíše povrchní. Nelze však opomenout, že se vyskytly i snahy o vybu-

dování organizovanějších forem neonacismu. Neonacistické organizace, mezi které patřila například skupina Totenkopf, měly zpravidla poměrně krátkou existenci a nenabývaly větší členské základny a významu. Členové skupiny Totenkopf se sice dopustili několika výtržností, ale záhy byli pozatýkáni.

V polovině 80. let se v českých zemích objevili příslušníci skinheads. Ti však rozhodně neměli s neonacistickými výtržnostmi z 80. let nic společného.

Kromě již zmíněných skupin nelze opomenout také několik událostí a činů. Hned po skončení druhé světové války se v Československu objevila neochota řady tehdejších obyvatel k navrácení majetku Židům, kteří se vrátili z koncentračních táborů. Židé byli nadále vnímáni jako pomocníci německého živlu. Začaly být taktéž zpochybňovány jejich zásluhy v odboji.

Přestože Československo podpořilo vznik státu Izrael, objevila se zde na přelomu 40. a 50. let vlna antisemitismu, která se pak opakovala v průběhu sovětské okupace. Tato vlna se projevovala jednak v politických procesech a jednak v řadě publikací.

Kromě tohoto vztahu k Židům se zde vyskytl i necitlivý přístup k Romům. Jejich odlišný způsob života vedl ke zvyšování napětí mezi „bílymi“ a romským obyvatelstvem v mnoha lokalitách.

Kvůli barvě pleti se rovněž objevily předsudky vůči studentům z Afriky, Jižní Ameriky nebo z arabských zemí. Nelze opomenout ani rasovou nenávist řady lidí k Vietnamcům pracujícím v Československu.

Lze tedy tvrdit, že i v období komunismu se v českých zemích objevily prvky pravicového extremismu, i když se jednalo a spíše ojedinělé a nepřilíš významné případy.¹⁰

¹⁰Tamtéž, s. 160-168.

5.1.6 Vývoj českého pravicového extremismu a radikalismu po roce 1989

Sametová revoluce v roce 1989 neznamenala jen samotný pád komunistického režimu, ale i možnost vybudování demokratického systému. Nové možnosti vedly ke vzniku mnoha politických stran. V této době však nechtěli všichni pouze budovat demokratický systém. Mnoho organizací a sdružení se ho snažilo naopak rozvracet. Již v této době existovala na území České republiky ultrapravice, kterou lze rozdělit na:

1. Politické strany a hnutí
2. Zájmové skupiny
3. Samostatná média
4. Subkultury
5. Militantní a teroristické organizace

Jednotlivé organizace zde nepůsobily samostatně, ale propojovaly se. Ultrapravice na území ČR vznikla na přelomu roku 1989 a 1990 a byla postavena na 4 základních bodech:

1. Lidé, kteří se slučovali kolem tohoto pilíře, se přikláněli k vznikající ultrapravici v západní Evropě. Hlásili se k republikánům ve Francii a Americe, a to především zpočátku. V roce 1990 vznikla na těchto základech politická strana Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa. Lidé, kteří se kolem této strany sdružovali, byli nespokojeni s poměry ihned po revoluci. Kolem tohoto pilíře se shromáždilo nejvíce lidí.
2. Lidé, kteří navazovali na ultrapravici vycházející z její historie v českých zemích. Tito lidé oplývali znalostmi o ultrapravici z dob první republiky či protektorátu. Patří sem katoličtí fundamentalisté a antisemisté, kteří mají autoritářské sklony.
3. Lidé, kteří se inspirovali u nejkonzervativnějších republikánů v Americe - mccarthismem a antisemitismem. Tito lidé se snažili o přenesení jejich postojů do České republiky.

4. Ve druhé polovině 80. let se začala v České republice koncipovat skupina lidí s rasistickou orientací. Tuto skupinu lze nazvat skinheadskou mládežnickou subkulturou, která se v roce 1990 rozrostla na větší skupinu mládeže. To také vedlo k většímu nárůstu rasového teroru.

Vývoj ultrapravice v České republice po roce 1989 lze rozdělit do několika částí:

1. Etapa 1989 – 1992. V této době docházelo k zavedení a usazení ultrapravice na území České republiky. Strana SPR–RSC se stala centrem, kde se začali shromažďovat lidé, jejichž tendence byli tradicionalistické a dále lidé, kteří byli nespokojeni se současnými stanovisky.

SPR se v této době spojila s ultrapravicí, ale již v letech 1990 – 1991 se od strany odloučili někteří původní členové, a to kvůli technikám, které používal M. Sládek. Ke straně M. Sládka tíhli i skinheads. Avšak objevily se i osoby, které se začaly ukazovat samostatně. Mezi tyto členy patřili Miroslav Dolejší (Analýza 17. listopadu), Josef Tomáš a Jaroslav Voříšek (*Týdeník Politika*).

V této době vznikla též skinheadská hudební skupina Orlík.¹¹ Dále se spojily různé skupiny občanů, které pak nesly názvy jako Národní strana fašistická nebo Bedford. Doba se vyznačovala i vznikem časopisů. Represe by se dala rozdělit na rasovou a mířenou proti ultralevici. Díky zločinnosti, která se objevovala ve zvýšené míře u romské národnosti, začalo mnoho obyvatel s krajní pravicí souhlasit či skrytě sympatizovat.

2. Etapa 1993 – 1998. V této etapě se strana SPR–RSC účastnila voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Ze strany se ale také začali odštěpovat členové, kteří založili Vlasteneckou republikánskou stranu.

Tato strana se pokusila o vniknutí do politického spektra a začala zakládat sdružení, která byla spojována se skinheads.

¹¹Orlík – hudební skupina, která vznikla v roce 1987. Nejvýznamnější osobami byl Daniel Landa a David Matásek. Dále jejich členy byl Jan Limburský a Jakub Maleček. Skupina patřila mezi skinheadské. Většina písní se dá charakterizovat jako rasová a nacionalistická. Avšak skupina se hájila, že texty písní byly nepochopeny a odkazují na Jana Huse a Jana Žižku. Mezi jejich známé písně patří např. Bílá liga a Euroskin. Skupina se rozpadla roku 1991.

Orlík. *Osobnosti.cz* [online]. [cit. 2014-12-02]. Dostupné z: <http://www.hudebniskupiny.cz/orlik>

V této době došlo též k založení velkého množství nových hudebních skupin skinheadské subkultury a vznikly i odnože mezinárodních organizací, a to nezákonného rasisticko-nacionalistického a militantního ražení.

To také vedlo k zákazu vydávání *Týdeníku Politika*, který ovšem nahradila periodika *Dnešek* a *Pochodeň dneška*, která však neměla takový vliv.

Složky bezpečnosti státu eliminovaly zakázané materiály a měly pod kontrolou i koncerty ultrapravicových skupin.

3. Etapa 1999 – 2002. V této době zažila SPR–RSC neúspěch ve volbách a řada členů z ní vystoupila. Vznikala nová seskupení. V roce 2000 se osoby z rozpuštěné Národní aliance a Národního odporu Praha sjednotily do Vlastenecké republikánské strany. Strana současně změnila název na Národní sociální blok, ale i tento název musela změnit kvůli Ministerstvu vnitra, které ho nezaregistrovalo. Proto tedy konečný název zněl Pravá alternativa.

Dosavadní strana M. Sládka vstoupila do konkursu, avšak objevila se nová nástupnická strana - Republikáni M. Sládka.

Postoj ze strany bezpečnostních složek proti ultrapravicí ještě více zesílil. To vedlo částečně i k odchodu některých skupin do větší ilegality. Technický vývoj též přispěl k masovému využívání internetu těmito subkulturami.

Sdružení pro Republiku – Republikánská strana Československa

Sdružení pro republiku – Republikánská strana se dostala do povědomí obyvatel díky skandálům a aférám, které lze spojovat s nacionalismem a rasismem. Její výraznou osobou byl M. Sládek. Mezi největší úspěchy lze považovat volby v roce 2002, kdy se strana Republikáni Miroslava Sládka stala nejsilnější krajně pravicovou stranou.

Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa měla v době svého největšího rozšíření (polovina 90. let) cca 50 tisíc členů. V současné době se počet členů odhaduje na tisíc. Vznik této strany nelze jednoduše vysvětlit. Je nutné vrátit se až na konec roku 1989, kdy zde vzniklo několik stran s pravicovými

názory, jaké měli i američtí republikáni. Rovněž se objevila snaha navázat na tradici „agrárníků“, kteří tvořili nejsilnější politickou stranu za první republiky.

Republikánská unie se začala utvářet na přelomu listopadu a prosince 1989. Strana se spojila s Československou stranou svobodných demokratů a Liberální evropskou stranou. Ovšem i po tomto sloučení si ponechala název Republikánská unie. V rámci republikánských stran vznikla v prosinci 1989 v Praze a Bratislavě Republikánská strana. V dubnu 1990 byla založena Republikánská strana českého venkova, která se v roce 1992 spojila se stranou nesoucí název Strana českého venkova. Společně pak utvořily Agrární republikánskou stranu. V prosinci 1990 vznikla další strana s názvem Československá republikánská strana zemědělská měst a venkova, která si změnila název na Agrární stranu.

Začátkem prosince se v Praze utvořila skupina, která začala používat stejný název jako Republikánská strana. Vůdcem této skupiny byl Miroslav Sládek. Ke skupině vedené touto osobností se připojilo i nemnoho předmnichovských agrárníků a několik příznivců postojů Karla Engliše.

Velké množství republikánských skupin či stran bylo po sametové revoluci vedeno ve snaze sjednotit se. M. Sládek se začátkem roku 1990 spojil s Republikánskou unií. Toto spojení ovšem moc dlouho nevydrželo a 24. února 1990 vzniklo Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa. Vůdcem této strany byl opět M. Sládek, který ji určil jako radikálně pravicovou. Strana odmítala spolupráci nejen s komunisty, ale i stranami, které by se jim blížily.

Ovšem Sládkovo dominantní vedení nevyhovovalo všem a tudíž se i tendence spojit všechny republikány nezačaly uskutečňovat. Ze Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa začali odcházet lidé, a to i přesto, že si tato strana uchovala status nejsilnější republikánské strany v ČR.

Začátkem roku 2001 se dostala do finančních problémů a byl na ni vyhlášen konkurz. Tato situace vedla ke vzniku nové strany pod názvem Republikáni Miroslava Sládka, kteří si v prosinci roku 2000 změnili název na Nezávislá republikánská mládež. Tato strana byla zaregistrována v červenci 2000 a předsedou se stal Pavel Procházka.

Dne 24. února 2002 byl na sjezdu zvolen do funkce předsedy M. Sládek. V roce 2002 byla zvolena předsedkyní Laura Rajsiglová, která se v roce 2003 za M. Sládka provdala. V května 2008 se pak sloučilo několik subjektů s republikánskou ideou a vznikla nová strana se starým názvem - Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa. V čele strany stanul Miroslav Sládek.¹²

Vláda ovšem 18. 12. 2009 podala k Nejvyššímu správnímu soudu návrh, který měl pozastavit činnost této strany. Důvodem bylo nepodání výroční zprávy, a to za roky 2006, 2007, 2008 a 2009, což je dáno ze zákona. Soud tedy rozhodl k 7. prosinci 2010 o pozastavení činnosti strany.¹³ Dne 15. května 2013 Nejvyšší správní soud na návrh vlády stranu rozpustil. Vláda podala návrh z důvodem opakovaného nedodání výroční zprávy.

Program strany

První program, který strana měla, byl vytvořen roku 1990 a nesl název „*Úkoly současné a perspektivní*“. Tento program se stal rovněž volebním programem pro volby, které se tohoto roce konaly.

Na tento program pak navázala, až na několik detailů, nástupnická strana Republikáni Miroslava Sládka (RMS). Program popisoval činnost demokratického státu a postup, jak vyřešit odkaz komunismu.

Na 1. sjezdu SPR-RSČ, který se konal v únoru 1991, se k programu přidal „*První programový dodatek*“. Ten řešil záležitosti strategie strany. Volební programy SPR-RSČ byly pro volby v letech 1992 a 1996 vůči volebním programům jiných stran poměrně krátké (1 a 2 listy A4). V týdeníku *Republika* bylo k programu pro rok 1992 přičleněno „*17 naléhavých opatření pro záchranu životního prostředí v naší zemi*“.

¹²Soud rozpustil republikánskou stranu. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/soud-rozpustil-republikanskou-stranu-ktou-proslavil-miroslav-sladek-1qg-/domaci.aspx?c=A130515_152004_domaci_jav

¹³Soudní rozhodnutí. *Nejvyšší správní soud* [online]. [cit. 2014-11-04]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2009/0002_0Pst.090_20101213115145_prevedeno.pdf

Další volební program, který byl určen pro volby v roce 1996, nesl název „*Program Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa k obnově naší země a k jejímu ekonomickému, kulturnímu i politickému povznesení*”.

Další volební programy strany nesly názvy „*Záruka bezpečnosti. Program bezpečnosti politiky SRP–RSČ*” či „*Program bytové politiky*”.

Před volbami do Poslanecké sněmovny ČR v roce 1998 připravila strana tzv. Programové teze, které také navazovaly na síť billboardů z kampaně. Na těchto billboardech byl vyobrazen M. Sládek spolu s hesly: „*Republikáni pro snížení kriminality*”, „*Důchodci volí Republikány*” či „*Republikáni proti zvýhodňování cikánů*”.

Volby ovšem skončily neúspěchem, a proto strana vymyslela důkladnější program, který byl schválen programovou komisí na krajských konferencích na jaře roku 1999. Nejprve však byly zveřejněny dvě „pracovní” verze, a to „*Vše hovoří pro nás*”, která byla koalici RMS použita při krajských volbách, a „*Teze zemědělského programu SPR–RSČ*”, která byla publikována v týdeníku *Republika*.

V roce 2001 uveřejnila RSM program s názvem „*Národní program republikánů*”. Před volbami v roce 2002 prohlásil M. Sládek „*...kromě útoků budou ovšem všichni politici opisovat z našich starých programů. Proto také my začneme vydávat náš program až v příštích týdnech, aby nebylo tak snadné z něj opisovat...*”

Po tomto výroku byl na webových stránkách strany vystaven „*Vládní program Republikánů Miroslava Sládka*”. Po ukončení prvního sjezdu začal být v týdeníku *Republika* postupně zveřejňován „*Program Republikánů 2002*”.¹⁴

Programy Republikánské strany se obracely k tématům, jako jsou bytová politika či vnitřní bezpečnost.

Strana se obecně snažila zpopularizovat tím, že slibovala veliké výhody. Neměla ovšem např. vyřešenou otázku, jak bude tyto výhody financovat. Změny se podle národního programu strany mohly stát pouze díky radikální opozici.

¹⁴MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vydání. Brno: Barrister & Principal a Centrum strategických studií, 2003. ISBN: 80-86598-45-4, s. 208.

Republikánská strana Miroslava Sládka se právě za takovouto opozici považovala. Domáhala se zrušení Senátu, zavedení profesionální armády, přímé volby prezidenta či potrestání všech, kdo se účastnili na zničení Československa.

Dále zdůrazňovala domácí produkty, národní majetek, který vysvětluje tak, že majetek má být v rukou občanů České republiky, ale ne cizinců. Další slibem strany bylo snížení nezaměstnanosti, výstavba státních bytů či nižší věk pro odchod do důchodu. Výrazným bodem bylo zavedení trestu smrti, který zde byl již v minulosti zrušen. Strana dále chtěla usilovat o oddělení církve a státu a výchovu mládeže k hrdosti k národu.

Zabývala se rovněž referendem o vstupu do NATO, kde požadovala jeho zpětné vyhlášení. Dále chtěla položit nárok na náhradu škod vzniklých za 2. světové války a nepřála si vstup České republiky do Evropské unie.

System uvnitř strany

System organizace Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa byl v rámci horizontální struktury dvouúrovňový, a to místní a ústřední. Základem byly místní organizace, které musely být tvořeny minimálně třemi členy. Tito členové na ustanovujícím sjezdu rozhodli, kdo vstoupí do vedení a své rozhodnutí poslali ústřednímu sekretariátu.

Předsednictvo strany rozhodovalo o rozpuštění místních organizací, a to za předpokladu, že porušily stanovy nebo ideové cíle. Pokud se tak stalo, členové byli zároveň vyloučeni.

Mezi ústřední orgány, a to jak Sdružení pro republiku – Republikánské strany Československa, tak i Republikánů Miroslava Sládka, patřilo předsednictvo, revizní komise, sjezd, rozhodčí komise a pokladník strany.¹⁵

Volby

Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa se účastnily voleb do Sněmovny národů Federálního shromáždění, které se konaly v roce 1992.

¹⁵MALÍŘ, Jiří, MAREK, Pavel, kol. *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. 2. díl. Období 1938-2004.* 1. vydání. Brno: Doplněk, 2005. ISBN: 80-7239-179-8, s. 1593–1597.

V těchto volbách bylo odevzdáno 6 485 739 platných hlasů, což odpovídá volební účasti 85,08 %. Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa získaly 413 459 hlasů, což odpovídá 6,37 % z celkového počtu odevzdaných platných hlasů.¹⁶

Voleb do Evropského parlamentu se sdružení účastnilo dvakrát. V prvních volbách, které se konaly ve dnech 11. - 12. 06. 2004, vystupovalo pod názvem Republikáni Miroslava Sládka. Volební účast byla 28,32 %. Bylo tedy odevzdáno 2 332 862 platných hlasů. Republikáni Miroslava Sládka získali 15 767 hlasů, tedy 0,67 %.¹⁷

Další volby do Evropského parlamentu se konaly 05. 06. - 06. 06. 2009. V těchto volbách vystupovalo sdružení pod jménem Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa. Voleb se účastnilo 28,22 % voličů. Bylo tedy odevzdáno 2 358 934 platných hlasů. Sdružení získalo 7 492 hlasů, což odpovídá podpoře 0,31 %.¹⁸

V roce 1996 se konaly volby do Poslanecké sněmovny ČR. Celkem bylo v těchto volbách odevzdáno 6 059 215 platných hlasů, což odpovídá volební účasti 76,41 %. Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa získaly 485 072 hlasů, a tudíž podporu 8,01 % voličů.

O dva roky později bylo při volbách do Poslanecké sněmovny odevzdáno 5 969 505 platných hlasů a volební účast tak poklesla na 74,03 %. Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa získaly 232 965 hlasů, a tím podporu 3,90 % voličů.¹⁹

Ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2002 bylo vybráno 4 768 006 platných hlasů. Volební účast tak opět klesla, a to na 58,00 %. Sdružení kandidovalo

¹⁶Celkové výsledky hlasování. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-12-05]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/sn1992/u4>

¹⁷Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 11. 06. – 12. 06. 2004. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ep2004/ep11?xjazyk=CZ>

¹⁸Celkové výsledky hlasování. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-05-07]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps1996/u4>

¹⁹Celkové výsledky hlasování. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-06-18]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps1998/u4>

pod názvem Republikáni Miroslava Sládka a získalo 46 325 hlasů, což odpovídá podpoře 0,97 %.²⁰

V roce 2010 bylo ve volbách do Poslanecké sněmovny odevzdáno 5 230 859 platných hlasů a volební účast se tak zvýšila na 62,60 %. Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa získala 1 993 hlasů, což odpovídá 0,03 % všech platných odevzdaných hlasů.²¹

5.2 Dělnická strana

Dělnická strana byla zaregistrována 20. prosince 2002 Ministerstvem vnitra s názvem Nová síla.²² Nová síla přijala na ustavujícím sjezdu 18. ledna nový název, a to Dělnická strana. Zakládající členové byli Tomáš Vandas, který se stal předsedou, Jiří Štěpánek – první místopředseda a Martin Zbela – předseda Dělnické mládeže.²³

DS se z počátku prezentovala jako strana, která má chránit práva dělníků, podporovala práva na stávkou, zaměstnanecké právo a sociální práva. V období před svým rozpuštěním se zabývala otázkami etnickými a kriminalitou, která byla často spojována s národnostními menšinami, a též se negativně vyjadřovala ke vstupu ČR do EU.²⁴

5.2.1 Vývoj Dělnické strany v období 2003 – 2005

Dne 28. září 2004 proběhlo v Chebu vystoupení Tomáše Vandase, a to na shromáždění Klubu českého pohraničí. Později toto setkání bylo bráno jako sporné, a

²⁰Celkové výsledky hlasování. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-10-29]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>

²¹Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. 05. – 29. 05. 2010. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-10-04]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps>

²²Dělnická strana: profil české pravicově extremistické strany. *Rexter* [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/delnicka-strana-profil-ceske-pravicove-extremisticke-strany/2010/11/07>

²³Historie Dělnické strany. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151

²⁴BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3797-3, s. 157.

to díky spolupráci Klubu českého pohraničí a Komunistické strany Čech a Moravy a některými krajně levicovými uskupeními.

Zde se mělo upozornit na sudetské Němce, kteří vyhrožovali žalobami na vrácení majetku. Došlo také k otevření kanceláře sudetoněmeckého landsmanšaftu v Praze.

V tomto roce dále pokračovala spolupráce Dělnické strany s Národní stranou, a to v krajských volbách. Ve volbách pro Středočeský kraj sestavili zástupci těchto sdružení společnou kandidátku.

S Národní stranou oslavila DS v témže roce 28. říjen a jejich další setkání byla naplánována v projektu Národní pětka. Národní pětku tvořila Národní strana, Národní sjednocení, Dělnická strana, Republikáni Miroslava Sládka a České hnutí za národní sjednocení.

Tento projekt měl zvýšit šance v parlamentních volbách v roce 2006. Hlavním úkolem Národní pětky bylo podle DS postavit se proti vládě, která byla podle ní zkorumpovaná a pro Českou republiku ničící.

Dělnická strana dále kritizovala společnost, ve které mají hlavní slovo imigranti a homosexuálové. Dne 28. května pak vystoupila DS z Národní pětky.²⁵

5.2.2 Vývoj Dělnické strany v období 2005 – 2006

Stranu následovalo Národní sjednocení. Obě tyto strany se poté domluvily na společné kandidatuře do parlamentních voleb.²⁶ Koncem tohoto roku se začalo domlouvat i další spojení do parlamentních voleb, a to se stranou, která nově vznikla - Právo a Spravedlnost – Ano tradiční rodině, ne korupci a kriminalitě.

Nakonec se do parlamentních voleb spojilo více stran, a to právě pod tímto názvem. Mezi strany patřily Národní sjednocení, Dělnická strana, Demokratická strana sociální spravedlnosti a Agrární strana.

²⁵Dělnická strana: profil české pravicově extremistické strany. *Rexter* [online]. [cit. 2014-07-29]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/delnicka-strana-profil-ceske-pravicove-extremisticke-strany/2010/11/07>

²⁶BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3797-3, s. 158.

Ve volbách ovšem neuspěly a díky rozdílným vizím se následně uskupení rozešlo. K poslední spolupráci DS a PaS došlo v komunálních volbách v Praze, kde také neuspěly.

Od roku 2007 nebyla DS ve spolupráci s jinou politickou stranou, ale spolupracovala s extrémně nacionalistickými hnutími, která byla neregistrovaná. DS se díky tomuto činu dostávala do stále větší spolupráce s Národním korporativismem. Členové DS a NK se vzájemně podporovali. To bylo vidět i na sjezdu DS, který proběhnul v červnu a kterého se účastnili i členové NK. Členové Dělnické strany se naopak zúčastnili dne 28. října sjezdu NK, který se konal v Ostravě.²⁷

5.2.3 Vývoj Dělnické strany v období 2007 – 2010

V této fázi se DS téměř zcela odtrhla od spolupráce s politickými stranami a sympatizovala s neregistrovanými neonacistickými hnutími. Tento krok pro DS znamenal zvýšenou aktivitu ve veřejném životě, větší radikalitu a také podporování násilných projevů.

Stranu nyní zajímaly etnické otázky, poté především otázky Romů, přistěhovalců, homosexuality a xenofobie, a to více než témata zaměstnanecká.

Nezměnil se však postoj k vládě, kterou stále kritizovala. V rámci otázky Romů se v květnu 2007 objevila petice proti pozitivní diskriminaci. Tuto petici organizovala DS.

V rámci této akce byly založeny i Ochranné sbory DS, které měly fungovat jako monitorovací skupiny v problémových oblastech ČR. Tyto sbory měly být oficiální součástí strany.²⁸ Dělnické sbory vznikly 1. února 2008 na základě předsednictva DS.²⁹

Dne 3. března 2009 byla založena Dělnická mládež. Jejím cílem bylo sdružování mladých lidí ČR se stejným sociálním a národním cítěním a uznávání zásad

²⁷Dělnická strana: profil české pravicově extremistické strany. *Rexter* [online]. [cit. 2014-12-21]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/delnicka-strana-profil-ceske-pravicove-extremisticke-strany/2010/11/07>

²⁸Tamtéž.

²⁹Ochranné sbory Dělnické strany. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-07-14]. Dostupné z: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=116&Itemid=150

života ve svobodné společnosti. Zároveň odmítala ničení vlasteneckého smyšlení a také vyšších ideálů. Neuznávala drogy a liberalizaci. Jejím programovým cílem byla výchova k odpovědnosti, boj proti drogám, úcta k přírodě, řemeslo a smysluplné vzdělání, ano rodině, pomoc seniorům, svobodný internet s rozumem, pohyb místo lenosti, kulturní povědomí a vůle k životu.³⁰

Kooperaci DS s neonacistickými uskupeními lze ukázat na akci DS a Autonomních nacionalistů v Berouně, kde se dne 24. února 2007 demonstrovalo proti radarové základně.

V listopadu 2007 se pokusila DS s neonacisty o pochod pražským Židovským městem.³¹

Důležitým bodem ve vývoji DS se ukázala kauza Janov. DS se rozhodla poslat na žádost občanů Ochranný sbor na sídliště Janov v Litvínově. Toto sídliště bylo z velké části obýváno romským etnikem.³²

Během celého října zde docházelo ke střetům mezi obyvateli Janova a Ochrannými sbory. Tato akce vyvrcholila 17. listopadu 2008, kdy bylo svoláno shromáždění na náměstí Litvínova.³³

Shromáždění se účastnilo cca tisíc osob. Předseda strany pronesl proslov, ve kterém se zabýval obavami nad osudem České republiky, kritizoval Džamilu Stehlíkovou a Ivana Langera, který navrhnul rozpuštění DS.³⁴

Na tomto shromáždění byli účinkující pozváni na pochod Litvínovem směrem na Janov. Na sídlišti Janov se pak střetli členové DS, NO, AN, kteří našli podporu i místních obyvatel, s Policí ČR a Romy.

Tato akce byla od vzniku ČR prvním důkazem toho, že účastníci obou stran měli úmysl použít jak zbraně, tak i fyzickou sílu. Tento střet vyvolal řadu reakcí.

³⁰Dělnická mládež - náš program. *Dělnická mládež* [online]. [cit. 2014-10-18]. Dostupné z: <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nas-program>

³¹BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3797-3, s. 160.

³²Historie Dělnické strany. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151

³³BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3797-3, s. 160.

³⁴Historie Dělnické strany. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151

Nejvýraznější z nich bylo, že ministr vnitra Ivan Langer navrhl 5. listopadu vládě zrušení DS.³⁵

Toto rozhodnutí podpořil i Miroslav Topolánek.³⁶ Další z akcí, u které se nepotvrdila účast Dělnické strany, byl útok ve Vítkově v dubnu 2009. Předseda DS se od tohoto útoku distancoval. Dělnické straně pak byla ukončena činnost Nejvyšším správním soudem dne 17. února 2010.

5.2.4 Program Dělnické strany

Celý program dělnické strany stál na třech základních pilířích, kterými byly:

1. Oblast národně politická

- Znovuobnovení svrchovaného státu
- Vystoupení ČR z NATO
- Povinné určování národnosti
- Vykázat ilegální přistěhovalce
- Přeměna státních institucí
- Stornování státní podpory za mandáty poslanců a senátorů politickým stranám
- Možnost občanů odvolat poslance
- Přímá volba hlavy státu
- Větší nezávislost měst či obcí – právní a daňové sféře
- Nastolit Zákon o domovském právu
- Vytvoření hranice Moravy a Slezska
- Zrušení pomoci třetímu světu

³⁵BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3797-3, s. 161.

³⁶Historie Dělnické strany. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151

2. Morální a mravní záležitosti politické oblasti

- Důsledná ochrana národního a kulturního dědictví
- Odmítnutí vyrovnání partnerství homosexuálů s heterosexuálními sňatky
- Zavedení trestu smrti ve velmi těžkých případech (masoví vrazi, terorismus)
- Upravení Zákona o vězeňství a o policii
- Zavedení zákona o mravnostní společnosti
- Zakázání všech drog
- Znovuotevření případu malé a velké privatizace

3. Ekonomická a sociální oblast

- Zaměstnanecká práva, zákoník práce, který by byl zaměřen především na zaměstnance
- Nezaměstnanost, podpora vedoucí ke snížení nezaměstnanosti
- Obsazování úředních míst na základě kvalifikace a vzdělání, nikoli známostí
- Výrobní prostředky atd. by měly být nejen v soukromé sféře, měly by být i družstevní a státní
- Podpora řemeslných institucí
- Učební obory a řemesla mají opět ztracenou slávu
- Podpora našeho zemědělství a venkova
- Změny daňové soustavy tak, aby byla jednodušší, omezit moc úředníků a zmírnit byrokracii
- Zásadové vybírání daní a postihy proti neplacení
- Podpora státní ekonomiky
- Dobré sociální zázemí pro české zaměstnance
- Podpora mladých rodin

- Zlepšení českého školství
- Zdravý rozvoj sportu a tělovýchovy
- Péče o seniory³⁷

5.2.5 Symbolika

Každé hnutí či strana se v politice prokazuje nejen svým názvem či logem. Tyto značky lze souhrnně zařadit pod pojem symboly.

- Význam slova symbol lze vyjádřit jako konkrétní věc, která zastupuje něco abstraktního
- Obrazový znak
- „Konvenční“, arbitrární znak
- Znak – státu, města³⁸

Symboly nám ulehčují orientaci ve světě, kde vládnu především slova. Existuje řada symbolů v různých odvětvích, a to např. ve sportu, náboženství, umění a neposlední řadě v politice.

Symbolu připadá vždy jeden význam, který se nemění a je jasný. Symboly mají dlouhou historii. Již v pravěku lidé vyjadřovali svoji příslušnost ke kmeni symboly a barvou. V historii se dále setkáváme s erby i znaky měst, které přešly do dnešních dob. Symbol ovšem nemusí mít jen podobu grafickou, ale může se například jednat i o zvukovou variantu (hymnu) či o vyjádření příslušnosti pomocí gest nebo oblečení.

Rozdělení symbolů je velká řada. Mezi často používané patří základní dělení symboliky extremistických hnutí podle J. Chmelíka:

- Symbolika se zjevným rasovým motivem
- Symbolika s latentním rasovým motivem
- Symbolika prostá rasového motivu

³⁷Program Dělnické strany. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-01-01]. Dostupné z: http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=74&Itemid=103

³⁸MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti: manuál pro Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006, s. 3.

Symbolika se zjevným rasovým motivem

Do této skupiny se řadí symbolika skupin a hnutí, které jsou spojovány s národností, rasistickou a náboženskou diskriminací. Jsou sem řazeny skupiny, které ve společnosti znamenají útlak pro určitý okruh obyvatel.

Tato uskupení potlačují základní práva a svobody občanů. Znaky a symboly těchto skupin jsou známy z historie, kdy současné skupiny mají stejné či podobné ideové smýšlení, jako jejich předchůdci.

Do této skupiny spadají znaky fašistických skupin. Mezi nejčastěji používanou symboliku hnutí Skinheads patří oregon³⁹ spolu se svastikou. Tento znak se používá buď samostatně nebo v kombinaci s jiným znakem či nápisem, kde bývá oregon nahrazen písmenem A (and). Do této kategorie zapadá i hnutí Ku-klux-klan. Mezi nejznámější znaky tohoto hnutí patří kápě a znak tří písmen K. Kříž, ve kterém plápolá plamínek, patří mezi znaky historicky nejvíce ohrožující rasové neshovinnosti a diskriminace, a to i přesto, že není tolik známý.

Za druhé světové války se v mnoha symbolech používaly runové znaky, svastika či hákový kříž. Všechny symboly, které obsahují hákový kříž, byly přemístěny do první skupiny.

Jako další velmi závadný symbol je považován runový symbol ODAL RUNE. Tento znak bývá spojován s hnutími, která se hlásí k ideji „bílé rasy“. Tento symbol používal např. Hitler-Jugend či osídlenecký útvar SS, který se zabýval čistotou rasy.

Do této skupiny spadá i český vlastenecký prapor – bílo-červená vlajka se lvem. Tento znak má symbolizovat boj za svobodu a demokracii. Avšak v dalším období byl převzat znak prvního odboje. Ovšem tento symbol ve spojení s keltským křížem je velké znevažování vlajky státnosti.

Dalším symbolem je smrtihlav. Tento symbol byl znakem nacistického Německa. Znak smrtihlava (umrlčí lebka) není závadný, ovšem spojil-li se s jinými zástupnými znaky nebo určitou dobou (nošení důstojníky SS), stává se z něj symbol nacismu a fašismu. Smrtihlav se vyobrazoval v poloze zepředu i obou stran.

³⁹Oregon nebo triskele je symbol skládající se ze tří do sebe zapadajících spirál. Nacisté ho převzali jako insignii pro Waffen SS divizi složenou z belgických dobrovolníků.

Mezi symboly lze zařadit i používání číselných kryptogramů. Používanými čísly jsou 88,⁴⁰ 14⁴¹ a 18⁴².

Další symbol nebo spíš motiv je vikingská loď, kdy ovšem vikingský válečník má na hlavě nacistickou helmu a je vyzbrojen štítem s hákovým křížem. Dalším symbolem severských států, které používala nacistická armáda, byla sekera. V těchto případech se jedná i o neúctu k národním symbolům.

Neonacistická hnutí často používají kombinace znaků z dob Německa jako císařství a nacismu. Jedná se např. o prapor s orlicí, který se skládá ze dvou samostatných praporů. Avšak tento symbol je i v několika zemích zakázán (Belgie, Francie, Nizozemí, Velká Británie, Norsko a Dánsko). Vlajka měla podobu velkého praporu s orlicí, kdy v jeho levém horním rohu byla umístěna válečná říšská vlajka. Válečná říšská vlajka byla však obměněna, a to tak, že místo obvyklého hákového kříže je zde vyobrazen německý válečný kříž. Tato kombinace je považována za projev rasismu a fašismu a je využívána neonacisty.

Některé symboly této skupiny mívají i velmi propracovanou grafickou stránku. Velmi často se objevují originální reálie (zlatý stranický odznak NSDAP, medaile nacistické armády) u členů hnutí skinheads. Mezi tzv. znaky lze zařadit i kresby boha Thora, který se objevuje především v skinheadských časopisech.

Symbolika s latentním rasovým motivem

U těchto symbolů není zcela znám jejich význam nebo je lze vykládat více způsoby. Symboly v této skupině jsou významem velmi podobné první skupině, avšak lidé často neznají jejich význam. Proto je mnoho lidí nezařazuje mezi nebezpečné.

⁴⁰Kryptogram 88 znamená pozdrav Heil Hitler. Značí se též HH.

⁴¹Kryptogram 14 má svůj původ v anglické větě „*We must secure the existence of our people and a future for white children.*” Tato věta obsahuje 14 slov a do češtiny ji lze přeložit jako „My musíme chránit existenci našich lidí a bílých dětí.” Autorem této věty je David Lane z USA.

⁴²Kryptogram 18 je vysvětlován pomocí abecedy, kdy čísla značí písmena abecedy 1 – A, 8 – H. Jedná se tedy o iniciály Adolfa Hitlera.

CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vydání. Praha: Armex Praha, TRIVIS, Soukromou veřejnoprávní akademií a Vyšší odbornou školou, spol. s r. o., 2000. ISBN: 80-86244-14-8, s. 36.

Skupiny používající tyto znaky jsou spojovány s diskriminací jak rasistickou, tak i náboženskou. Ty potlačují nejzákladnější lidská práva a svobody.

Symbolika této skupiny čerpá z historických motivů, kterými jsou např. runové písmo, znaky či keltská kultura. Mezi tyto znaky a symboly patří např. zkřížené vikingské sekery, které jsou opatřeny nápisem znamenajícím „silní přežijí“.

Dalším symbolem hnutí nacionalistického typu, které svými brutálními praktikami předčilo i německou SS, je ruský kříž.

Mezi další symboly spadající do této kategorie patří target. Tento symbol užívá srbská radikální nacionalistická strana na území bývalé Jugoslávie. Strana je zaměřena proti neslovanským etnickým menšinovým uskupení, které žijí v bývalé Jugoslávii. Target se však začal objevovat i na českém území.

Dalším symbolem, který se používá, je vyobrazení protěže.⁴³ Květinu využívají nejen nacisticky orientované skupiny jako Skinheads, ale i německé, rakouské, švýcarské či italské jednotky, které květinou označují své horské vojenské skupiny. Avšak tyto jednotky už nemají nic společného se symboly spadajícími do této skupiny.

Dvě zkřížená kladiva, která jsou doplněná nápisem *Our Pride Is Our Loyalty* (Naší pýchou je naše věrnost), symbolizují hnutí Bohemia Hammer Skins. Toto hnutí používá i jiný symbol, a to takový, kdy jsou překřížená kladiva opatřena znakem dvouocasého lva.

Ostrave⁴⁴ se řadí též mezi symboly fašismu, i když je méně známý. Tento symbol je znakem belgických a zčásti i španělských fašistů.

Symbolika prostá rasového motivu

Znaky spadající do této skupiny nejsou brány z právního hlediska jako závadné, ale jako škodlivé z morálního hlediska. Tudíž nejsou zakázané. Symboliku této skupiny používají často extremistická hnutí.

⁴³Protěž je horská květina s bílým květem. Roste na nepřístupných horských místech a symbolizuje odvahu a statečnost, která je potřeba při jejím získání.

⁴⁴Ostrave byla pomůcka pro zdolávání příkopů ve středověku, kdy nahrazovala žebřík. Byla vyrobena z kmene stromu, který měl hodně větví.

Patří sem nápisy a hesla jako Skinheads či Sharp. Pokud se ale symbolika všech tří skupin sloučí, její význam se změní.

Přívrženci hnutí skinheads jsou přívrženci takových osobností, jakými jsou Jozef Tiso, Adolf Hitler či Rudolf Hess. Členové hnutí si tyto osoby vybírají záměrně, a to proto, že byly např. odsouzeny mezinárodním či národním tribunálem za zločiny vůči lidskosti. Tyto osoby jsou brány jako ikony odvahy, síly a vzdoru.

Mezi symboly spadající do této kategorie patří opět kryptogramy nesoucí hesla: Homefucking is killing prostitution – Provozování sexu doma je zabíjení prostituce, Ride or die – Cesta nebo smrt, Loud pipes save lives – Silná dýmka zachrání život.

Dále sem spadají nášivky opatřené nápisem skrewdriver. Takto se jednak identifikují členové v hnutí skinheads a jednak je toto slovo i název hudební skupiny.

Dalším znakem je vyobrazení lebky s nápisem sharp, která označuje odnož umírněných skinheadů. Do této skupiny spadá i využívání vlajek spojených s nápisy. Jedná se např. o vlajku Anglie s nápisem The last resorts – Poslední útočiště. Ta označuje místo domova odnože hnutí.⁴⁵

5.2.5.1 Symboly Dělnické strany

Dělnická strana používala nacistické symboly, které byly jistým způsobem upraveny. Lze vysledovat i podobnost znaků s německou NSDAP. Ve své propagaci velmi často používala mytologické či mytopolitické znaky a symboly, které mají svůj původ v germánské, slovanské či severní mytologii. Často byl vyobrazen dělník či symboly, které jsou protizednářské.⁴⁶

⁴⁵CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vydání. Praha: Armex Praha, TRIVIS, Soukromou veřejnoprávní akademií a Vyšší odbornou školou, spol. s r. o., 2000. ISBN: 80-86244-14-8, s. 54–95.

⁴⁶Dělnická strana jako fenomén. *Revue o politika* [online]. [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1175/delnicka-strana-jako-pseudonabozensky-fenomen>

Logo

Oficiální logo Dělnické strany je ozubené kolo s nápisem znamenajícím zkratku strany. Symboly a loga Dělnické strany jsou po jejím zrušení zakázány. Ovšem neexistuje žádný seznam, kde by byly uvedeny zakázané symboly. Záleží tedy vždy na tom, v jaké spojitosti se používají.⁴⁷

Hesla

Dělnická strana používá nejen loga, ale i hesla, kterými ukazuje např. na špatný režim, který se snaží změnit, a tím nastolit spravedlnost:

*„Náš boj s režimem”, „Vzdoruj totalitnímu režimu”, „Dělnická strana – jdeme proti proudu!”, „Nic než národ”, „Čechy Čechům” a „Češi, pojďte s náma”.*⁴⁸

Hymna

Hymna strany je převzatá píseň od plzeňské skupiny Ortel. Píseň se jmenuje Hadr a pochází z alba Nevinnej z roku 2007. V písni je ústřední postavou dělník. Celá píseň je psaná v revolučním duchu. Součástí hymny je i klip, ve kterém se v hojném množství objevují symboly neonacismu či nacismu. Velmi často se zde tyto symboly spojují s mytologickými postavami, jako je např. bůh hromu Thór.⁴⁹

5.3 Dělnická strana sociální spravedlnosti

Tato strana jako nástupnická strana Dělnické strany, která byla rozpuštěna, přejímá mnohé její znaky. Tyto znaky lze vysledovat již na jejím logu, kdy rovněž používá část ozubeného kola a k němu přidané zkratky. Rovněž hymna byla převzata od Dělnické strany.

Dělnická strana sociální spravedlnosti byla zaregistrována Ministerstvem vnitra pod názvem Strana občanů Republiky české dne 29. 1. 2004. Dne 14. 9. 2005

⁴⁷Policie obvinila mladíky. *IDnes.cz* [online]. [cit. 2014-09-27]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/policie-obvinila-mladiky-kteri-nesli-symboly-zakazane-delnicke-strany-1mq-/krimi.aspx?c=A101007_094046_krimi_cen

⁴⁸Dělnická strana jako fenomén. *Revue o politika* [online]. [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1175/delnicka-strana-jako-pseudonabozensky-fenomen>

⁴⁹Tamtéž.

se její název změnil na Demokratickou stranu sociální spravedlnosti a od 10. 11. 2008 nese název Dělnická strana sociální spravedlnosti.

Jejím předsedou je Tomáš Vandas, výkonným místopředsedou pak Jiří Štěpánek.⁵⁰ Strana se opět řadí mezi krajně pravicová sdružení.

Stanovy strany

Stanovy strany jsou rozděleny do 14 hlav, které se zabývají všeobecnými ustanoveními, členstvím, právy a povinnostmi členů, organizační strukturou strany, místními a krajskými organizacemi, republikovými sjezdy, republikovým sněmem strany, výkonnými výbory Republikového sněmu, funkcionáři, republikovými revizními komisemi, republikovými smírčími a rozhodčími komisemi, zásadami hospodaření a poslední hlava nese název společná závěrečná ustanovení.⁵¹

Strana změnila stanovy celkem šestkrát. Poslední stanovy jsou ze dne 24. 1. 2013.

Program

Programová teze (z roku 2011) Dělnické strany sociální spravedlnosti se skládá ze tří oblastí:

I. Národně politická oblast

- Znovuobnovení svrchovanosti České republiky
- Vystoupení z NATO (vojenských struktur)
- Vypovězení nelegálních přistěhovalců
- Reforma ústavních institucí
- Zrušení státních dotací politických stran za mandáty poslanců a senátorů
- Zavedení imperativního mandátu
- Přímá volba prezidenta
- Větší samostatnost měst a obcí v oblasti právní a daňové

⁵⁰Rejstřík politických stran a hnutí. *Ministerstvo vnitra* [online]. [cit. 2014-10-21]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickyh-stran/Vypis_Rejstrik.aspx?id=252

⁵¹Stanovy. *Dělnická strana sociální spravedlnosti* [online]. [cit. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/o-nas/stanovy>

- Zřízení zemských hranic pro Moravu a Slezsko
- Zabývání se otázkou pomoci státu tzv. zemím třetího světa

II. Morální a mravně politické věci

- Tvrdá ochrana kulturního a přírodního dědictví
- Odmítnutí postavení homosexuálních vztahů na stejnou úroveň jako manželství
- Trest smrti
- Novelizace Policejního zákona
- Zavedení zákona o domovském právu
- Zákaz zvýhodnění občanů dle barvy pleti
- Úplný zákaz všech drog
- Zabývání se privatizačními podvody

III. Ekonomicko-sociální oblast

- Vrácení pravého smyslu zákoníku práce
- Zastavit kritického růstu nezaměstnanosti
- Zaměstnávání na důležitých úředních místech na základě kvalifikace a zásluh
- Podpora znovuoživení řemeslných cechů
- Vrátit uznání učňovských a řemeslným oborům
- Podporovat české zemědělství a venkov
- Zjednodušení daňové soustavy a omezení byrokracie
- Důsledné vybírání daní
- Zamezit přílivu kapitálu z ciziny
- Garance sociálního zázemí pro zaměstnance ze strany státu
- Podpora mladých rodin
- Kvalitní zdravotnický systém
- Celková reforma školství

- Rozvoj sportu
- Ekologie
- Senioři a jejich podmínky pro život

Strana se dále zabývá i Evropským programem, kde prosazuje korunu jako měnu, zabývá se bruselským diktátem, který je na úkor hospodářské spolupráce, europarlamentem a kandidováním do něho a celkovou kritikou Evropské unie.

Strana vydala i technologický program, dopravní program, program pro Dělnickou mládež a ekonomický program. Zabývá se však i důchodovou reformou, hospodářskou krizí a cestou z ní, církevními restitucemi, zemědělci, zásahy proti soukromým exekutorům, brannou koncepcí a strategií proti nepříznivým obyvatelům.⁵²

Organizační struktura

Struktura u této strany je složena ze tří stupňů. Centrální orgány mají největší vliv. Druhý největší vliv mají krajské organizace a poslední úrovní jsou místní organizace.

Volby Dělnické strany a Dělnické strany sociální spravedlnosti

Dělnická strana a Dělnická strana sociální spravedlnosti se účastnily voleb do Evropského parlamentu, krajských zastupitelstev, parlamentních voleb, komunálních voleb a senátních voleb.

Volby do krajských zastupitelstev

Strana kandidovala ve volbách do krajského zastupitelstva celkem třikrát. V roce 2004 se Dělnická strana účastnila voleb v osmi krajích. Největší úspěšnost získala v Plzeňském kraji, kde získala 1 151 hlasů.⁵³ Celkem získala 3 379 hlasů.⁵⁴

⁵²Program 2011. *Dělnická strana sociální spravedlnosti* [online]. [cit. 2014-12-10]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/program-dsss-2011>

⁵³Volby do zastupitelstev krajů konané dne 5. - 6. 11. 2004. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-07-30]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz21?xjazyk=CZ&xdatum=20041105&xkraj=3>

⁵⁴Volební výsledky. *Dělnická strana sociální spravedlnosti* [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/o-nas/volebni-vysledky>

V roce se 2008 se Dělnická strana účastnila voleb ve třinácti krajích. Nejvíce hlasů získala v Středočeském kraji, a to 4 070.⁵⁵ Ve všech krajích získala celkem 28 865 hlasů.

Ve volbách roku 2012 získala DSSS nejvíce hlasů ze všech voleb do krajských zastupitelstev. Kandidovala ve všech krajích a celkem získala 41 712 hlasů.⁵⁶ Nejvíce hlasů získala v Ústeckém kraji, a to 9 332.

Komunální volby

Těchto voleb se strana účastnila celkem dvakrát. V tomto 2006 kandidovala Dělnická strana v devíti obcích a městech. V Praze se zástupci strany objevili na kandidátce hnutí Právo a Spravedlnost. Strana získala celkem tři mandáty. Jednoho zastupitele získala v Ústeckém kraji v obci Výsluní a dva zastupitele v obci Rokytnice v Královéhradeckém kraji.

V roce 2010 nezískala DSSS žádný mandát. Strana se účastnila voleb v 57 obcích. Největší úspěšnost měla v Ústeckém kraji. V následujícím roce získala strana dva mandáty v Krupce, kde se volby opakovaly.

Volby do Poslanecké sněmovny

Ani v jedněch volbách strana nezískala mandát. V roce 2006 se Dělnická strana voleb účastnila jako součást koalice Právo a Spravedlnost.⁵⁷ Koalice celkem získala 12 756 hlasů z celkových 5 348 976 platných hlasů.⁵⁸ Nejvíce hlasů získala koalice ve Středočeském kraji a to 1 992.⁵⁹

⁵⁵Volby do zastupitelstev krajů konané dne 17.10. – 18. 10. 2008. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-03-21]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz21?xjazyk=CZ&xdatum=20081017&xkraj=1>

⁵⁶Volby do zastupitelstev krajů konané dne 12. 10. – 13. 10. 2012. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-08-18]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/kz2012/kz61?xjazyk=CZ&xdatum=20121012>

⁵⁷Volební výsledky. *Dělnická strana sociální spravedlnosti* [online]. [cit. 2014-07-28]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/o-nas/volebni-vysledky>

⁵⁸Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 02. 06. – 03. 06. 2006. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-12-12]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>

⁵⁹Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 02. 06. – 03. 06. 2006. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps61?xjazyk=CZ&xv=1>

V roce 2010 již DSSS kandidovala samostatně. Získala 59 888 hlasů z celkových 5 230 859 platných hlasů.⁶⁰ Nejvíce hlasů strana získala v Ústeckém kraji, a to 9 575 hlasů.⁶¹

DSSS pak kandidovala i o tři roky později. Celkem dostala 42 906 hlasů z celkových 4 969 984 platných hlasů.⁶² Nejvíce získala opět v Ústeckém kraji, a to 6 490 hlasů.⁶³

Volby do Senátu Parlamentu ČR

Těchto voleb se DSSS zúčastnila pouze jednou, a to v roce 2010. Stranu zastupoval Tomáš Vandas, který ve volebním okrese Most získal 1 744 hlasů z 33 976 platných hlasů. To však nestačilo ani na postup do druhého kola.⁶⁴

Volby do Evropského Parlamentu

Strana se účastnila i těchto voleb. V roce 2004 kandidovala poprvé jako Dělnická strana a získala celkem 4 289 hlasů z celkových 2 332 862 platných hlasů. Nejvíce hlasů, a to 585, získala v Ústeckém kraji.⁶⁵

Poté kandidovala Dělnická strana v roce 2009, kdy získala 25 368 ze 2 358 934 platných hlasů.⁶⁶ Největší podporu strana získala opět v Ústeckém kraji, kde dostala 4 101 hlasů.

⁶⁰Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. 05. – 29. 05. 2010. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-06-13]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>

⁶¹Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28. 05. – 29. 05. 2010. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-12-01]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps61?xjazyk=CZ&xv=1>

⁶²Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25. 10. – 26. 10. 2013. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

⁶³Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25. 10. – 26. 10. 2013. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps61?xjazyk=CZ&xv=1>

⁶⁴Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 15. 10. – 16. 10. 2010. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-07-19]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=20101015&xobvod=4>

⁶⁵Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 11. 06. – 12. 06. 2004. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-10-16]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ep2004/ep1311?xjazyk=CZ&xnumnuts=4200>

⁶⁶Celkové výsledky hlasování. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-12-23]. Dostupné z: <http://www.volby.cz/pls/ep2009/ep11?xjazyk=CZ>

Z výsledků voleb je patrná stoupající tendence u obou stran. Pro stranu byly velmi důležité krajské a komunální volby, kde měla silnou členskou základnu.

Kapitola 6

Obrana státu proti radikálním a extremistickým subjektům

Důvody, proč Ministerstvo vnitra a Policie ČR bojuje proti extremismu, jsou následující:

1. Extremisté ohrožují demokracii, a to tak, že to může vést až k jejímu zničení.
2. Nerespektují základní lidská práva.
3. Jestliže extremisté získají moc, hrozí vznik teroru.
4. Ohrožují veřejný pořádek.
5. Projevem bývají i násilné činy, které mají svůj původ v nenávisti.
6. Nevraždivost proti osobám, které se vymykají jejich ideologii.
7. Ospravedlňují a zlehčují zločiny spáchané totalitním režimem či extremisty, zároveň urážejí jejich oběti.
8. Svou ideologii šíří s populistických a propagandistickým nádechem.
9. Náklady na bezpečnostní opatření související s extremistickými akcemi jsou velmi nákladné. Tyto finance by přitom šlo využít na problémy, na které sami extremisté poukazují.
10. Důležité hledisko je i jméno České republiky ve světě. Extremisté však tuto pověst kazí.¹

¹V čem spočívá hrozba extremismu. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-cem-spociva-hrozba-extremismu.aspx>

Extremistické trestné činy

V případě těchto činů se jedná buď o přestupky, nebo trestné činy, které jsou zaměřeny nejen proti rase, národnosti, sociální skupině, náboženství, ale i symbolům či osobám, které reprezentují společenský systém.

Jedná se především o obecné ohrožení, násilí směřující proti jednotlivé osobě či skupině, pošpinění národa nebo skupiny kvůli rase či vyzývání osob k nenávisti nebo omezování práv či svobod proti skupině občanů.

Dále se jedná o omezení osobní svobody či svobody vyznání, výtržnictví, porušení svobody sdružování, porušení zákazu shromažďování, vraždy, ublížení na zdraví, poškozování cizí věci, vydírání, genocida či její zlehčování, sympatizování, propagace či zakládání organizací, které mají za cíl potlačení lidských práv a svobod.²

Instituce, které bojují proti pravicovému extremismu a radikalismu na území České republiky

Do tohoto boje se zapojují jak státní, tak i nestátní organizace. Dále nelze opomenout ani organizace mezinárodní či i jednotlivé aktéry.

V první řadě se jedná o vládu ČR, která zajišťuje celkovou bezpečnost České republiky a vypracovává tzv. Bezpečnostní strategii ČR. Tuto strategii posuzuje Parlament ČR. Dále se zabývá i přípravou právních norem.

Bezpečnostní rada je orgán, jenž se zabývá sladováním problematiky bezpečnosti České republiky a podává návrhy a opatření k jejímu zajištění. Rada se skládá z předsedy vlády a členů vlády. Tito členové vzešli z rozhodnutí vlády.

Soustavněji se zabývá tímto problémem Rada vlády ČR pro lidská práva, Rada vlády pro národnostní menšiny, Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity a Republikový výbor pro prevenci kriminality.

Ministerstvo vnitra je orgánem, který se zabývá veřejným pořádkem, sdružovacím a shromažďovacím právem. V rámci ministerstva se pravicovým extremismem

²Co je to extremismus. *Ministrestvo vnitra* [online]. [cit. 2014-09-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>

mem zabývá Odbor bezpečnostní politiky, Civilně správní úsek a Komise pro boj s extremismem, rasismem a xenofobií.

Policie ČR je ozbrojený útvar, který zde zajišťuje bezpečnost. Policie ČR je tvořena Policejním prezidiem, v jehož čele stojí policejní prezident.

Dále byla vytvořena Skupina extremistické kriminality Odboru obecné kriminality Úřadu kriminální služby PČR. Tato skupina vznikla již v srpnu roku 1995. V rámci Policie ČR existují odborníci i na okresní či krajské úrovni. S extremismem se však setkávají i obecní policisté, vězeňská či soudní stráž a vojenská policie.

Ze zpravodajských služeb je třeba se zmínit Bezpečnostní informační službu, která se zabývá pravicovým extremismem. Služba se orientuje nejen na informace, které se týkají činností, které jsou zaměřeny nejen proti demokratickým základům, ale i o organizovaném zločinu či terorismu aj.

Extremismem se zabývají i státní zastupitelé či soudní znalci. Výzkum v rámci extremismu zajišťuje Institut pro kriminologii a sociální prevenci, který vznikl při Ministerstvu spravedlnosti.

Do boje proti extremismu se zapojují i odbory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury. Svými programy se snaží pomoci i Ministerstvo práce a sociálních věcí či Ministerstvo zahraničních věcí, a to v rámci mezinárodní spolupráce.

Dále se na tomto boji se podílejí kraje či obce, a to pomocí vyhlášek či nařízení.

Česká republika se v tomto střetu spojila i s mezinárodními organizacemi, kterými jsou Organizace spojených národů (Výbor pro odstranění rasové diskriminace), Radou Evropy (Evropskou komisí proti rasismu a intolerance) a Organizací pro spolupráci a bezpečnost v Evropě.

Jak již bylo řečeno, tak se pravicovým extremismem se nezabývají pouze státní organizace, ale i jednotlivci či nestátní organizace. V České republice se jedná především o demokratické a ultralevicové organizace. Pravidelně se proble-

matikou pravicového extremismu zabývají organizace, které mají za cíl ochranu lidských práv.³

Za aktéry, kteří bojují proti pravicovému extremismu, lze pokládat i členy romské domobrany.

Dále existují i demokratické židovské a romské organizace. Tyto společnosti pracují na mezinárodní úrovni. V České republice se jedná např. o Evropské středisko pro práva Romů.

Do bojů s pravicovým extremismem se dále zapojují i levicové extremistické a radikální organizace, jejichž hlavní činností je antifašismus. Jedna z nejznámějších uskupení je Antifašistická akce.

Dalším, kdo vystupuje proti rasismu, fašismu či nacismu jsou ne-ultrapravice proudy subkultury skinheads. Jedná se o SHARP, RASH či Red skins. Vlastenecké sdružení antifašistů pak patří pod komunistický proud.⁴

Postihy trestných činů extrémní povahy

Ministerstvo spravedlnosti specifikuje trestné činy extrémní povahy jako „... pro společnost nebezpečné činy spočívající v užití násilí, vyhrožování usmrcením a ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, ve veřejném hanobení a podněcování k nenávisti, ublížení na zdraví namířené proti skupinám obyvatelů nebo jednotlivci pro jejich politické přesvědčení, národnost, rasu a vyznání, v podpoře či propagaci hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů, hlásání národnostní, rasové, třídní nebo náboženské zášti a ve veřejném projevo-
vání sympatií k fašismu nebo k jinému podobnému hnutí.”

Přestupek⁵

Jako přestupek se trestá málo závažný projev extremismu. Pro společnost to znamená menší než nepatrné nebezpečí. U mladistvých se jedná o malé nebezpečí.

³Český helsinský výbor, Helsinské občanské sdružení, nadace Člověk v tísni či Most pro lidská práva.

⁴MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vydání. Brno: Barrister & Principal a Centrum strategických studií, 2003. ISBN: 80-86598-45-4, s. 531-535.

⁵Dle zákona č. 200/1990 Sb.

Trestné činy

Tato část se zabývá trestnými činy, které byly spáchané extremisty. Tyto činy zle rozdělit na:

a) Rasově motivované

Pro tyto trestné činy je společný znak popírání rovnosti lidí, a to na základě rasy, národnosti, náboženství, jazyka či názoru na politiku či náboženství. Mezi tyto trestné činy patří zejména takové, které:

1. Hrubě narušující občanské soužití – tyto činy jsou zakotveny v V. hlavě trestního zákoníku. Jedná se o § 196, § 198 a § 198a tr. zák.
2. Trestné činy proti životu a zdraví jsou zakotveny v VII. hlavě tr. zák., kde se jedná o § 219 odst. 1., odst. 2 písm. g) trest zák. – kde se hovoří o vraždě a § 221 odst. 1, odst. 2 písm. b) a § 222 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák., kdy hovoříme o ublížení na zdraví.
3. O trestních činech proti svobodě a lidské důstojnosti pojednává VIII. hlava trest. zák. Případy vydírání se zabývá § 235 odst. 1, odst. 2 písmene f).
4. Trestnými činy, které jsou proti majetku se zabývá IX. hlava tr. zák. O poškození cizí věci pojednává § 257 odst. 1., 2 písm. b) tr. zák.
5. Trestné činy proti lidskosti jsou zakotveny v X. hlavě tr. zák. O podpoře a propagaci hnutí, která směřují k potlačení práv a svobod občanů, pojednává § 260 a § 261 tr. zák. Nalezneme zde i ustanovení o genocidě, a to § 259 tr. zák. a § 263 písm. a) tr. zák., hovořící o perzekuci obyvatel.

b) Činy, které popírají či omezují osobní, politická či jiná práva občanů a vedou k nenávisti a nesnášenlivosti

Mezi tyto činy se řadí maření přípravy a průběhu voleb nebo referenda, kterým se zabývá § 177 tr. zák., omezování svobody vyznání vymezené v § 236 tr. zák. a porušováním svobody sdružování a shromažďovací, který řeší § 238a tr. zák.

Soudy se ve výši trestu velmi často liší. Pachatelům, kteří ve své minulosti nebyli ještě trestáni, se ukládají výchovné tresty či tresty odnětí svobody podmíněně a odloženě. Při opakovaných trestných činech je pachateli uložen nepodmíněný trest, ale i v tomto případě se může jednat o trest obecně prospěšných pracích.

Problémem v soudním řízení se stává dokazování a prokazování, že čin byl rasisticky či jinak motivován. Diskriminační jednání lze těžce dokázat a postihnout ho lze jedině v případě, kdy je toto jednání i veřejně podněcováno.⁶

⁶KOTULAN, Petr. Možnosti postihu trestných činů extrémní povahy podle našeho trestního práva. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. 1. vyd. Alena Marešová. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999, s. 55-63. ISBN 80-86008-59-2.

Kapitola 7

Průběh řízení vedoucí ke zrušení Dělnické strany

7.1 Návrh na zahájení řízení před Nejvyšším správním soudem

Tento návrh byl sepsán 24. 11. 2008. Vláda ČR zastoupená JUDr. Václavem Hencychem podává návrh na rozpuštění Dělnické strany, a to na základě § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb. Návrh byl rozdělen do 3 částí.

I.

V první části je popsána registrace nové politické strany, která vznikla dne 20. prosince 2002 pod názvem Nová síla. Již 22. ledna 2003 však došlo ke změně jejích stanov, se kterými byla rovněž spojena změna názvu. Vznikla tak Dělnická strana. Stanovy této strany posuzovalo Ministerstvo vnitra v rámci registračního řízení (podle § 8 zákona č. 424/1991 Sb., § 11 odst. 2 zákona č. 424/1991 Sb.) a dospělo k závěru, že stanovy jsou v souladu s výše uvedenými zákony, Ústavou ČR a Listinou základních práv a svobod.

Dělnická strana se prezentovala jako strana středová, která seskupovala občany všech povolání. Jejím cílem bylo, aby se Česká republika stala demokratickým a humanitním státem, který bude s parlamentním pluralitním politickým systémem ekonomicky prospívat. Dále byla preferována samostatnost České republiky, její svrchovanost a také spolupráce s dalšími státy dosahujícími zhruba stejné životní úrovně.

II.

V úvodu druhé části tohoto návrhu je zmíněno, jakou činnost nemohou rozvíjet strany (dle §4 zákona 424/1991 Sb.):

- Které porušují Ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu.
- Které nemají demokratické stanovy nebo nemají demokraticky ustanovené orgány.
- Které směřují k uchopení a držení moci zamezujícím druhým stranám a hnutím ucházet se ústavními prostředky o moc nebo které směřují k potlačení rovnoprávnosti občanů.
- Jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.

Dále jsou zde popsány události, kdy v letech 2007 a 2008 dostala vláda České republiky a Ministerstvo vnitra dvě upozornění na protidemokratickou a antisemitskou činnost Dělnické strany. Ty však nebyly doloženy. Počátkem roku 2008 došlo dle odhalení Policie České republiky k nárůstu činnosti Dělnické strany, a to díky její spolupráci s neregistrovaným Národním odporem. Tato spolupráce postavila Dělnickou stranu do postavení blízkého ultranacionalistickým uskupením.

Je zde rovněž popsáno prohlášení Tiskového odboru Dělnické strany ze dne 17. října 2008.¹ Pokud strana či hnutí jsou v rozporu s § 4 zákona č. 424/1991 Sb. může Nejvyšší správní soud pozastavit nebo zrušit činnost strany a hnutí, a to díky § 13 odst. 6 a § 14 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb.

Dělnická strana byla v rozporu se zákonem č. 84/1990 Sb., který pojednává o právu shromažďovacím. Zákon rovněž mluví o povinnosti svolavatele oznámit

¹*Dělnická strana vyhláší nulovou toleranci k polistopadovému politickému systému, po jehož odstranění již delší dobu voláme. V praxi to znamená rozpuštění stávajících parlamentních stran a prošetření všech jejich zločinů po roce 1989. Tento revoluční zvrát si ovšem vyžádá celonárodní účast, a právě k ní naše strana bude v následujících dnech a týdnech obyvatelstvo země mobilizovat.*

dění shromáždění příslušnému úřadu. Tuto činnost ovšem strana v poslední době účelně nehlásila.

Dne 16. 8. 2008 dal v Hradci Králové předseda Dělnické strany Tomáš Vandas společně s dalšími zástupci Dělnické strany a s Národním odporem popud k uskutečnění tzv. spontánní demonstrace. Demonstrace začínala na vlakovém nádraží a směřovala k Ulrichovu náměstí. Demonstrace se účastnilo cca 300 zastánců krajní pravice. Tomáš Vandas tehdy prohlásil, že se jedná jen o procházku za krásami města. Rovněž zdůraznil, že pokud nebyla tato akce nahlášena, jedná se jen o přestupek. Pokud by tedy správní orgán rozhodl o pokutě, byl T. Vandas připraven ji uhradit.

Tato demonstrace nahrazovala hudebně-politické odpoledne – DEN SVOBODY. Magistrát města Hradce Králové však rozhodl o zakázání této akce. K tomuto rozhodnutí došel magistrát poté, co se dozvěděl o pravém motivu shromáždění, kterým bylo setkání krajní pravice s neonacisty.

V tomto duchu se nesla i akce s názvem Protest Národního odporu a Dělnické strany proti černému teroru, která se uskutečnila v Litvínově dne 18. 10. 2008. Na ni měla upozornit i pozvánka, jejíž součástí byl i videozáznam, který byl natočen v Janově dne 4. 10. 2008. Na záznamu byl ukázán konflikt mezi Romy a účastníky pochodu. Další součástí pozvánky byla výzva k novému pochodu na Janov.² Ani toto shromáždění nebylo oznámeno příslušnému úřadu. Tuto akci nelze považovat za shromáždění, jehož cílem je využití svobody projevu, k výměně informací a postojů, k řešení záležitostí, a to jak společenských, tak i veřejných, či svobodě ústních práv a dalších svobod.

Kromě toho se druhá část návrhu vyjadřuje také ke spolupráci Dělnické strany a Národního odporu. To, že spolu tyto strany spolupracovaly, dokazuje i vystoupení jednoho z řečníků Národního odporu, který během Protestu Národního od-

² V sobotu 18. 10. 2008 v 13.30 hod proběhne v Litvínově protestní shromáždění proti cikánskému teroru, s jeho vzrůstajícími tendencemi se můžeme setkat v našem každodenním životě. Poslední kapkou do pomyslného poháru trpělivosti bylo cikánské „vystoupení“ minulý týden na sídlišti Janov. Rasistické nadávky, výhrůžky, napadání... To vše za asistence policie, která celému incidentu jen mlčky přihlížela. Voláme tedy všechny nespokojené slušné lidi na náměstí Míru v centru Litvínova k protestnímu setkání a následnému pochodu na sídlišti Janov. Řekněme dost cikánskému teroru, policejní zbabělosti a státní podpoře tohoto šílenství.

poru a Dělnické strany proti černému teroru začal svou řeč slovy: „*Já vás tady všesky zdravím jménem svým, jménem Dělnické strany a jménem předsedy Tomáše Vandase, se kterým jsem právě hovořil.*” Tímto řečníkem, který ve 14:25 promluvil ve východním rohu Náměstí Míru k osobám oděným do černého (black – block oblečení), byl Jiří Šlégr.

Jeho vystoupení, ale i vystoupení jiných řečníků potvrdilo aktivní účast Dělnické strany, ale i to, že shromáždění bylo zorganizováno Dělnickou stranou.

Díky informacím výše uvedeným, lze prohlásit, že Dělnická strana opakovaně porušila shromažďovacího práva. Dále opakovaně nepředložila Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávy. Tyto nedostatky a provinění mohou vést k pozastavení a následnému rozpuštění strany.

Dle zákonů tedy Dělnická strana ohrožovala veřejný pořádek a svojí činností též porušovala Ústavu a zákony. Jako důkazy byly předloženy:

1. Pozvánka zveřejněná na www.odpor.org
2. Sdělení Tiskového odporu Dělnické strana na www.delnickastrana.cz
3. Vyjádření magistrátu města Hradec Králové
4. Vyjádření městského úřadu Litvínov
5. Informace Policie ČR ze dne 4. 10. 2007

III.

Na základě výše uvedených skutečností vláda navrhuje, aby Nejvyšší správní soud po provedení řízení vydal toto rozhodnutí: *Dělnická strana se rozpouští. Nejvyšší správní soud jmenuje likvidátora strany.*³

7.2 Vyjádření Dělnické strany k návrhu vlády

Vyjádření Dělnické strany bylo sepsáno dne 23. 1. 2009. Celý dokument je rozdělen na tři části:

³Návrh vlády ČR. *Nejvyšší správní soud* [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/dokumenty/navrhRizeni/Navrh_vlady_CR.pdf

I.

V první části Dělnická strana poukazuje na tzv. Návrh vlády na rozpuštění Dělnické strany. Návrhu je vyčítáno, že neobsahuje znění usnesení vlády, které by popisovalo obsah návrhu, který byl vládou ČR přijat, a datum.

Dělnická strana dále poukazovala na obsah návrhu, který byl soudu předložen. Návrh měl obsahovat popis vzniku strany, změnu jejího názvu a důvody, které Ministerstvo vnitra vedly k závěru, že program a stanovy jsou demokratické.

II.

V této části rozebírá Dělnická strana body, ve kterých vláda uvedla důvody, kdy nemohou politické strany a hnutí vyvíjet činnost.

Dělnická strana upozorňovala na fakt, že se vláda snažila dokázat, že Dělnická strana porušuje zákon č. 424/1991 Sb., ale nezabývá se tím, zda porušuje také Ústavu ČR.

Kromě toho neměla vláda žádné výhrady vůči stanovám a programu Dělnické strany.

Cílem vlády však bylo dokázat, že se Dělnická strana snažila uchopit moc, pomocí které by znemožnila ostatním subjektům ucházet se o její získání. K tomuto závěru vláda došla po prozkoumání prohlášení Tiskového odboru Dělnické strany ze 17. 10. 2008, které však bylo podle Dělnické strany vládou nepochopeno.

Vláda se zde dále opírala o nálezy Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2008, který byl pro Dělnickou stranu jasně nevýhodný. Důvodem bylo, že nálezy jednoznačně specifikovaly, že by strana musela porušovat opakovaně či permanentně více zákonů.

Vláda dále poukazovala na porušení shromažďovacího zákona, ke kterému mělo dojít dne 16. 8. 2008 v Hradci Králové. Podle Dělnické strany zákon porušen nebyl, protože se zde nekonal žádný pochod či shromáždění, ale pouze procházka několika svobodných občanů městem.

Dělnická strana napadla i tvrzení vlády o jejím propojení s nacistickými subjekty. Toto tvrzení nelze dokázat žádnými smlouvami, které by Dělnická strana

s těmito skupinami uzavřela. Smlouvy neuzavřela ani s jinými subjekty, a to jak z levicového, tak i pravicového spektra.

Pokud by soud rozhodl rozpustit stranu kvůli jejímu programu či odmítání současně vlády, jednalo by se o návrat do minulosti (1945 – 1948), kdy docházelo ke zrušení všech nepohodlných skupin.

Strana se dále hlásí k principům demokracie, ale zároveň i odmítá současnou vládní politiku.

III.

V poslední části navrhuje Dělnická strana soudu, aby byl návrh vlády zamítnut.⁴

7.3 Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

V procesu, kdy navrhovatelem je vláda ČR, která je zastoupena JUDr. Václavem Henychem a odpůrce je Dělnická strana rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že návrh na rozpuštění strany se zamítá. Rozsudek byl vydán 4. března 2009. Odůvodnění je rozděleno do 5 částí:

I. Návrh vlády

V této části je shrnuto vše, co sepsala vláda ČR do návrhu na rozpuštění strany.

II. Vyjádření Dělnické strany

Dělnická strana se obhájí tím, že její chování není proti jejím stanovám a orgánům strany, které byly zvoleny. Proti těmto stanovám vláda ČR nic nenamítá. V návrhu o rozpuštění strany nebylo uvedeno, že strana porušuje Ústavu ČR, ale strana porušovala pouze shromažďovací zákon.

V dalším bodu popírá Dělnická strana to, že by se snažila o získání a udržení moci a utlumení rovnoprávnosti občanů ve státě. Dělnická strana se obhájí tím,

⁴Vyjádření dělnické strany. *Nejvyšší správní soud* [online]. [cit. 2014-12-20]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/dokumenty/navrhRizeni/Vyjadreni_Delnicke_strany.pdf

že toto tvrzení vychází podle vlády z tiskového prohlášení, které vyšlo dne 17. 10. 2008. Avšak toto prohlášení bylo podle Dělnické strany nepochopeno. Strana tak poukazuje na to, že i jiné politické strany (ODS, ČSSD atd.) vyhláší také nulové tolerance.

V dalších bodech popírá strana spojení s nacistickými skupinami, protože se žádnými stranami, hnutími či skupinami neuzavřela žádnou dohodu. Dále popřela i to, že by porušila právo na shromažďování. Uvádí, že akce v Hradci Králové byla zrušena na příkaz ODS, a to je v rozporu se shromažďovacím zákonem. Toto shromáždění bylo předem nahlášeno. Strana se vyjádřila i ke shromáždění v Litvínově. Závěrem této části je vyjádření Dělnické strany, kdy strana se hlásí k principům demokracie, ale nesouhlasí se současnou vládou.

III. Průběh řízení před Nejvyšším správním soudem

III.1. Činnost soudu po podání návrhu.

Dotyčný soud poslal návrh vlády Dělnické straně, která se k němu měla vyjádřit. Vyjádření pak bylo posláno vládě. Dne 29. 1. 2009 byli oba účastníci vybídnuti k doplnění nad rámec uvedený v návrhu. Avšak obě strany nedodaly další návrhy, kterými by se původní návrh doplnil.

III.2. Projednatelnost návrhu

Tato část pojednává o tom, kdy a za jakých okolností může být činnost hnutí či strany pozastavena či zastavena. Podle Nejvyššího správního soudu, vyhlášení voleb (13. 2. 2009) brání pozastavení činnosti či rozpuštění strany či hnutí. Ovšem pokud činnost strany či hnutí není v souladu § 4 zákona o politických stranách, nemůže se ochranná lhůta uplatnit.

Pokud strana vykazuje činnost, která je trvalá a touto činností je narušována a ohrožována soutěž politických stran, může Nejvyšší správní soud pozastavit či rozpustit stranu i v ochranné lhůtě. O uplatnění ochranné lhůty se jedná jen v případě, kdy je straně vyčítáno porušení jiné části zákona o politických stranách. Porušení § 4 zákona o politických stranách je pouze doplňující. Ovšem v případě Dělnické strany se jedná o první způsob, který ochranná lhůta nebrání.

III.3. Ústní jednání

III.3.1 Vyjádření vlády

Ústní jednání vlády se uskutečnilo dne 18. 2. 2009. Své původní vyjádření zde vláda rozšířila o tvrzení, že pokud Dělnická strana porušuje zákon, nemůžeme tuto činnost zlehčovat či naopak brát jako zásadní. Dále Dělnická strana vyhlásila nulovou toleranci nejen vládě, ale i politickému systému. Tento systém je však ukotven v Ústavě ČR a zákonech. Dělnická strana dále nechce změnit stav na politickém poli volbami, ale ke změně chce dojít revolučním krokem. Vláda ČR se zde vyjadřuje i k tzv. spolupráci Dělnické strany a Národního odporu, kterou potvrzuje několik záznamů. Vláda ČR ovšem nemá důkazy o písemné dohodě mezi Dělnickou stranou a Národním odporem. K závěru, že tyto dvě organizace spolu spolupracují, dochází z faktu, že členové Dělnické strany vystupují na akcích pořádanými Národním odporem.

Dále se zde vláda vyjadřuje k souvislostem spojených s akcemi v Litvínově a Hradci Králové. Nejvyšší správní soud položil vládě otázky, zda Dělnická strana porušuje § 4 písm. a) a d) o politických stranách a jestli vláda vidí riziko především v porušování shromažďovacího zákona, a to jak v případě Litvínova, tak i Hradce Králové. Vláda ČR na to reagovala tím, že, jak je možno vidět v prohlášeních o změně systému vydaných Dělnickou stranou, je porušování shromažďovacího zákona významné.

III.3.2. Vyjádření Dělnické strany

Dělnická strana během své existence neporušila zákon. Z tohoto důvodu nikdy Ministerstvo vnitra nenabádalo stranu k nápravě. Dále strana popřela jakoukoliv dohodu či koalici s Dělnickou stranou. Jedná-li se o úsilí změnit vládu a systém a strana hodlá tohoto cíle dosáhnout pouze demokratickými volbami. Dalším bodem je rozpuštění politických stran. K tomuto kroku chce strana opět dojít jen pomocí zákonů, a to na návrh vlády a z rozhodnutí soudu. Dále se vyjadřuje i k systému, který je zakotven v Ústavě a komentuje to tím, že vše, co je přece v Ústavě, nemusí být „správné a zákonné“.

Strana se hlásí k tomu, že odmítá polistopadový systém, a to z důvodu, že je to podle ní systém, který dává přednost imigrantům a lidem, kteří se nechtějí přizpůsobit. Z toho tedy vyplývá, že tzv. slušný člověk je „zahnán do kouta“.

Strana zde znovu popírá jakékoliv porušení shromažďovacího zákona. V Hradci Králové se mělo jednat o procházku, která vedla městem. A k situaci v Litvínově se strana vyjádřila tak, že žádné shromáždění neuspořádala a co se týká pozvánek, které se objevily na stránkách www.odpor.org, nemá s těmito pozvánkami nic společného. Dále poukazuje na to, že pokud na shromáždění vystupuje někdo jménem Dělnické strany, nelze z toho usuzovat, že strana je organizátorem či spoluorganizátorem shromáždění.

III.3.3. Provedené důkazy

Všechny důkazy byly provedeny Nejvyšším správním soudem. Do důkazů byly zařazeny stanovy strany, pozvánka na shromáždění v Litvínově, která byla k dohledání na stránkách www.odpor.org, dále videozáznam, který byl přehrán, články s názvy: „*Hejtman Šulc odpovídá Dělnické straně*“, „*Radikálové jdou do Janova*“, „*Dělnická strana pošle do Janova Ochraně sbory*“, „*Občanům Plzně vadí cizinci*“, „*Stop pozitivnímu rasismu!*“, „*Protest proti cikánskému rasismu!*“, „*Nestačím se divit!*“, „*Kandidát DS na senátora*“, „*My jsme Češi!*“, „*Litvínov – 18. října 2008*“, „*Stanovisko DS k požáru Průmyslového paláce v Praze*“, „*Předvolební slovo předsedy DS*“ a „*Výzva aktivistům*“ dále sdělení od Magistrátu města Hradec Králové Ministerstvu vnitra ze dne 6. 11. 2008, stanovisko starosty města Litvínova určené Ministerstvu vnitra ze dne 10. 11. 2008 a informace, které poskytla Policie Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 4. 10. 2007.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

IV.1. Právní rámec

IV.1.1. Ústavněprávní postavení politických stran

Tato část pojednává o lidu. Lid je zdrojem veškeré státní moci. Lid volí zastupující orgány. Politický život občanů se utváří především při volbě zákonodárných sborů a samosprávných orgánů či politických stran a hnutí.

V demokratickém státě musí být orgány zvoleny ve volné soutěži, kdy politické strany jsou nepodrobené státem. Je zde dále popsána česká demokracie, která je zastupitelská, zakládání politických stran, hlavní demokratické principy, politické strany a jejich oddělenost od státu. Rozebírá se zde i politická strana a její právnická osoba a vstup občanů do ní. Strana musí reprezentovat část veřejnosti. Cílem strany je získat moc a přeměnit režim ve státě, a to vše na základě zvolení v procesu voleb.

Politická strana je chráněna základními právy a svobodami, ale zároveň sama představuje uskutečnění základních lidských práv a svobod jednotlivců. Mezi politická práva patří např. právo sdružovat se v politických stranách, právo shromažďovat se či právo na svobodu projevu.

IV.1.2. Ústavní důvody pro rozpuštění politických stran

Tato část popisuje politickou stranu a základní požadavky, které se k ní vážou. Mezi ně patří např. dodržování demokratických principů, při jejichž uplatňování nesmí být použito násilí. Právní demokratický stát musí chránit své demokratické zřízení. Pokud politická strana prosazuje násilí či teror, neuznává demokracii a porušuje zákony, musí čelit následným sankcím. Pokud se takto strana chová či by její chování vedlo k narušení bezpečnosti státu, ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti, ochraně práv a svobod jiných členů společnosti či k zvýšení trestních činů, je v souladu s Listinou základních práv a svobod omezit její sdružovací právo.

I Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod má, podobně jako Listina základních práv a svobod, možnost omezit sdružovací a shromažďovací právo. Pokud někdo porušuje práva a svobody jiných, nemůže se dovolávat v odpovídajícím rozsahu svých práv a svobod. Politické strany hrají v demokratickém státě velmi podstatnou roli. Proto i stát sám musí dávat bedlivý pozor, kdy může do politických stran zasahovat.

Výjimečný případ je při právu sdružovacím, kdy jsou dány přesné podmínky zásahu státu do tohoto práva. Při zásahu do dění politické strany musíme vždy

uvažovat, zda určitý výstup je výstupem celé strany či jen jedinců. V tomto případě se musí přihlížet k prohlašovaným cílům a plánům strany, a to bez ohledu na stanovy a programy strany.

Stanovy a programy se vždy musí porovnávat s tím, co hlásí představitelé strany. Jestliže politická strana pouze kritizuje právní a ústavní pořádek státu, nemůže být za toto stíhána. Pokud má být vyvinut zásah proti straně, musí se tato strana vždy snažit o ohrožení demokracie. V úvaze o rozpuštění strany se musí brát v potaz nejen chování, které bylo, ale i chování, které by mohlo nastat. Rozpuštění strany se musí brát jako nejkrajnější postih.

IV.1.3. Hmotněprávní zákonný rámec

Tato část rozebírá, za jakých podmínek může politická strana či hnutí vzniknout a provozovat svoji činnost a za jakých podmínek lze zasahovat do práva sdružovacího. Opět se zde popisuje, že jednotlivci, i když členové strany či hnutí, nesou pouze individuální odpovědnost. Před rozpuštěním strany musí být vždy využity všechny jiné možné nápravné prostředky.

IV.1.4. Procesněprávní rámec

Rozhodování o tom, zdali bude strana či hnutí rozpuštěno, pozastavena či znovuobnovena činnost je v kompetenci Nejvyššího právního soudu. Soudu se účastní navrhovatel – ve většině případů vláda, která se utvořila na základě vůle občanů, a odpůrce. Soud může tyto problémy zkoumat jen do míry návrhu a není v jeho kompetenci, aby sám hledal další informace o politické straně či hnutí. Vláda ČR v tomto případě nese důkazní břemeno, ale zároveň i břemeno tvrzení.

IV.1.5. Shrnutí

Politická strana má nezastupitelnou roli v zastupitelské demokracii a proto se musí dbát o její zvýšenou ochranu. Sdružovací zákon může být narušen pouze v případě, kdy by byl narušen veřejný pořádek, veřejná bezpečnost či bezpečnost státu a nesmí se též narušit tzv. předcházení trestných činů. V neposlední řadě nesmí být narušena ochrana práv a svobod druhých.

Dále jsou zde popsány podmínky, které vedou k rozpuštění strany: nález protiprávní chování strany a jeho přičitatelnost, hrozba pro demokratický právní stát a zásah, který musí být přiměřený k zamýšlenému cíli. V řízení o rozpuštění strany nese břemeno tvrzení, ale zároveň i břemeno důkazní Úřad vlády ČR.

IV.2. Aplikace právního rámce na skutkovou podstatu

IV.2.1. Tvrzená spolupráce Dělnické strany s Národním odporem

V roce 2008 mělo dojít k posunu aktivit Dělnické strany. Tato skutečnost se měla stát díky její spolupráci s Národním odporem. Vláda ČR během ústního jednání podotkla, že tato informace je všeobecně známá a poukázala i na přístupné materiály, které jí byly předány Policií ČR. Tyto materiály se zabývaly stavem extremismu v České republice. Tvrzení, že Dělnická strana a Národní odpor spolu spolupracují, ovšem nelze dokázat písemnou dohodou. Vláda dále poukázala na aktivní činnost jednotlivců z Dělnické strany při akcích pořádaných Národním odporem.

Přípis Policie Magistrátu hlavního města Prahy (4. 10. 2007), jež byl předložen vládou jako důkaz, se týká činnosti Národního odporu a Mladých národních demokratů.

Mladí národní demokraté se v názvu shodují s mládežnickou organizací německé neonacistické politické strany Junge Nationaldemokraten. Dále se zde píše o Národním odporu jako neregistrované neonacistické organizaci, jež vznikla jako odštěp české paralelky militantní neonacistické organizace Blood and Honour. Organizace se hlásí k nacionálnímu socialismu, k nadřazenosti bílé rasy a její symboly a barevné kombinace odkazují na Německo za Adolfa Hitlera.

Národní odpor se hlásí k antisemitismu. Podle informací, které poskytla Policie ČR vládě lze usuzovat, že Mladí národní demokraté jsou základnou pro další vývoj činnosti Dělnické strany. Jako důkaz uvedla vláda pozvánku na shromáždění v Litvínově, které se mělo konat 18. 10. 2008. K pozvánce byl připojen i videozáznam. Kdo je organizátorem shromáždění, není ovšem jasné.

Důkaz, který dále vláda předložila, byl dopis starosty Litvínova. Tento dopis byl datován ke dni 10. 11. 2008 a uvádí, že dne 18. 10. 2008 se uskutečnilo shromáždění Dělnické strany a Národního odporu. Toto shromáždění ovšem nebylo předem hlášené. Skutečnost, že účastníci shromáždění patří k Národnímu odporu, však není z dopisu zcela jasná.

Mimo tyto tři výše uvedené dokumenty není vláda schopna předložit žádný dokument, který by se týkal vztahu Dělnické strany a Národního odporu. Navrhovatel dále tvrdí, že členové Dělnické strany vystupují i na některých akcích Národního odporu. Ani toto tvrzení nepodložila vláda důkazy. Rovněž spolupráce Dělnické strany a Národního odporu nebyla prokázána.

IV.2.2. Tvrzená snaha uchopit moc nedemokratickými prostředky

To, že Dělnická strana se snaží uchopit moc nedemokratickými prostředky, se vláda snažila prokázat tiskovým prohlášením ze dne 17. 10. 2008. Dále uvedla i termín užitý Dělnickou stranou – To co je uvedeno v Ústavě je „správné a zákonné“.

Další důkaz v tomto bodě navrhovatel neuvedl. Dělnická strana se ke svému prohlášení k nulové toleranci vyjádřila tak, že se v politické sféře ČR tento výrok běžně užívá. Toto však napadla vláda tím, že je velký rozdíl mezi vyhlášením nulové tolerance k politické straně a nulové tolerance k politickému systému. Na to reagoval předseda Dělnické strany tak, že cestu ke změně systému chce nastolit demokratickými volbami.

Dále se předseda vyjádřil k tomu, že polistopadový systém, který je zakotven v Ústavě nemusí znamenat správnou cestu. Rovněž neopomenul ani možnost změny Ústavy.

Co se týče prohlášení o rozpuštění politických stran, vše by mělo nastat jen zákonnou cestou. Dělnická strana použila termín revoluční zvrát. Avšak v tomto případě se údajně nemá jednat o násilnou formu.

IV.2.3. Tvrzené porušení shromažďovacího zákona – Hradec Králové

Dělnická strana podle navrhovatele několikrát porušila oznamovací povinnost. Strana má povinnost oznámit konání shromáždění příslušnému úřadu. Magistrát města Hradce Králové dne 6. 11. 2008 sdělil Ministerstvu vnitra, že do města přijelo cca 300 stoupenců Dělnické strany, kteří se měli sjet na oslavu, která byla plánovaná v letním kině. Oslava však byla zrušena. Členové tedy zorganizovali průvod, který směřoval k Ulrichovu náměstí, které leží v centru města. Na náměstí si členové vyslechli několik projevů. Poté co pracovnice magistrátu města oznámila průvodu, že akce je neohlášená, byl průvod rozpuštěn.

IV.2.4. Tvrzené porušení shromažďovacího zákona – Litvínov

To, že měl být porušen shromažďovací zákon dne 18. 10. 2008 v Litvínově, se snažila vláda prokázat pomocí dopisu starosty Litvínova ze dne 10. 11. 2008. Podle tohoto dopisu byli účastníci akce sympatizanti, organizátoři či členové Dělnické strany. To se rovněž starosta domníval díky zvukovým a obrazovým záznamům od Městské policie, na kterých minimálně dva řečníci vyjádřili sympatie k Dělnické straně. Ovšem Nejvyšší správní soud od vlády neobdržel zvukové či obrazové záznamy ani písemnou zprávu od Policie ČR.

Podle tohoto dopisu se mělo jednat o shromáždění, které nebylo povolené. Řečníky na akci měli být Jiří Šlégr, Pavel Anderle a Jiří Tůma. Vláda však došla k závěru, že uvedené osoby jsou členy Dělnické strany, a to díky výstupu Jiřího Šlégra, který měl účastníky akce pozdravit: *„Jménem Dělnické strany a jejího předsedy...“* S předsedou měl právě telefonicky hovořit.

Další účastník - Pavel Anderle měl též přivítat aktivisty Dělnické strany. Jiří Tůma se pak vyjádřil způsobem, tak, že *„Je rád, že vidí tolik účastníků, a to nejen z Dělnické strany“*.

Při ústním projevu připustil předseda Dělnické strany, že Pavel Anderle a Jiří Šlégr jsou členy. Údajně si ale nebyl vědom toho, že by byli přítomni na této akci. Rovněž nepotvrdil, že by telefonoval s Jiřím Šlégrem a uvedl, že Jiřího Tůmu nezná.

Dělnická strana se vyjádřila negativně k tomu, že by akci organizovala. Toto tvrzení však ztrácí na váze. Předseda strany se později vyjádřil k pozvánce, která byla prezentována na webových stránkách <http://www.odpor.org> tak že, Dělnická strana nemůže zodpovídat za to, že se zde tato pozvánka objevila.

Dále se Dělnická strana vyjádřila i k výstupům jednotlivých aktérů, a to tak, že strana nemůže být odpovědná za jednotlivce. Strana se ke shromáždění vyjádřila tak, že se jednalo o shromáždění jejích sympatizantů, jehož ale nebyla organizátorem.

Skutkové zjištění lze tedy popsat takto: V Litvínově se konalo shromáždění, které ovšem nebylo v rozporu § 5 shromažďovacího zákona nahlášeno. Dělnická strana toto shromáždění podpořila, avšak nebyla jeho organizátorem. Na akci vystoupili dva řečníci, kteří podpořili Dělnickou stranu a „ústý předsedy Dělnické strany“ bylo toto shromáždění označeno za její akci. Vláda ve svých důkazech neuvedla jakékoliv detaily, které by se týkaly shromáždění či projevům výše zmíněných aktérů, narušení veřejného pořádku či nutnosti zásahu Policie ČR.

IV.2.5. Ochranné sbory Dělnické strany

Mezi otázkami, které padly při ústním řízení, byl i dotaz soudu na Ochranné sbory a jejich činnost, která směřovala k předsedovi strany. Předseda se vyjádřil tak, že tyto sbory nejsou ozbrojenými skupinami a jsou složeny z dobrovolníků. Tyto osoby však nepoužívají násilí a ani žádné donucovací prostředky.

V kodexu Ochranných sborů se pojednává o jejich výcviku a územním členění. K tomuto bodu však nemělo ještě dojít. Sbory se snaží o ochranu svých představitelů. Dále je jejich cílem pomoc při ochraně pořádku během pořádaných akcí a zájem o oblasti, které jsou tzv. problémové. Tento zájem se má projevat tak, že členové Ochranného sboru mají vést hovory s občany z problémových lokalit a medializovat tento problém. Medializací mají donutit místní složky k tomu, aby se problémy zabývaly. V rámci České republiky působí v těchto Ochranných sborech v současné době celkem mezi dvaceti a třiceti jednotlivci. Díky celé této rozpravě bylo usouzeno, že Ochranné sbory nejsou nezákonné.

IV.3. Závěr

V této části se opět dostáváme k významu politických stran, k sdružování politických stran a důvodům, které vedou k rozpuštění politické strany. V tomto případě vláda nese důkazní břemeno a břemeno tvrzení. Soud má rozhodovat podle skutkového stavu.

Tento stav se posuzuje v době rozhodnutí soudu. Soud se tedy rozhodl, pro zamítavé stanovisko ve věci rozpuštění politické strany. V budoucnu pak nevyklučuje její rozpuštění, a to v případě, že bude podán jiný návrh.

Vláda neprokázala, že by spolu Národní odpor a Dělnická strana nadále spolupracovaly a že by se Dělnická strana snažila o uchopení moci nedemokratickými prostředky či se dopustila porušení shromažďovacího zákona na akcích v Hradci Králové ze dne 16. 8. 2008 a Litvínově ze dne 18. 10. 2008. V případě Litvínova vláda dokázala, že strana tuto akci podporovala, avšak v případě strany nebyl porušen shromažďovací zákon.

V soudním řízení, které se zabývalo činností Dělnické strany, nebyly shledány důvody pro její rozpuštění. A proto tedy Nejvyšší správní soud zamítl návrh vlády jako bezdůvodný.

V. Náklady řízení

Tento odstavec pojednává o nákladech řízení. Dělnická strana, která v tomto soudním řízení uspěla, nepožadovala náhradu nákladů za soudní řízení. Vláda na náhradu nákladů řízení nárok nemá. V případě tohoto rozsudku neexistovaly žádné opravné prostředky.⁵

7.4 Druhý návrh na rozpuštění Dělnické strany

Podruhé podala vláda návrh na rozpuštění Dělnické strany dne 23. 9. 2009. Zastoupena byla advokátem JUDr. Tomášem Sokolem. Návrh je opět rozdělen do několika částí.

⁵Rozsudek. *Nejvyšší správní soud* [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0001_0Pst_0800066A_prevedeno.pdf

Úvod

V úvodu je zmíněna myšlenka toho, že navrhovatel si je vědom toho, že od podání prvního návrhu uplynula velmi krátká doba. Dále, se zde zmiňuje o tzv. vodítku, pomocí kterého byl tento návrh zkoncipován. Tímto vodítkem mají být důvody, které vedou k rozpuštění strany.⁶

Veřejné akce Dělnické strany. Propojení s dalšími subjekty

V této části vláda tvrdí, že Dělnická strana svými aktivitami porušuje veřejný pořádek, zasahuje do svobod a práv občanů a ohrožuje mravnost. Dělnická strana má svolávat různé akce či pochody do míst, kde se vyskytuje více romského obyvatelstva. Během shromáždění strany dochází k urážení minorit žijících na našem území. Bylo zjištěno i fyzické napadání. Jedná se především o akce Litvínov – Janov, Přerov, Šarišské Michaľany. Dělnická strana se oficiálně hlásí k národnímu socialismu.

Vláda se však domnívá, že z vystupování Dělnické strany lze usuzovat, že se strana hlásí k neonacistické scéně dneška. K tomuto závěru se došlo nejen díky situacím, kdy Dělnická strana vyjádřila sympatie k osobám, které byly stíhány za to, že podporovaly hnutí či organizace, které neonacistickou ideologii propagovaly.

Vláda zde dále charakterizovala neonacistická a ultrapravicová hnutí, se kterými strana spolupracuje. Tato hnutí svou činností údajně ohrožují veřejný pořádek, svobodu a práva občanů. Jedná se o Národní odbor, Autonomní nacionalisty, Resistance Woman Unity, Národní korporativismus a Dělnickou mládež. Dělnická strana spolupracuje s těmito hnutími na dvou úrovních:

1. Dělnická strana a tato hnutí spolu buď pořádají či se účastní jednotlivých akcí, které organizují neonacistické či nacionalistické subjekty nebo se stoupenci těchto hnutí účastní akcích, které organizuje Dělnická strana.

⁶ „Důvod k rozpuštění politické strany tedy vyplývá z kumulativního splnění několika podmínek: 1) zjištěné chování politické strany je protiprávní, 2) je této straně přičitatelné, 3) představuje dostatečně bezprostřední hrozbu pro demokratický právní stát a 4) zamýšlený zásah je přiměřený sledovanému cíli, tzn. není narušena proporcionalita mezi omezením práva sdružovat se v politických stranách a zájmem společnosti na ochraně jiných hodnot.“ a dále pak, že „zamítavé rozhodnutí o návrhu na rozpuštění politické strany nevylučuje podání jiného návrhu na rozpuštění stejné politické strany v budoucnu“.

2. Na činnosti Dělnické strany se podílí i některé extremistické skupiny. Zároveň jsou někteří členové těchto skupin členy Dělnické strany.

Konkrétně se jednalo se o tyto akce: 24. 2. 2007 se v Berouně konala demonstrace proti raketové základně na území ČR, 10. 3. 2007 se v Přerově demonstrovalo proti komunismu, 21. 4. 2007 se v Plzni uskutečnil I. ročník protestního pochodu za Vlastimila Pechance,⁷ 1. 5. 2007 se v Brně konala akce 1. máj - oslava Svátku práce, 21. 7. 2007 se ve Svitavách se konal II. protestní pochod za Vlastimila Pechance, 29. 9. 2007 se v Kladně uskutečnila Svatováclavská demonstrace, 28. 10. 2007 se v Moravské Ostravě demonstrovalo k výročí vzniku republiky.

V roce 2008 se pak jednalo o následující akce: 23. 2. 2008 se v Praze konala demonstrace proti nezávislosti Kosova, 1. 3. 2008 se v Plzni demonstrovalo za svobodu slova, 15. 3. 2008 se v Praze se demonstrovalo na podporu Srbska, 1. 5. 2008 se v Praze se oslavoval 1. máj, Svátek práce, 14. 6. 2008 proběhla v Děčíně demonstrace proti legalizaci drog, 28. 6. 2008 se v Brně uskutečnil protest proti shromáždění gayů a lesbiček, 26. 7. 2008 proběhl ve Svitavách II. ročník protestního pochodu za Vlastimila Pechance, 16. 8. 2008 se v Hradci Králové uskutečnil Den svobody, 6. 9. 2008 se v Rokycanech uskutečnila spontánní demonstrace proti černému rasismu, 28. 9. 2008 se v Kladně konala Svatováclavská demonstrace, 13. 9. 2008 se v Altenburgu uskutečnil Festival národů – Fest der Völker, 4. 10. 2008 se v Janově konala akce Ochraných sborů Dělnické strany, 11. 10. 2008 se v Chrástu u Plzně konalo odpoledne v politicko – hudební duchu v rámci předvolební kampaně Dělnické strany, 18. 10. 2008 se v Litvínově - Janově protestovalo proti černému rasismu, 28. 10. 2008 se v Praze uskutečnilo shromáždění s názvem „Den národní jednoty” a 17. 11. 2008 se v Janově konala tzv. „Bitva o Janov”.

Obdobné akce se konaly i o rok později, a to 4. 4. 2009, kdy se v Přerově protestovalo proti černému rasismu, 1. 5. 2009, kdy se v Brně oslavoval 1. máj,

⁷Vlastimil Pechanec byl odsouzen k 17 letům vězení za rasově orientovanou vraždu Otty Absolona.

Vrah ze Svitav Vlastimil Pechanec opouští vězení. *Hradecký deník* [online]. [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: <http://hradecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/vrah-ze-svitav-vlastimil-pechanec-opousti-vezeni-20140625-7a9s.html>

Svátek práce, 16. 5. 2009, kdy v Košicích proběhl pochod proti kapitalismu, 18. 5. 2009, kdy se v Jihlavě konalo uctění památky vojáků II. světové války spojené s politickým mítinkem, 24. 5. 2009, kdy se v Praze protestovalo proti vyřazení volebních spotů, které byly ve vysílání ČT, 6. 6. 2009, kdy se v Mostě a Litvínově pochodovalo za padlé kamarády,⁸ 18. 6. 2009, kdy se v Táboře shromáždila Dělnická strana za účelem poděkování voličům, 27. 6. 2009, kdy se v severních Čechách uskutečnilo „Call for Freedom 2009“ a 15. 8. 2009, kdy se v Novém Kníně konala akce „Den Svobody 2“.

Programy, stanovy a veřejné projevy Dělnické strany

Podle Ústavy má politická strana respektovat demokratické principy a ke svým cílům nesmí používat násilí. K demokratickým principům státu lze řadit i lidská práva a svobody. Z toho vyplývá, že nesmí docházet ke snižování úrovně těchto práv a svobod. Toho se však dopouští Dělnická strana ve svém programu.⁹

Dělnická strana hlásá nacionalismus a její projevy jsou rasistické či xenofobní. V programu strana zveřejňuje, že by se některé právní nároky měly týkat pouze „české národnosti“. Je tedy jasné, že tímto bodem by byl porušován článek č. 3 Listiny základních práv a svobod.¹⁰

Další listinou, kterou je vázána Česká republika, je Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin.¹¹ Ze zvýhodňování české národnosti tedy vyplývá, že se strana tímto pokusila zrušit rovnost občanů, což je jeden z principů demokratického státu. Dalším bodem programu strany je domovské právo. Tímto bodem je opět porušována Listina základních práv a svobod (čl. 14 ods. 1¹²) dále je i v roz-

⁸ Akce nesla název REHO 2009 – název byl odvozen od Miloše Reha, který byl zavražděn. Stalo se to poté, co došlo ke střetu Reha a tří Romů v roce 1999 v Litvínově.

⁹ „Požadujeme zavedení určování národnosti obyvatel republiky a jejího potvrzení do rodných a křestních listů, rovněž i občanského průkazu. V tomto smyslu je třeba změnit Ústavu ČR.“

¹⁰ Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

¹¹ Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin – z této úmluvy vyplývá, pokud si obyvatel ČR zvolí příslušnost k nějaké národnostní menšině nesmí mu z tohoto rozhodnutí vyplývat žádné nevýhody.

¹² Svoboda pohybu a pobytu je zaručena.

poru s Všeobecnou deklarací lidských práv a Mezinárodním paktem o občanských a politických právech.

Právo volného pohybu a právo zvolit si místo svého pobytu je zakotveno v Listině základních práv a svobod. Toto právo lze omezit zákonem, a to pouze je-li důvodem ochrana práv a svobod druhých osob, přírody, zdraví, veřejného pořádku či bezpečnosti. V případě programu Dělnická strana není domovské právo těmito důvody odůvodněno.

V dalším bodu programu Dělnická strana chce vykázat ilegální přistěhovalce a osoby, které nemají českou státní příslušnost. Rovněž přistěhovalecké tábory a podpory pro přistěhovalce by měly být zrušeny. Politický azyl a povolení k pobytu by měly dostat pouze osoby, které by měly morální kvality, odborné znalosti a lze předpokládat, že se přizpůsobí většinové společnosti.

Dalším bodem je odmítání postavení homosexuálních vztahů na stejnou úroveň jako manželství. Dále strana požaduje zrušení partnerských vztahů. Strana se v programu zmiňuje i o novelizaci Zákona o Policii ČR a zákonů o vězeňství. Ve vězení má být zrušena humanita. Ale i na vězně se vztahuje čl. 5 Listiny základních práv a svobod.¹³ Výchovným prostředkem podle programu má být pouze tvrdá práce.

Dále se zde strana hlásí k tomu, že jakýkoliv zločinec musí počítat s tím, že pokud bude dopadem policií, nebude se s ním „mazlit“. V tomto bodu programu strana porušuje čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod¹⁴ a čl. 10 Listiny základních práv a svobod.¹⁵ I v tomto případě je Česká republika vázána dalšími předpisy, a to např. Evropskou úmluvou o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

Dalším bodem, kde opět porušována čl. 3 Listiny základních práv a svobod je bod, který hlásá, že stát musí garantovat lepší sociální zázemí pro zaměstnance a jejich rodiny. Dále by měli být upřednostňováni v lékařské péči čeští občané a těžce

¹³Každý je způsobilý mít práva.

¹⁴Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

¹⁵Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

manuálně pracující lidé (slévači či horníci), kteří by měli mít nárok na čtrnáct dní rekonvalescence (lázně apod.). Tato rekonvalescence by měla být hrazena ze státních prostředků. Dny, které by strávil zaměstnanec v lázních apod., by se nezapočítávaly do dovolené. Tímto programem porušuje čl. 24 Listiny základních práv a svobod¹⁶ a čl. 25 Listiny základních práv a svobod.¹⁷

Dalším bodem programu je Velká a Malá privatizace, kdy strana žádá prošetření všech podvodů a potrestání viníků. V tomto případě by neměly být promlčecí lhůty. Osoby, které v této věci dovolily rozkrádání státního majetku, by měly být potrestány a měl by jim být zabaven majetek. Rovněž podniky by měly být opět zestátněny. I v tomto bodě strana porušila ustanovení. V případě zestátnění by se jednalo o čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.¹⁸

V případě promlčecích lhůt se jedná o retroaktivitu. Zakázání retroaktivity je náležitostí právního státu a podle Ústavního soudu i podstatou demokratického státu. Nejenže strana své názory popisuje v programu, ona o ně i sama usiluje. Usiluje o omezení či zrušení základních lidských práv a svobod, čímž dostává do ohrožení demokratický základ státu.

Tyto názory nepropaguje jen v rámci programu, ale i na veřejných vystoupeních. Jedná se např. o vystoupení Tomáše Vandase (1. 5. 2008, 13. 9. 2008, 6. 12. 2008) dále Jiřího Šlégra (18. 10. 2008), Petra Kotába (18. 4. 2009), Martina Zbela (18. 4. 2009) a Jiřího Štěpánka (18. 6. 2009).

Nejedná se pouze o tato vystoupení, ale i např. články Tomáše Vandase - „*Svých myšlenek se nevzdáme, jdeme proti proudu!*” či článku na webových stránkách Dělnických listů - „*Doživotí za odsun cikánů na okraj města. Od ledna.*” a „*Chovejme se jako cikáni, vše nám projde.*” V Dělnických listech se objevily i články „*Braňme děti před multikulturismem!*”, „*Zlo je třeba vymýtit*” a „*Co s Cikány?*”

¹⁶Příslušnost ke kterékoli národnosti nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu.

¹⁷Občanům tvořícím národnosti nebo etnické menšiny se zaručuje všestranný rozvoj, zejména právo společně s jinými příslušníky menšiny rozvíjet vlastní kulturu, právo rozšiřovat a přijímat informace v jejich mateřském jazyku a sdružovat se v národnostních sdruženích. Podrobnosti stanoví zákon.

¹⁸Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

Z těchto poznatků je zřejmé, že Dělnická strana odmítá princip, kdy jsou zaručena základní práva a svobody všech. Tímto činem směřuje k odstranění svobodného demokratického zřízení ČR.

Dalším bodem, který musí politická strana ve své činnosti respektovat je princip, kdy odmítá násilí k prosazování svého zájmu. Vláda je přesvědčena, že Dělnická strana zastrašuje a též používá násilné metody k prosazování svých zájmů. Z tohoto tedy vyplývá, že tento princip neodmítá.

Strana spolupracuje s neonacistickými hnutími či skupinami. Představitelé těchto organizací často používají násilí pro dosažení svých zájmů. Tyto osoby jsou velmi často členy Dělnické strany či jejími sympatizanty.

Představitelé Dělnické strany pak často veřejně sympatizují či podporují takového osoby. Jedná se např. o podporu lidí z hnutí Národní odpor, kteří byli za své činy odsouzeni. Dále podporují osoby, které se snažily o pogromistické napadení na sídlišti Janov.

Z těchto poznatků navrhovatel vyvozuje, že strana je ochotna užít ve své činnosti násilí. Obavy vyvolává v občanech strana díky své účasti či podpoře na akcích, které mají pogromistický charakter (Litvínov - Janov dne 18. 10. 2008 a 17. 11. 2008, Přerov dne 4. 4. 2009, Šarišské Michařany dne 8. 8. 2009).

Z výše uvedených podkladů lze vyvodit, že Dělnická strana porušuje Ústavu a další zákony. Dělnická strana chce odstranit demokratické principy státu, dále odmítá nenásilné prosazování zájmů a jeden z jejich cílů je snížení rovnoprávnosti občanů.

Osobní charakteristika představitelů Dělnické strany

V této části jsou zachyceny osoby, které jsou členy Dělnické strany nebo osoby, které za ni kandidují. Tito lidé se navíc angažují v činnosti extremistických hnutí, které jsou popsány ve Druhém návrhu na rozpuštění Dělnické strany.

Jedná se o Jiřího Petřivalského, Jiřího Švehlíka, Patrika Vondráka, Milana Hrocha, Mirko Musila, Ladislava Budzu, Tomáše Kebza, Lucii Šlégrovou, Bene-

dikta Váchu, Václava Bureše, Pavla Andrlého, Petra Andrlého, Ivetu Machovou a Martina Anlaufa.

Další významné skutečnosti osvědčující důvodnost návrhu

V tomto odstavci se vláda opírá o znalecký posudek, který zní: *„Symbolika používaná Dělnickou stranou jednoznačně dokazuje ideologickou a taktickou spřízněnost strany s historickým nacionálním socialismem a novodobým nacionalismem.“*

Dále se zde zabývá politickým vlivem Dělnické strany, který roste. Nejvyšších volebních zisků se straně dostává v regionech, kde je vysoké sociální napětí. Jedná se např. o okresy Most, Teplice, města Litvínov, Duchov, Postoloprty, Bělušice, Všehrady a Rovná. Z těchto výsledků lze usuzovat, že bude-li růst sociálního napětí, kterého strana využívá, budou stoupat i preference Dělnické strany.

Právní argumentace

Tato část shrnuje, proč se vláda ČR rozhodla podat návrh na zrušení Dělnické strany a jeho jednotlivé části právnicky vysvětluje.

Dělnická strana svým programem a svou činností porušuje podle vlády § 4 písm. a) a d) Zákona o politických stranách. Činnost, kterou strana vyvíjí, ale je v souladu jejím programem. Dále se tu znovu probírají projevy členů Dělnické strany a právo sdružovat se.

Navrhovatel zde uvádí, že dle výše uvedených skutečností je zcela jisté, že jednotlivé činnosti strany nenesou prvky náhodnosti a jedinečnosti. Z toho vyplývá, že strana úmyslně vede útok proti demokratickým principům státu. Strana cíleně využívá demokracii k vyvolávání nepokojů vůči menšinám (Romům). Navrhovatel se dále vyjadřuje k podmínkám rozpuštění strany. Podle Nejvyššího správního soudu musí být splněna tato kritéria:

- Zásah byl stanoven na základě zákona.
- Zásah sledoval legitimní zájem.
- Zásah byl v demokratické společnosti nezbytný.

První kritérium bylo podle vlády splněno. Druhé rovněž, a to díky projevům, ve kterých se útočí na rovnost, čest a důstojnost. Tyto hodnoty jsou zakotveny v Ústavě. Třetí bod lze odůvodnit takto: Dělnická strana prosazuje názory agresivními akcemi, které jsou zaměřeny proti menšinám (jak pro rasu tak i sexuální orientaci). Tyto akce nelze vykládat jako pouhou demonstraci. Pokud tedy bude dopuštěno něco takového, je jasné, že Česká republika nemůže zajistit práva, která jsou garantována v Listině základních práv a svobod a v Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin.

Jestliže strana prosazuje nedemokratické cíle, není důležité, jaký má vliv v Parlamentu ČR. Vždy se totiž jedná po porušení zákona, který by měl vést k rozpuštění strany.

Dále zde autor popisuje funkce politických stran¹⁹ a vysvětluje, v jakých bodech je strana nesplňuje.

Zákonné důvody pro omezení svobody sdružování byly podle navrhovatele splněny. Mezi tyto důvody patří program strany či činnost strany a jejich představitelů. Proto se vláda ČR domnívá, že by měla být strana rozpuštěna. Z tohoto důvodu žádala, aby Nejvyšší správní soud rozhodl takto:

¹⁹ *Funkce strany jako prostředníka mezi občany a státem:*

1. *politické sebevědomí každého jedince, kdy mu politické strany nabízejí varianty sebeurčení, tedy na základě určitých idejí se přimknout k některé z nich,*
2. *formulace zájmů sociálních skupin, což znamená je především poznat a posléze vyjádřit v dokumentech,*
3. *zpětná vazba stran účastnících se moci (zejména působících v zastupitelských sborech) na obyvatelstvo, kdy v rozhodovacích procesech informují obyvatelstvo (členy strany i ostatní prostřednictvím massmédií),*
4. *vliv na organizování politického procesu ve společnosti, kdy vyhledávají názory a představy dominující ve společnosti; to je také základem „samoregulace“ společnosti, přičemž se tak děje v soutěži více subjektů a tudíž v kontradiktorním prostředí,*
5. *řešení různých společenství (např. sociálních) krizí, zejména při dohodovém hledání východisek z těchto krizí,*
6. *příprava politické elity, tedy osob, jež jsou na základě zkušeností z politického života připravovány pro řídicí funkce v ústavních orgánech.*

Funkce státotvorná:

- a) *zjištění společenského zájmu či potřeby,*
- b) *formulace zájmů, prostředků i cílů ve formě programů pro jednotlivá odvětví,*
- c) *personálně – nomenklaturní příprava politických stran,*
- d) *politicko integrační fáze,*
- e) *politicko realizační fáze účastni politických stran na veřejné moci,*
- f) *politicko oponentní činnost politických stran.*

„Rozsudek:

I. Dělnická strana se rozpouští.

II. Nejvyšší správní soud jmenuje likvidátora Dělnické strany.

III. Odpůrce je povinen nahradit navrhovateli náklady řízení.”²⁰

7.5 Vyjádření Dělnické strany k návrhu na její rozpuštění

Dne 12. 11. 2009 obdržel Nejvyšší správní soud v Brně vyjádření k návrhu na rozpuštění Dělnické strany, které bylo rozděleno do šesti částí:

I.

V této části je popsán vznik strany a návrhy vlády na její rozpuštění. Strana byla zaregistrována 20. 12. 2002 jako strana s názvem Nová síla. Dne 18. 1. 2003 byla na svém ustanovujícím sjezdu přejmenována na Dělnickou stranu. První návrh na rozpuštění strany podala vláda ČR 5. 12. 2008. Dne 4. 3. 2009 Nejvyšší správní soud rozhodl²¹ o zamítnutí návrhu. Druhý návrh na rozpuštění strany byl podán vládou ČR 17. 9. 2009.

II.

Na začátku této části chce upozornit odpůrce na důležitosti, které se týkají rozpuštění strany v demokratické zemi.

Podání návrhu na rozpuštění politické strany lze brát jako velký zásah do práva obyvatel země. Tato práva jsou zakotvena v Ústavě a Listině základních práv a svobod. Zdrojem veškeré moci je lid.²² Občané se podílí na řízení země pomocí politických stran a hnutí. Stát a politické strany musí být od sebe odděleny. Vzniku státního orgánu v demokratickém systému musí předcházet volná

²⁰Zveřejněný návrh vlády na rozpuštění strany. *Nejvyšší správní soud* [online]. [cit. 2014-10-18]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/Zverejneny-navrh-vlady-na-rozpusteni-Delnicke-strany/art/404?tre_id=205

²¹Rozsudek čj. Pst 1/2008 - 66.

²²Dle Ústavy ČR čl. 2. odst. 1.

soutěž politických stran. Politické strany či hnutí prosazují svůj program až na základě výsledků voleb.

I když politická strana ve volbách zvítězí, nemůže své cíle neomezeně prosazovat. Pro stranu či hnutí platí, že musí dodržovat: odmítání násilí při uplatňování svých cílů a zájmů a dodržování demokratických principů.

Dělnická strana se domnívá, že některé vítězné strany se snaží jiné politické strany připravit o důvěru. Strany mají možnost hlásit se k cílům a zájmům, které nejsou ve shodě s vládnoucí silami ve státě.

Z toho tedy vyplývá, že strany mají možnost hlásat případné činy, které by udělaly po svém zvolení. Pokud k tomu dojde, může vítěz měnit či rušit zákony. Jelikož jsou zástupci voleni lidem, nemůže rozhodnutí vítězů o případném zrušení či změně Ústavy či Listiny základních a práv a svobod nikdo zabránit. Toto vyplývá ze svobody občanů a politických stran. Jediným omezením je porušování lidských práv.

III.

Vláda ČR se domnívá, že Dělnická strana porušuje Zákon o politických stranách § 4 písm. d).²³ Vláda prohlašuje, že: „*Sama činnost Dělnické strany již svojí existencí ohrožuje mravnost, veřejný pořádek a svobody a práva občanů.*” Podle tohoto tvrzení je porušována Ústava ČR. Dělnická strana však prohlašuje, že toto tvrzení popírá již registraci strany. Pokud je strana registrovaná, znamená to, že stanovы strany jsou demokratické a tudíž neodporují Ústavě ČR ani jiným platným zákonům.

V další části se popisuje vývoj naší země po listopadu 1989. Popisuje se zde „rozkrádání národního majetku”, díky kterému vzniklo velké rozvrstvení občanů. Dále se dovolává toho, aby byl přijat zákon o „nepromlčenlivosti” a vysvětlení jejího přijetí.

²³Vznikát a vyvíjet činnost nemohou strany a hnutí: d) jejichž program nebo činnost ohrožují mravnost, veřejný pořádek nebo práva a svobodu občanů.

Je zde popsáno i rozdělení Československa a následné otázky ohledně toho, kdo chtěl tuto zemi rozdělit a kdo z toho více získal, i když byl údajně tento stav proveden proti vůli občanů obou národů.

Popisuje se zde i úbytek morálky, který je spojen s privatizováním a následným zrušením trestu smrti, snižováním trestů a nárůstu tzv. justiční mafie. Další částí je příliv cizinců. Podle tvrzení strany se má jednat o cílené potlačení české kultury a tradice. Má se jednat především o „cikány“ z Rumunska a zemí východní Evropy. Příliv má být opodstatněn tím, že český stát má být „země zaslíbená, kde se nemusí pracovat, kde se pobírají dávky a kde se můžou chovat nekulturně a kriminálně.“

Dále je zde vytýkáno snížení kvality vzdělání, zvýšení byrokracie, omezení svobod, které souvisí s EU a nároky sudetských Němců. Tato část je ukončena tím, že česká společnost, a to 20 let od listopadového převratu, je ve špatném stavu. Nemá se však jednat pouze o stav, který je dočasný. Tento stav má být způsoben upadající morálkou a má ho vyřešit Dělnická strana, která chce provést změny v současné společnosti.

IV.

Tato část začíná „vysvětlením“ pojmu přívrženec strany. Vláda označila v souvislosti s Dělnickou stranou slovem příznivec osobu, která byť jen o straně slyšela či četla a která proti ní následně ihned nevystoupila s kritickým vyjádřením. Jednalo se i o „tajné špióny“ a provokatéry, jejichž cílem bylo pomluvení strany a nabytí dojmu, že podporuje nacismus. Dělnická strana se však od těchto lidí snažila distancovat.

Dále se musela strana distancovat od lidí, kteří se vydávali za její hosty. Nezle opomenout ani najaté provokatéry, kteří na akcích rozhlašují různá hesla a vybízejí k násilí. Proti všem těmto osobám se musí strana bránit.

Dále, zde strana vysvětluje, kdo je jejím členem (18 let, dobrovolně vstupující, splňuje úkoly strany a vykonává práci podle přiřazené funkce). Tyto členové jsou vedeni v kartotéce. Strana se domnívá, že je neustále sledována tajnou službou.

Z toho vyplývá i počet členů strany, které navrhovatel uvedl (670 členů). Dále tento počet členů má být podle strany zcela mylný.

Dělnická strana dále reaguje na to, že bylo její chování označeno za znepokojující a neukázněné a její činnost za takovou, která odporuje její koexistenci ve společnosti. V tomto případě se má jednat o akce, které jsou svolávány do míst s vyšší koncentrací „cikánských obyvatel“. Žádné zákony ovšem neupřesňují, kde se musí shromáždění konat.

Podle Dělnické strany tak vláda chce uvést soud v omyl ve věci její spolupráce s organizacemi, které jsou protizákonné. Jedná se o Autonomní nacionalisty, Resistance Woman Unity, Národní odpor, Národní korporativismus. Dělnická strana tvrdí, že ji s dotyčnými organizacemi nic nespojuje. Vláda naopak tvrdí, že se od nich Dělnická strana nedistancuje. Na to strana reaguje tím, že se nedistancuje ani od ČSSD, což však neznamená, že je jejím spojencem.

Vláda se domnívá, že mezi Dělnickou stranou a výše zmíněnými organizacemi platí neoficiální dohoda, která má být potvrzena důkazem. Důkazem je článek od Ladislava Malého, bývalého člena strany. Ladislav Malý na tento „zneužitý“ článek reagoval v dopise ze dne 11. října 2010 a Dělnická strana ho naopak použila jako svůj důkaz.

Dělnická strana a Dělnická mládež jsou personálně propojeny. Dělnická mládež je registrovaným nepolitickým hnutím. Nelze ale zamezit, aby jednotlivci z tohoto hnutí neměli svůj názor na situaci v České republice. Právě tito jedinci jsou podle Dělnické strany vládou velmi často nepřesně citováni. Tyto citace navíc bývají vytrženy z kontextu.

Další bod se týká Ochranných sborů. Dělnická strana tvrdí, že vláda ČR zaujímá nepravdivé stanovisko ohledně těchto sborů.

Pravý účel Ochranných sborů je ochrana funkcionářů strany, jejích členů a občanů, kteří se účastní akcí Dělnické strany. Členové Ochranných sborů jsou neozbrojeni. Vláda zde záměrně připomíná složky SA, které však byly ozbrojeny. Úkolem tehdejších sborů byla nejen ochrana funkcionářů, ale i násilné rozpouštění

politických akcí jejich politických odpůrců. Cílem Ochranných sborů ale není napadání, nýbrž ochrana.

V této části rovněž vláda tvrdí, že Dělnická strana porušuje základní svobody osob a demokratické principy. Dělnická strana však odporuje a tvrdí, že je tomu naopak. Cílem Dělnické strany je rozšíření svobody a demokracie. Z toho vyplývá, že se zákony, Ústava a normy chování musí zachovat.

Vláda dále poukazuje na snahu Dělnické strany o to, aby se všichni lidé žijící v České republice museli přihlásit k národnosti. Ovšem co údajně nejvíce vládě vadí, je snaha Dělnické strany o je vyšetření a potrestání viníků privatizačních podvodů.

Vládě dále vadí snaha Dělnické strany o vznik zákona „nepromlčenlivosti“ některých případů (např. jako je „nepromlčenlivost“ zločinů komunismu). Dále se zde ohrazuje proti projevům představitelů Dělnické strany, kdy jejich proslovy byly údajně vytrženy z kontextu a doplněny o text, který nebyl vysloven. V návrhu je i oddíl s názvem Osobnostní charakteristiky představitelů Dělnické strany.

Podle Dělnické strany jsou tyto články upravené a lživé. Je schopna dodat Nejvyššímu správnímu soudu výpisy trestního rejstříků jejich představitelů. Zároveň podotýká, že žádní členové Dělnické strany nejsou zároveň členy jiné politické strany či občanského sdružení. Jedinou výjimkou je nepolitická Dělnická mládež. Předchozí členství u jiných organizací se ale nevylučuje.

Dělnická strana se zde zabývá i oddílem s názvem Další významné skutečnosti. Uvádí, že Dělnická strana podala v roce 2007 u Městského soudu v Praze žalobu, která se týkala nařčení, že dělník s kladivem a ozubené kolo jsou neonacistickými symboly. Strana však podotýká, že tyto symboly nemají žádné společné body s nacistickou symbolikou. Dále vytýká, že soud ohledně této žaloby nebyl ještě zahájen.

Podle Dělnické strany podala vláda lživé tvrzení: „*Dělnická strana se používáním pojmu národní (nacionální) socialismus hlásí k odkazu hitlerovského nacionálního socialismu a k participaci na činnosti moderního nacionalismu.*” K tomuto tvrzení se strana vyjádřila tak, že se 19. dubna 2009 dělnická mládež

obrátila na Ministerstvo vnitra, a to ve věci položení několika otázek. Týkaly se to pojmů „národní (nacionální) socialismus“ a „národní odpor“. Otázkou bylo, v jakém případě je jejich šíření trestným činem. Důvodem tohoto dopisu byla možnost předejití trestnímu stíhání. Ministerstvo vnitra se pak podle Dělnické strany vyjádřilo nekonkrétně.

Dalším bodem, ke kterému se Dělnická strana rozhodla vyjádřit, je růst její popularity. Dělnická strana zastává tvrzení, které bylo podpořeno volebními výsledky, že již není pouze zanedbatelnou organizací, která nemá a ani v budoucnosti nebude mít vliv na dění v České republice. Straně se již totiž začíná dostávat značné podpory.

Nejvyšší správní soud uvedl, že podmínkou pro rozpuštění strany musí být fakt, že je strana dostatečně velká a přímá hrozba pro demokratický stát.

V.

Dělnická strana se na závěr vyjádřila tak, že vláda ČR neprokázala u Nejvyššího správního soudu jediný důvod, pro který by měla být zrušena. Strana zde argumentuje tak, že právní pořádek v ČR je zakotven nejen v Ústavě, Listině základních práv a svobod a konkrétních zákonech, ale i v možnosti tyto zákony svobodně uplatňovat, a to i tak, že se nezamlouvají současné vládě.

Podle Dělnické strany je dále nepřípustné používat tajné služby a Policii ČR k odstranění politické strany z volné soutěže. Návrh, který podala vláda má dokazovat, že dochází ke sledování dlouhodobého charakteru, odposlechů telefonních hovorů a zkreslování důkazů (fotomontáže). Z těchto důvodů se Dělnická strana domnívá, že se v tomto případě nejedná pouze o porušování zákonů, ale i základních lidských práv.

Podle Dělnické strany dochází v České republice k účelnému utiskování jak jedinců, tak i celých skupin. Dále strana poukazovala na návrh Senátu parlamentu ČR, ohledně rozpuštění KSČM. Tento návrh, byl bez projednání zamítnut s odůvodněním, že by se jednalo o porušování volné soutěže politických stran.

Dělnická strana dále narážela i na poukazování vlády na to, že by mohla získat politický kapitál díky hospodářské krizi. Nárůst popularity Dělnické strany je podle ní zapříčiněn současnými problémy v České republice, mezi které patří např. korupce, rostoucí kriminalita či veřejní činitelé, kteří zneužívají svá postavení.

VI.

Podle Dělnické strany není celý návrh založen na pravdě a tvrzení vlády nebyla prokázána. Z těchto důvodů navrhla Dělnická strana Nejvyššímu správnímu soudu, aby rozhodl takto:

„Rozsudek:

***Návrh vlády ČR na rozpuštění Dělnické strany se zamítá.*”²⁴**

7.6 Rozsudek Nejvyššího správního soudu

Celý rozsudek Nejvyššího správního soudu je pro přehlednost rozdělen do sedmi částí:

I. Návrh vlády včetně jeho doplnění

Tato pasáž je rozdělena do několika dalších částí. Celkově se tento oddíl zaměřuje na rekapitulaci návrhu na rozpuštění Dělnické strany, které podala vláda ČR zastoupená JUDr. Tomášem Sokolem.

II. Vyjádření Dělnické strany

V této části bylo rekapitulováno vyjádření Dělnické strany k návrhu na její rozpuštění. Dělnická strana požadovala návrh zamítnout. Zrekapitulovala svůj vznik. Zdůraznila, že moc je ve státě v rukou lidu, který volí své zástupce, jimž svou moc předává. To vše je založeno na principu volné soutěže.

²⁴Vyjádření DS k návrhu vlády. *Nejvyšší správní soud* [online]. [cit. 2014-04-19]. Dostupné z: <http://www.nssoud.cz/dokumenty/vyjadreni%20DS%20k%20navrhu%20vlady%20-%20bez%20priloh.PDF>

Poukazuje na to, že pokud chceme omezit politickou stranu či hnutí, lze to jedině v případě, kdy strana odmítá dosáhnout svých cílů nenásilnou formou a či nedodržuje demokratické principy.

Strana má možnost kritizovat zákony. Pokud politická strana zvítězí, má právo měnit či rušit zákony. Toto právo se vztahuje i na Ústavu a Listinu základních práv a svobod. Změna však nesmí omezovat lidská práva.

Dělnická strana souhlasí se Zákonem „o nepromlčitelnosti zločinů totální likvidace národního jmění“.

Dále se Dělnická strana vyjádřila k pojmu „příznivec“. Poukázala na to, že členem strany se může stát pouze občan starší 18 let, který se stal členem svobodně a ve straně plní svoje úkoly.

Rovněž poukazuje na to, že je neustále sledována tajnými službami. Z těchto sledování vláda usoudila, že strana má 670 členů což není pravdivé. Od tzv. přívrženců se strana distancovala. Podle strany jsou to osoby, které jsou placené za provokování, členové tajné policie atd. Toto distancování je však velmi obtížné.

II.1 Vyjádření Dělnické strany k programatice

Strana odmítá postoj, že by se pojmem „národní socialismus“ hlásila k hitlevskému nacionálnímu socialismu. Vyjadřuje se zde k symbolům jako je dělník s kladivem či ozubené kolo. Strana popřela, že tyto symboly by měly mít něco společného s nacistickými symboly. Uvedla, že například ozubené kolo má v České republice dlouhou tradici. Používala ho např. Československá sociální demokracie (logo po roce 1945), Jednota, Královopolská strojírna atd.

Dělnická strana upozorňuje i na to, že v České republice není žádný zákon, který by zakazoval symboliku. Proto ani Dělnická strana nemá důvod ji měnit. K dělníkovi s kladivem se strana vyjádřila tak, že to není symbol. Poprvé se objevil se v Dělnických listech (č. 1) a na pozvánce k prvomájovému shromáždění. Dále se strana vyjádřila tak, že v době, kdy byl použit dělník s kladivem, byla činnost strany pouze amatérská. Pokud se tedy jedná o pochybení, zaujímá k němu

postoj takový, že mohla pochybit pouze v případě, že nestáhla tento obrázek z prezentace, a to poté, co byl zjištěn původ (MF dnes, 16. 3. 2007).

Dále strana poukazuje na to, že tento obrázek nebyl logem NSDAP, ale pouze jeho plakátem. Dále toto pochybení nepřipadá Dělnické straně za akutní problém, neboť i symbolika komunistické strany je propagována beztrestně.

Symbol Ochranných sborů pak vychází z loga strany. Meč, který ho protíná, symbolizuje ochranu či záštitu. Dále strana upozorňuje, že meč používají i jiné instituce např. Útvar pro odhalování organizovaného zločinu.

Strana dále popírá tvrzení, že by porušovala základní principy demokracie či svobody občanů. Strana se naopak snaží o jejich rozšiřování. Strana upozorňuje na to, že zákony musí dodržovat všichni občané.

Dále se vyjádřila, k tomu takže pokud: *„svoboda menšiny ... svobodou na úkor většiny, pak nejde o svobodu, ale o zvůli jedněch proti druhým”* a cílem Dělnické strany je prosazení změny, která je nutná. Toho lze však dosáhnout pouze zákonnou a ústavní cestou. Strana se připravuje i na změnu Ústavy, která byla podle ní přijata ve spěchu a je chaotická. Její změnu chce ale opět provést v mezích zákona.

Vládě podle Dělnické strany vadí to, že strana chce nalézt viníky privatizačních podvodů a následně je potrestat.

Co se týče projevů představitelů strany a jejích členů, jejich prohlášení jsou vytrhávány z kontextu či doplněna o slova, která nebyla pronesena. Prohlášení jsou vykládány tak, aby byla znevážena osoba, která je pronesla či napsala.

II.2 Vyjádření Dělnické strany k Ochranným sborům

Cílem Ochranných sborů je ochrana funkcionářů strany a shromáždění strany. Strana se odvolává na to, že Ochranné sbory mají stejný cíl jako tzv. Romské hlídky, a to dohlížení na pořádek či upozorňovat na konané přestupky. Odmítá jakoukoliv spojitost s Ochrannými sbory SA.

II.3 Vyjádření Dělnické strany ke spolupráci s jinými subjekty

Dělnická strana odmítá tvrzení, že spolupracuje s organizacemi, jako je Národní odpor či Autonomní nacionalisté. Dále se k vyjádření, že se od těchto organizací nedistancuje, vyjádřila tak, že se nedistancuje ani od KSČM, ODS atd., a to i přesto, že s nimi nemá nic společného a ani s nimi nesouhlasí.

Propojení členů Dělnické strany a Dělnické mládeže je možné, a to proto, že se jedná o politickou stranu a občanské sdružení nepolitického charakteru.

II.4 Vyjádření Dělnické strany k osobním charakteristikám představitelů

Čelní představitelé Dělnické strany jsou bezúhonní. Toto tvrzení může strana doložit výpisy z rejstříku trestů. Dále popírá členství svých členů v jiných organizacích, a to s výjimkou Dělnické mládeže.

II.5 Vyjádření Dělnické strany k veřejným akcím

Strana popírá tvrzení vlády, že by porušovala zásady pokojného soužití či by bylo její chování nějak špatné. Vláda k tomuto tvrzení podle Dělnické strany došla ze závěrů, že strana svá shromáždění pořádá v lokalitách, kde žijí občané, které porušují normy českého obyvatelstva. Poukazuje na to, že není zákonem určeno, na jakém místě se shromáždění musí konat. A každý subjekt tedy přece může své cíle vyjadřovat veřejně.

Dále se strana ohradila i ke sledování její akcí Policií ČR. Odůvodnění, kterým bylo páchání trestních činů je nedostačující, neboť platí presumpce nevinny a o zahájení stíhání rozhoduje soud a ne Policie ČR.

Dále se strana vyjadřuje k akcím v Berouně (kde se dne 24. 2. 2007 demonstrovalo proti výstavbě raketové základny, výstup T. Vandase), v Přerově, kde se dne 10. 3. 2007 demonstrovalo proti komunismu (výstup T. Vandase), v Plzni, kde se konal dne 21. 4. 2007 I. ročník protestního pochodu za Vlastimila Pechance (výstup L. Malého), v Brně, kde se dne 1. 5. 2007 konala akce s názvem Svátek práce, ve Svitavách, kde dne 21. 7. 2007 proběhl II. ročník protestního pochodu za Vlastimila Pechance (výstup T. Vandase), v Kladně, kde se 29. 9. 2007 konala Svatováclavská demonstrace, v Moravské Ostravě, kde dne 28. 10. 2007 proběhla

demonstrace k výročí vzniku republiky (výstup T. Vandase), v Praze, kde se 23. 2. 2008 demonstrovalo proti nezávislosti Kosova (výstup T. Vandase), v Plzni, kde se dne 1. 3. 2008 demonstrovalo za svobodu slova (výstup T. Vandase), v Děčíně, kde se 14. 6. 2008 konala demonstrace proti legalizaci drog (výstup P. Kotába), v Rokycanech, kde se dne 6. 9. 2008 se konala demonstrace proti černému rasismu, v Košicích, kde se 16. 5. 2009 konal pochod proti kapitalismu, v Jihlavě, kde se 18. 5. 2009 uctívala památka padlých vojáků II. světové války, v Přerově, kde se 4. 4. 2009 konal protest proti černému rasismu, v Mostě a Litvínově, kde se dne 6. 6. 2009 konal pochod „REHO 2009“, v severních Čechách, kde se 27. 6. 2009 konala akce „Call for Freedom 2009“. Dělnická strana nebyla svolavatelem žádné z těchto akcí.

Dělnická strana se pak vyjádřila i k dalším akcím. Dne 15. 3. 2008 svolala demonstraci na podporu Srbska (výstup J. Štěpánka).

Dále pořádala oslavu Svátku práce, která se konala v Praze dne 1. 5. 2008. Vláda vyslovila tvrzení, že členové ochranky jsou členy Národního odporu. Toto tvrzení však nepotvrdila žádnými doklady.

Vyjádřila se i k protestu proti shromáždění gayů a lesbiček. Ten se konal v Brně dne 28. 6. 2008. V souvislosti s touho akcí byla vyhlášena 23. 6. 2008 mobilizace ochranných sborů T. Vandasem.

Rovněž neopomenula protestní III. ročník pochodu za Vlastimila Pechance, který se konal dne 26. 7. 2008 ve Svitavách. Na této akci vystoupil T. Vandas. Projev se ovšem netýkal V. Pechance, ale kritice vlády.

Vyjádřila se i k akci Den svobody, která se v Hradci Králové konala dne 16. 8. 2008. V souvislosti s ní nepotvrdil Magistrát města Hradec Králové žádným svým rozhodnutím porušení shromažďovacího zákona či přestupek strany či T. Vandase. Akce byla ukončena jednáním v přátelském duchu strany a zástupci NPD.

Dne 13. 9. 2008 se v Altenburgu konal Festival národů, na kterém vystupoval T. Vandas. Předseda strany zde měl vyslovit spojení „bílá rasa“ či „bílý evropský národ“, což strana popírá. Dále byl nařčen z hajlování, které prý bylo pouhé zamávání.

Vyjádřila se i k akci ze dne 28. 9. 2008, kdy se konala v Kladně Svatováclavská demonstrace, kde opět vystoupil T. Vandas.

Dne 11. 10. 2008 se konala uzavřená akce Politicko-hudební odpoledne. Ta byla uskutečněna v Chrástu u Plzně v rámci předvolební kampaně Dělnické strany.

Rovněž neopomenula akci Protest proti černému rasismu, která se konala v Janově dne 18. 10. 2008. Strana se vyjádřila tak, že L. Šlégrová v této době nebyla místopředsdkyní Dělnické mládeže.

Ve spojitosti se Dnem národní jednoty, který proběhl dne 28. 10. 2008 v Praze, strana uvedla, že Erik Sedláček je bezúhonný. Dne 17. 11. 2008 se uskutečnila akce s názvem „bitva o Janov“. Ve spojitosti s ní strana odkazuje na své vyjádření uvedené v První návrhu na rozpuštění Dělnické strany.

Vyjádřila se i k akci ze dne 1. 5. 2009, kdy se uskutečnila oslava Svátku práce v Brně. Zde se odvolává se na nepozvaného zástupce německé Freier Widerstand.

Ohledně protestu proti vyřazení volebních spotů z vysílání ČT, který se konal 24. 5. 2009 v Praze, se strana vyjadřuje tak, že se nejedná o předvolební spot s rasistickým podtextem.

Ve spojitosti se Dnem svobody 2, konaném v Novém Kníně dne 15. 8. 2009, uvedla Dělnická strana, že: „...*spojení Svobodné mládeže s označením Národní odpor je spekulativní a nedoložené s cílem ji poškodit.*”

II.6 Shrnutí vyjádření

Dělnická strana poukazuje na svůj růst popularity a na to, že se nejedná o skupinu několika jedinců, kteří nemají a nebudou mít vliv na dění ve státě. Díky této situaci se vláda podle strany rozhodla podat návrh na rozpuštění strany jako preventivní událost. Cílem má být odtržení Dělnické strany od státního příspěvku.

Důvody pro rozpuštění strany však vláda neprokázala. Poukazuje na tajné služby či aktivisty, kteří jsou placeni za to, že se snaží se o vyřazení Dělnické strany z politické soutěže. Dále se zmiňuje o shromažďování dat jednotlivců, jejich

sledování či odposlouchávání bez souhlasu soudu. Dále dochází k fotomontážím a upravováním článků či projevů. Tímto jsou porušována lidská práva.

Dělnická strana ukazuje i na případ, kdy byl návrh na rozpuštění KSČM Senátem zamítnut, a to s odůvodněním volné soutěže politických stran. Zisk vládního kapitálu podle strany nemá co dočinění s hospodářskou krizí, ale je to výsledek korupce, zvyšující se kriminality, zneužívání postavení lidí, atd.

III. Průběh řízení před soudem

III.1 Činnost soudu po podání návrhu

Jedním z prvních kroků soudu bylo poslání návrhu podaného vládou Dělnické straně a požádání o vyjádření se k němu. Poté soud oba účastníky vyzval k doplnění návrhu.

Vláda navrhla, aby soud požádal o vydání důkazů, a to předvolebních spotů Dělnické strany (volby do Evropského parlamentu v roce 2009). Dále vláda žádala o doplnit důkazy o projevy a články Lucie Šlégrové a upozornila i na další akce Dělnické strany. Dále vláda chtěla doplnit návrh o usnesení osob, které jsou stíhány. Stíhání mají být za *„trestné činy, které měly být spáchány skutkem spocívajícím ve veřejných projevech na shromáždění DS v Brně dne 1. 5. 2009, dále usneseními o zahájení stíhání Martina Loskota a Františka Brávka pro trestné činy, k nimž mělo dojít v souvislosti s pochodem DS v Litvínově – Janově, a konečně usneseními o zahájení stíhání Patrika Vondráka, Michaely Dupové a Matyáše Sombati pro trestný čin podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka“*. Jako svědky požádala vláda předvolat Patrika Vondráka, Jiřího Šlégra a Jiřího Švehlíka.

Důkazy si soud vyžádal a osoby navržené jako svědky předvolal. Do spisu pak založil dopis Ladislava Malého ze dne 11. 10. 2009 určený pro ministra vnitra. Dělnická strana později navrhla zařadit tento dopis mezi důkazy.

III.2 Jednání vlády

III.2.1 Vyjádření vlády

Vláda se v tomto návrhu zaměřila především na činy, které strana provedla. Tyto činy měly vzestupnou tendenci. Jako začátek lze označit agresivní verbální útoky. Strana organizovala též tzv. pogromy. Vláda též poukazuje na projevy, které mají tendenci zpochybnit lidská práva jiných osob.

Z programu Dělnické strany vláda usuzuje, že Dělnická strana by v případě vítězství ve volbách mohla změnit samotné „jádro“ Ústavy ČR. V případě že ano, lze vydedukovat, že z demokratického státu, jehož cílem je ochrana lidských práv, by mohl vzniknout stát totalitní.

Dále vláda poukazuje na charakteristiku členů a představitelů DS. Vláda se též vyjádřila k Ochraným sborům Dělnické strany, které považuje za válečné uskupení, jejíž cílem je vyvolání potyček apod. Vláda se domnívá, že všechny předpoklady pro rozpuštění strany byly naplněny.

III.2.2 Vyjádření Dělnické strany

Dělnická strana poukazuje na to, že se jedná již o druhý návrh, který byl během roku podán. Podle strany lze z tohoto jednání usuzovat, že vláda se snaží zničit opoziční stranu, která veřejně mluví o problémech v současné společnosti.

Dále žádá soud, aby se již nevěnoval akcím, které se uskutečnily před březnem 2009, protože se těmito událostmi zabýval již v minulém návrhu. Od tohoto data strana pouze uspěla ve volbách do Evropského parlamentu, a tím získala i finance.

Strana dále popisuje vládu jako apolitickou a řízenou ODS a ČSSD. Vláda podle strany nehájí práva občanů.

Další věcí, kterou se Dělnická strana zabývá, je její údajné propojení s Národním odpor. Popisuje zde, že nikdo vlastně o něm nic neví. Jediným důkazem o něm jsou internetové stránky. Strana konstatuje, že v současné době je jakýkoliv spor, který vznikne v rámci většinové a menšinové společnosti, označen za její vinu.

Co se týče tvrzení o nastolení totality, je tvrzení vyvraceno tím, že je pouze na občanech, zda stranu zvolí a již toto je demokratický princip.

Strana se domnívá, že podmínky, které byly popsány v předcházejícím rozsudku, nebyly splněny. Poukazuje na to, že v České republice je mnoho korupce, kriminality apod. Díky tomuto stavu lidé přestali mít zájem o politiku. Díky Dělnické straně však začíná mít společnost opět o politickou sféru zájem.

III.2.3 Provedené důkazy

V této části jsou vypsány veškeré důkazy, které vláda navrhla. Kromě nich navrhla i vyslechnutí svědků, a to Patrika Vondráka, Jiřího Šlégra a Jiřího Švehlíka. Soud svědky sice předvolal, ovšem ti odmítli vypovídat.

V této části jsou pak vyjmenovány všechny důkazy Dělnické strany. Všechny důkazy, jak vlády, tak i Dělnické strany, soud vyhodnotil. Některé důkazy, které vláda podala (jen jako dokreslující – stanovy strany či její historie) soud však samostatně nehodnotil.

III.2.4 Konečné návrhy

V této části jsou probrány návrhy obou aktérů soudního řízení.

Dle vlády Dělnická strana nepopřela skutková tvrzení týkající se projevů členů strany, přítomnosti na akcích a sdělení v tiskovinách.

Strana sice popírá propojení s neonacistickými skupinami, ale to bylo potvrzeno důkazy. Vláda se domnívá, že tak byly doloženy vazby mezi Dělnickou stranou a neonacisty, a to účastí členů strany na akcích pořádanými neonacistickými organizacemi či případným společným pořádáním. Podle vlády je tak Dělnická strana neonacistickým činitelem.

Vláda dále upozorňuje na počet osob, které jsou v této straně trestně stíháni. V případě strany se jedná o 23 členů.

Míní také, že strana porušuje nejen Ústavu, ale i Listinu základních práv a svobod a případně i další předpisy. Strana narušuje nejen veřejný pořádek, ale i mravnost. Mezi cíle strany patří i zamezení volné soutěže stran.

Co se týče přičitatelnosti protiprávního jednání, tak se vláda i v tomto případě domnívá, že podmínka byla naplněna.

Vláda dále upozorňuje na zvyšující se tendence v chování strany. Zpočátku se jednalo o urážky verbálního charakteru vedené proti menšinám, které se vyvinuly v napadání a výtržnosti. Pokud by strana převzala moc ve státě, tento stav by nejspíš vedl k zrušení Listiny základních práv a svobod.

V případě rozpuštění strany se nemusí čekat na případ, kdy členové strany budou realizovat své nedemokratické cíle či se dopouštět násilí. Dělnické straně tak podle vlády slouží demokratické prostředí pouze ke zvolení. Poté již toto prostředí nehodlá akceptovat.

Dělnická strana chce naopak upozornit na to, že hlavním důvodem vlády, proč by měla být strana zrušena, je její neustále rostoucí popularita. Strana dále upozornila, že do města Litvínov svolala pouze mítink, který proběhl bez jakýchkoliv problémů a za nepokoje na sídlišti Janov nemůže.

V případě propojení Dělnické strany s Národním odporem strana uvedla, že jako důkaz o fungování této organizace mají sloužit pouze internetové stránky. Nebyl uveden ani písemný důkaz, který by dokazoval, že Dělnická strana s tímto spolkem spolupracují. Jako důkaz vláda použila fotografie, kde přibližně polovina aktérů jsou sice členové Dělnické strany, ovšem tyto fotografie byly pořízeny v době, kdy ještě členy nebyly.

V případě doloženého posudku, se pak nejedná o posudek, jenž byl zpracován znalcem, což zákon vyžaduje.

V případě podmínky protiprávního chování strana upozorňuje, že plní všechny zákonné podmínky spojené s činností strany. To však nelze zaměňovat za chování jednotlivých členů či představitelů. Pokud by se tato chování zaměňovala, mohly by být na tomto principu rozpuštěny téměř všechny politické strany.

Co se týče podmínky přičitatelnosti, strana upozornila, že nelze kvůli několika členům soudit celou organizaci. Představitelé strany mají čistý trestní rejstřík. Strana nikdy nevyzývala, aby byla zrušena demokracie, volby či k převratu.

Dělnická strana usiluje o to, aby Česká republika byla demokratickým a prosperujícím státem a upřednostňuje pluralitní parlamentní systém.

Vláda tak díky svým pokusům zrušit Dělnickou stranu nutí občany, volit jen určitě strany. Dělnická strana nikdy neprosazovala totalitní režim, neboť se snaží o prosazení demokratických principů.

IV. Projednatelnost návrhu

IV.1 Pravomoc soudu

V průběhu jednání strana poukázala na to, že soud nemá pravomoc stranu rozpustit. Důvodem je, že soud může o rozpuštění strany rozhodovat pouze v případě kdy „*strana a hnutí se zrušují, pokud nepředloží Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu ve lhůtě podle tohoto zákona*“.²⁵

Soud však došel k závěru, že i jednotlivé zákony nelze chápat jednotlivě, ale musíme je dávat do kontextu. V případě rozpuštění strany, lze tedy poukázat na článek 87 odst. 1 písm j) Ústavy ČR.

Rozpuštění strany je součástí konceptu, z něhož vyplývá, že demokratický stát musí chránit demokratický a ústavní systém nejtěžšímu poničení. V takovém případě se však musí dokázat intenzita ohrožení.

V případě námítky Dělnické strany na pravomoc soudu o rozhodování o zrušení strany, zaujal soud následující stanovisko: Strana používala jen izolovaný zákon a přehlížela další zákonná ustanovení. Námitka tedy byla shledána nedůvodnou.

IV.2 Překážka věci rozhodné

V tomto případě se jedná o to, že soud nemůže znovu rozhodovat o věci, které bylo již jednou rozhodnuto. V případě politických stran se však tento stav řeší trochu jinak. Politickou stranu lze brát jako subjekt, který se dynamicky vyvíjí.

Proto se tedy soud zabývá vždy skutkovou podstatou v určitý okamžik. Lze tedy udělat závěr, že v případě dřívějšího rozhodnutí o nerozpuštění strany, neexistuje záruka, že strana nemůže být později rozpuštěna. Důvodem je koncept,

²⁵§ 13 odst. 1 písm. b).

který brání demokracii. V případě Dělnické strany bylo již v prvním rozsudku uvedeno, že není vyloučeno, že by v budoucnosti mohl být podán jiný návrh na rozpuštění strany.

IV.3 Ochranná lhůta

V případě Dělnické strany byl podán návrh na její rozpuštění v době, kdy byly již vyhlášeny volby do Poslanecké sněmovny (9. a 10. 10. 2009), které se ovšem neuskutečnily. O tomto návrhu se pak rozhodovalo v době, kdy byly opět vyhlášeny volby do Poslanecké sněmovny (28. a 29. 5. 2010). Ze zákona je dáno, že vyhlášení voleb v celostátním měřítku zabraňuje rozpuštění či pozastavení činnosti strany.

V případě, kdy chce politická strana uplatnit ochrannou lhůtu, nesmí se jednat o: *„opakované (trvalé) chování politické strany, svojí podstatou a výraznou intenzitou zasahující a ohrožující svobodnou soutěž politických sil (např. projevenou snahou o usurpaci politické moci, činností směřující proti podstatným náležitostem demokratického právního státu“*. V tomto případě tedy nešlo využít ochranné lhůty.

V. Posouzení věci soudem

V.1 Právní rámec

V této části soud připomíná význam politických stran a příčiny vedoucí k rozpuštění politických stran. Dále se zde zmiňuje i o možnosti pozastavení jejich činnosti. K pozastavení činnosti vedou případy, kdy činy, které vedly k porušení zákona, byly jen výjimečné, málo závažné či krátkodobé. Musí však být zřejmé, že strana již začala tento stav napravit.

V.2 Programová orientace Dělnické strany

V.2.1 Program

Vláda poukazuje v programu především na tzv. propagování českého národního socialismu, což má sloužit pouze jako zástěrka pro hitlerovský nacionální

socialismus a moderní neonacismus, a to jak v symbolech, tak i ideologii. Soud se zabýval programem strany a k jednotlivým bodům se vyjádřil následovně:

Určování národnosti a vedení evidence národnosti obyvatel

Podle soudu se jedná o diskriminační prvek, který vede k nerovnosti mezi občany.²⁶ Některé výhody by měly patřit tedy pouze české národnosti.²⁷ Dělnická strana však uvedla, že program není na webových stránkách aktualizován a že výhody by měly být pro osoby s českým občanstvím, nikoli jen českou národností.

Imigrace a ilegální přistěhovalci

V tomto bodě vláda upozornila na všeobecné a nerozlišující urážení imigrantů. V případě, kdy strana požaduje plnou asimilaci, porušovala by Rámcovou úmluvu o ochraně národnostních menšin. Strana též požaduje prověrku morálních kvalit, možnost přizpůsobení zvykům a tradicím českého národa a odborné znalosti. To však je proti normálnímu standardu lidských práv.

Strana se k azylové politici vyjádřila tak, že podle jejího mínění lidé nedostávají azyl z politických důvodů, jak by tomu mělo být, ale ve většině případů z ekonomických důvodů. Udělování azylu by tak mělo být důkladněji zvažováno. Strana chce zamezit nárůstu imigrantů. Požaduje, aby v České republice mohli zůstat pouze ti, kteří se osvědčí ve znalosti české historie, právní řádu, odvádějí daně, pracují a podřizují se zákonům.

V případě domovského práva vláda usuzuje, že se strana snaží o zrušení Listiny základních práv a svobod. Tento bod je v rozporu s Všeobecnou deklarací lidských práv, Mezinárodní paktem o občanských a politických právech, Listinou základních práv a svobod čl. 14 odst. 5. Z některých důvodů, které vymezuje zákon, může být svoboda pohybu a pobytu omezena. V tomto případě se však nejedná o důvody Dělnické strany.

Programové prohlášení, kdy se homosexualita považuje za pohlavní deviaci, je považováno vládou jako zásah do soukromého života obyvatelstva. Postoje strany

²⁶Článek 3 Listiny základních práv a svobod.

²⁷Článek 24 a 25 Listiny základních práv a svobod.

k tomuto tématu lze brát jako agresivní výpadky proti této menšině. Strana neschvaluje registrované manželství a žádá jeho zrušení, a to z důvodu, že tento svazek není možno postavit na stejnou úroveň jako svazek mezi mužem a ženou, který by měl být prioritou.

Strana se k tomuto tématu během soudu postavila takto: *„my bychom nechtěli někoho omezovat, nechtěli bychom nikomu diktovat, s kým žije, to je zcela každého věc, je to jeho soukromí a to, že má někdo poměr s osobou stejného pohlaví neznamena, že bychom ho ... chtěli postavit mimo zákon, že bychom chtěli, aby byl zbaven svých občanských práv“*.

Strana se vyjádřila i k pedofilii, kde požaduje zpřísnit tresty.

Zákon o policii a zpřísnění trestní politiky

K tomuto bodu se vláda vyjádřila tak, že se v případě dehumanizace prostředí ve vězení jedná o porušení článku 5, 7, odst. 2 a 10 Listiny základních práv a svobod. Dělnická strana se vyjádřila k programovému bodu, kdy požaduje, aby vězni pracovali a ze svého výdělků si hradili část nákladů na pobyt ve vězení. Strana by dále chtěla zavést trest smrti.

Privatizační podvody

Vláda si tento bod vykládá jako porušování trestního zákona – znárodnění, který by vedl k retroaktivitě. Zákaz retroaktivity patří mezi důležité části demokratických principů státu.

Dělnická strana se vyjádřila k tomuto bodu tak, že žádá jen to, aby se dozvěděla pravdu ohledně zacházení se státním majetkem na počátku devadesátých let. Změna zákona o neprohlášení je možnost, kterou lze stíhat nejodpornější zločiny, které byly na českém národu vykonány.

Závěr soudu z výše uvedených bodů

V bodě zabývající se dobrovolným přiznáním národnosti soud dospěl k závěru, že by se nejednalo pouze o důvod, kterým by vedl k získání statistických údajů. Soud tak usuzuje z toho důvodu, že strana plánuje i změnu Ústavy. Tato evidence

by tedy měla i vícečetný dopad. Jednalo by se o určitá práva spojovaná s českou národností. Soud upozornil na značnou podobnost s norimberskými zákony a rasovou politikou v období Třetí říše, které také vyplývala z určení národnosti.

Soud tak uvedené body programu chápe jako xenofobní. Šovinistické tendence strany vyplývá zejména z požadavku asimilace. Soud se též domnívá, že programové body nesou známky populismu.

V případě zavedení domovského práva soud souhlasí s vládou, která uvedla, že by se jednalo o porušení Listiny základních práv a svobod. Jestliže by byl zaveden institut k získávání těchto údajů, lze se domnívat, že by to vedlo i k jejich zneužití.

V bodě, který se týká homosexuality, soud opět souhlasil s vládou. Pokud by homosexualita byla postavena mimo zákon, vedlo by to k diskriminaci. Za svou sexuální orientaci byli homosexuálové trestáni v nacistickém Německu. Trestat tedy nelze pouze sexuální orientaci. Trestat homosexualitu je dnes již možné pouze v Africe, některých karibských státech a v muslimských státech.

Ohledně policejního zákonu a zpřísnění trestní politiky se soud vyjádřil tak, že novelizace tohoto zákona není nezákonná. Podobně se lze vyjádřit i k lhůtám o promlčení privatizačních podvodů a znovuzavedení trestu smrti.

Soud tak na základě programu, označil projevy strany jako xenofobní, populistické, šovinistické a rasistické. Z charakteristiky, která ovšem vyplývá z programu, nelze vytvořit závěr, díky kterému by se naplnily důvody, pro které by byla strana rozpuštěna.

V.2.2 Naplňování programu

Soud se též soustředil na činnost strany. Zabýval se nejen projevy představitelů či členů na akcích či v tisku.²⁸ Případ trestního stíhání osob za jejich výroky nepovažoval soud za důležitou otázku, a to z toho důvodu, že se soud zabýval podmínkami, které jsou důležité pro rozpuštění strany. Ty se ale nemusí překrývat s podmínkami, které jsou určeny pro trestní odpovědnost.

²⁸Dělnické noviny – redaktor M. Zbela člen předsednictva.

Soud se zabýval i idejemi, jejichž autoři nebyli přímo představitelé strany, ale samotná strana poskytla prostor pro šíření jejich myšlenek. Nejedná se tedy jen o shromáždění, ale i stranický tisk. Přičitatelnost straně je v této skutečnosti menší než v případě jejich představitelů.

Dalším bodem, kterým se soud zabýval, byly předvolební spoty do Evropského parlamentu,²⁹ které odmítl Český rozhlas vysílat. Soud tento spot popsal jako rasistický, kde jsou Romové paušálně bráni jako etnikum, které se nepřizpůsobuje, jsou důvodem kriminality, nepracují či jen obtěžují slušné obyvatele.

Ke druhému spotu³⁰ se soud vyjádřil tak, že i přestože se v něm představuje ideologie Dělnické mládeže, stále se jedná o spot Dělnické strany. Podle úvah soudu je tedy Dělnická mládež dceřinou organizací Dělnické strany. Soud tento spot označil jako xenofobní a šovinistický. Ve spotu se objevuje myšlenka, že Česká republika není určena přistěhovalcům a ani jiným národnostem. Cíl, který zde strana propaguje, je tedy v rozporu se základními lidskými právy, které vyplývají z Listiny základních práv a svobod a z mezinárodních závazků České republiky.

Ve spotu též zazněla myšlenka, kdy národní socialismus má být alternativou polistopadového systému. Polistopadový systém lze v České republice chápat jako demokratický právní systém. Z Ústavy vyplývá, že alternativa k tomuto systému není. Odstranění jeho důležitých sounáležitostí je tedy nemožné.

²⁹Úryvek z prvního spotu: „...jako jediné hnutí v naší zemi se nebojí otevřeně mluvit o problémech s nepřizpůsobivými občany, a to zejména cikány. Obyvatelé našich měst postižených cikánskou kriminalitou se obrátili na DS se žádostí o pomoc. Politici a starostové se na ně vykašlali a místo pomoci je veřejně označili za rasisty a neonacisty. DS vyslala do problémových lokalit své monitorovací skupiny, aby přímo na místě upozornila policisty a město na problémy s cikánským etnikem. Výsledkem byl pokus o zákaz DS a podpora státu a měst nikoliv našim občanům, ale cikánům. DS požaduje, aby zákony platily pro všechny stejně, bez rozdílu barvy pleti. Odmítáme vládní politiku cikánského rasismu, kdy z našich daní platíme cikány, aby nemuseli pracovat a svůj volný čas věnovali obtěžování slušných lidí...”

³⁰Úryvek ze druhého spotu: „Opoziční hnutí má své sympatizanty také mezi mladými lidmi. Z toho důvodu vznikla Dělnická mládež. Hnutí mladých lidí se hlásí k myšlence národního socialismu a považuje ho za alternativu dnešnímu polistopadovému systému. DM nabízí naší zemi svůj pohled na svět. Ten je následující: naše země patří pouze nám, ne přistěhovalcům a lidem odlišné národnosti; požadujeme zákaz lichvy a spekulace vedoucí ke snížení lidské důstojnosti; základním článkem společnosti je tradiční rodina, tj. muž, žena a děti; stát musí být suverénní a nezávislý, odmítáme Lisabonskou smlouvu; naším cílem je přísný zákaz užívání jakýchkoliv drog i samotné propagace těchto omamných látek. ... Dělnická mládež je přesvědčena, že ke změně hodnot ve společnosti může dojít jedině změnou myšlení lidí...”

Soud se zabýval i projevy strany z policejních zpráv, Dělnických listů či internetu. Zaměřil se především na projevy novějšího charakteru, a to z důvodu projednatelnosti již dříve podaného návrhu.

Starší projevy měly sloužit jako pomoc při vysvětlení kontextu. Z projevů lze usuzovat, že strana připisuje určitým skupinám (Romové, imigranti, atd.) určité charakteristiky, které vůči nim vyvolávají nepřátelské postoje. Projevy hlásí, že „bílý” občané jsou utlačováni. Strana jim nabízí pomocnou ruku k bránění se tohoto útlaku. Díky projevům soud potvrdil, že Dělnická strana chce sexuální deviaci uznat jako trestnou. Týkala by se však pouze homosexuálů.

Dělnická strana ve svých projevech vyslovila i takový názor, že: *„Chceme zemi čistou, bílou, bez parazitů a jiné verbeže... Dělnickou stranu nikdo nezastaví. ... až se Dělnická strana dostane k moci, zatočí s nevládními organizacemi, které se zabývají menšinami ...”* Ten vysvětlila soudu tím, že se má jednat o hospodářský audit.

Další projev, který byl uveden jako důkaz potvrzuje, že cíle strany není zjistit, tyto organizace využívají státní příspěvek, ale že vyznívá jako výhrůžka. Soud zde opět poukázal na body týkající se určování národnosti, jehož cílem není jen statistický důvod, ale i bod ohledně domovského práva či trestní politiky.

Projevy představitelů Dělnické strany (T. Vandas, P. Kotáb, J. Štěpánek) jsou velmi podobné projevům i jiných členů (J. Šlégr, B. Vácha, L. Malý – starší projev). Soud poukazuje i na antisemitismus ve straně. Ten se vyskytuje především v projevech L. Šlégrové.

Antisemitské smýšlení se projevilo i u řečníků, kteří pronesli svou řeč na shromážděních Dělnické strany či na jiných shromážděních, kterých se zástupci strany účastnili.

Během soudního jednání se strana distancovala od projevu Steffena Pohla, se kterým se, s výjimkou shromáždění dne 1. 5. 2008, údajně nikdy nesetkala. To však bylo vyvráceno, neboť se tento řečník účastnil i několika dalších akcích.³¹

³¹Shromáždění Dělnické strany dne 16. 8. 2009 v Hradci Králové a shromáždění Dělnické strany 21. 5. 2009 v Brně.

Soud se též zabýval osobami, které jako řečníci vystoupili na shromážděních strany. Jednalo se o např. Jiřího Bártu, Jiřího Bundu – Autonomní nacionalisté, Michaelu Dupovou – RWU. Soud pak Dělnickou stranu uznala jako antisemitskou.

V.2.3 Zhodnocení programaticky

Strana se vůči obyvatelům jiné barvy pleti, imigrantům či homosexuálům vždy vyjadřovala negativně. Cílem těchto obyvatel má podle Dělnické strany být útlak bílé rasy, parazitování či uchopení moci v Evropě. Dělnická strana necítí ohrožení pouze od romských obyvatel, ale i od vietnamského či židovského etnika.

Soud se na závěr vyjádřil tak, že strana míní zrušit náležitosti, které jsou základem právního demokratického státu. Jedná se především o ochranu základních lidských práv, které se týkají menšin. Jelikož se strana vyjádřila, že je třeba bojovat proti systému a nahradit ho (národním socialismem), soud došel k závěru, že strana chce zničit podstatu demokratického právního státu, což je nepřipustné. Soud se vyjádřil pak ke zkoumaným projevům, které se podle něj v časové ose nijak ideologicky nemění.

V.3 Nacionální socialismus

V.3.1 Programatika a projevy

Soud se zabýval i tvrzením vlády, která vyslovila domněnku, že strana navazuje na hitlerovský nacionalistický socialismus, a to jak v programu, tak i symbolice.

Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky se pak vyjádřil k Dělnické straně a nacistickým ideologiím takto: Strana nevykazuje mnoho podobných či stejných prvků jako program NSDAP. Shodu však vykazuje s německým nacionalismem. Program strany je shodný s nacistickým režimem v bodě, který uvádí vymezení etnik. Ideologie NSDAP lze vidět i v případě, kdy se má ve školách vyučovat výchova k autoritě a sebeovládání. Toto vyučování má nahradit liberální výchovu. Pracovně právní vztahy popsané v *Mein Kampf* jsou vzorem pro pojetí vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem u Dělnické strany. Symbolika Dělnické strany odkazuje jak v kompozici, tak použití barev v symbolech,

na NSDAP a její přidružené organizace. Původ názvu Dělnické strany nalézáme u Deutsche Arbeitpartei.³²

Ústav usoudil, že se pojem národní socialismus u Dělnické strany blíží k nacionalistické ideologii. Hlavním cílem Dělnické strany není antisemitismus. Dělnické listy však využívají pojmy bacil či vir, kterými popisují své nepřátele. Tyto pojmy jsou společně s knihou Mein Kampf využívány jako součást útoků proti Romům. Označení bacil či vir je nejen rasistické, ale míří i ke genocidnímu postoji.

Soud učinil svůj závěr, který odpovídá závěru Ústavu pro soudobé dějiny. Dělnická strana se proti tomuto vyjádření ohradila, s tím, že se nikdy nevymezila proti menšinám rasisticky či etnicky. Soud však toto obhájení nepřijal.

Soud pak pracoval s posudkem Ústavu kriminalistiky a forenzních disciplín Vysoké školy Karlovy Vary o.p.s., zpracovaným dne 23. 8. 2009. Ten však nebyl brán jako znalecký posudek, a to z toho důvodu, že soud neurčil znalce. Ovšem zpracovatele posudku - Mgr. Michala Mazla vyslechnul jako svědka. I tyto zdroje vypovídaly o tom, že Dělnická strana se již několikrát přihlásila k národnímu či nacionálnímu socialismu a odkazuje na něj.

Symbole i ideologie, které strana používá, korespondují s hitlerovským národním socialismem. Ve svých projevech představitelé strany používají stejná spojení, jaké používá hitlerovská frazeologie.

Dělnická strana také používá stejné metody jako nacionální socialismus. Tím je např. očerňování menšin, připravenost vedoucí k násilí, atd. Po všech úvahách došel svědek k závěru, že se strana hlásí k národnímu socialismu, což v jejím případě znamená, že se hlásí k hitlerovskému nacionálnímu socialismu.

Mezi nejsilnější důkazy patří používání výše uvedených symbolů a terminologie během vystoupení. V případě strany je tato terminologie umírněná, avšak na její shromáždění jsou zvány osoby, u kterých již umírněná není. Závěry svědka a Ústavu pro soudobé dějiny si jsou velmi podobné.

³²Deutsche Arbeitpartei – Německá dělnická strana – předchůdce NSDAP.

Soud se zabýval i článkem „V očekávání“ Ladislava Malého, bývalého člena Dělnické strany, či články, které byly uveřejněny na webových stránkách Národního odporu. Podle soudu je spolupráce s tímto hnutím rovněž prokázána.

Závěr soudu v tomto bodě je tedy takový, že v programu a projevech navazuje Dělnická strana na ideu německého nacionálního socialismu. Postoj Dělnické strany je pak podobný postoji Národního odporu.

V.3.2 Symbolika

Logo Dělnické strany

Logem strany je zubené kolo červené barvy na bílém pozadí, které doplňují iniciály Dělnické strany černé barvy. Mgr. Michal Mazel se jako svědek k tomuto symbolu vyjádřil takto: Barvy červená, bílá a černá odkazují na německé říšské vlajky. Tyto barvy uznávají i neonacisté v Evropě. Logo po grafické stránce odkazuje na organizaci Deutsche Arbeitfront. Samotný symbol ozubeného kola můžeme vidět u hnutí Hammerskinhead a Národní odpor. Freiheitliche Deutsche Arbeitpartei používala podobný symbol. Ke stejnému názoru došel i Ústav pro soudobé dějiny.

Soud se zabýval i srovnáním ozubeného kola, a to u Dělnické strany, jako symbolu DAF a FAP a historického plakátu, kde bylo takto prezentováno logo Československé sociální demokracie. Soud došel k závěru, že existuje vysoká míra podobnosti loga Dělnické strany, DAF a FAP. Podobnost loga DS s jinými symboly je mnohem menší. Závěr soudu je obdobný jako závěr svědka Mgr. Michala Mazla. V případě podobnosti loga Nové síly, je toto logo méně podobné symbolům DAF a FAP.

V případě podobnosti loga nelze argumentovat jen nahodilou podobností. Musíme brát v úvahu i program a projevy strany, které pokračují v německém nacionálním socialismu.

Dělník s kladivem

Tento motiv byl podle Mgr. Michala Mazela byl převzat z plakátu NSDAP z roku 1932. Soud se zabýval i dalším motivem Dělníka s kladivem, kde je již motiv

jinak zpracován. V případě motivu dělníka s kladivem došel soud ke stejnému závěru jako v případě loga Dělnické strany.

Symbol Ochranných sborů Dělnické strany

Podle Mgr. Michala Mazela jsou si podobné části symbolu, který užívají Ochranné sbory Dělnické strany, s vyznamenáním SA. Soud však usoudil, že symboly jsou si podobné pouze v protnutí meče s podkladem.

Hesla

Svědék se dále vyjádřil k používání hesel strany. Stejná hesla hlásily i jiné organizace. Jedná se o hesla:

- „*Nejvyšší ctí je naše hrdost*” – heslo SS.
- „*Evropo, povstaň. Za společnou Evropu našich lidí*” – Deutschland, erwache!
- „*Národní socialismus, hned!*” - „Nationalsozialismus, jetzt!”

Podle soudu je z používání těchto hesel zřejmé hlášení se k německému nacionálnímu socialismu.

V.4 Ochranné sbory

Dělnická strana se přihlásila k akci svých Ochranných sborů v Litvínově na sídlišti Janov, která se zde konala dne 4. 10. 2008. Tuto akci lze chápat jako prvopočátek dalších shromáždění, a to akcí Ochranných sborů v Krupce a Postoloprtech. Tyto akce lze chápat jako pokus, který měl vyvolat stejnou reakci jako v Litvínově.

Text, který byl použit na pozvánky, měl čistě rasový podtext. Strana i dále použila skryté symboly spojené např. s ohlášením události v Krupce, kterou ohlásila jako „den 18 je tady”.³³ Další pozvánka byla označena jako „*Konečně řešení po Postoloprty*”. Zde se jedná heslo velice podobné známému spojení „*Konečně řešení židovské otázky*”.

³³Číslo 18 byl symbol Adolfa Hitlera u neonacistických hnutí.

Soud se ani v tomto případě neztotožnil s Dělnickou stranou. Podle ní činnost Ochranných sborů nijak nesouvisí s tzv. Třetí říší. Po akci konané v Krupce neuskutečnily Ochranné sbory již žádný jiný monitoring.

Soud došel k závěru, že činnost Ochranných sborů vede k rasové nesnášlivosti proti romským občanům. Služby spojené s pořádáním shromáždění, jenž Dělnická strana organizovala či jichž byla spoluorganizátorem, vykonávaly osoby spojované s neonacisty v ČR.

V případě Ochranných sborů není možno zjistit, zda mají členové těchto sborů spojitost s neonacistickou scénou. Soud neobdržel žádné informace o počtu členů ani o totožnosti osob působících v Ochranných sborech.

V.5 Propojenost Dělnické strany s jinými subjekty

Vláda požadovala rozpuštění strany, a to na základě spolupráce Dělnické strany s neonacistickými ultranacionalistickými hnutími.³⁴ Tento bod by byl považován za splněný, pokud by bylo dokázáno, že tato hnutí skutečně spolupracují s Dělnickou stranou.

Díky důkazům bylo prokázáno, že hnutí, se kterými má Dělnická strana spolupracovat, s výjimkou Dělnické mládeže, formálně neexistují a tudíž nemají ani své stanovy, statutární orgán, atd. Tudíž nelze spolupráci prokázat smlouvou či členským průkazem.

Jako důkaz lze brát text L. Malého.³⁵ Na tento dopis reagovala Dělnická strana dopisem od stejného autora ze dne 11. 10. 2009, kde uvádí, že spolupráce strany a jiných hnutí je jen jeho domněnka.

Rovněž zde bylo uvedeno, že autor neviděl žádné smlouvy, které by se týkaly jejich spolupráce. Soud se vyjádřil k těmto bodům tak, že z textu ze dne 11. 2. 2009 lze vydedukovat, že spolupráce mezi hnutími a stranou opravdu byla.

³⁴Národní odpor, Autonomní nacionalisté, Resistance Woman Unity, Národní korporativismus a Dělnická mládež.

³⁵Text L. Malého ze dne 11. 2. 2009 „V očekávání“ (www.cz.altermedia.info) mj. uvádí, že „někdy na jaře došlo k gentlemanské dohodě mezi Dělnickou stranou a Národním odporem k vzájemné podpoře. Současně byli do strany přijati i lidé z hnutí Autonomních nacionalistů. Ze strany vedení DS to byl zajisté rozumný tah, jenž vedl k sjednocení pravicových subjektů, ale hlavně k zmohutnění a zviditelnění strany a jejího předsedy.“

Jako další důkaz spolupráce soud uznal text ze dne 8. 4. 2008, který byl dostupný na internetových stránkách www.nacionaliste.com. Tento text³⁶ oznamuje konec Národního korporativismu a vyzývá své členy ke vstupu do Dělnické strany.

Soud došel k závěru, že spolupráci Dělnické strany s hnutími, lze vydedukovat i z pořádání společných akcí, propojení osob, atd.

V.5.1 Národní odbor

Soud vyšel ze závěru, že Národní odpor je radikální neonacistická organizace, která není registrovaná. Činnost Národního odporu je protiprávní. To lze usuzovat z článků, které bylo možno nalézt na internetové stránce www.odpor.org.

Závadnost tohoto sdružení lze přecíst především v pozvánkách, které se nesou v extremistickém duchu. Texty, které jsou na stránkách uveřejněny, jsou též rasově orientované.³⁷

Soud došel k závěru, že Národní odpor má rasistické, xenofobní, antisemitské a etnické smýšlení. Jeho opakovaná a dlouhodobá spolupráce s Dělnickou stranou byla prokázána společným pořádáním řady akcí,³⁸ propojením osob či přebíráním textů.

Dělnická strana namítá, že nemůže odpovídat přejaté texty na cizích webových stránkách, s čím soud souhlasil. Soud, ale poukázal na velmi častou frekvenci textů členů dělnické strany, které byly umístěny na webových stránkách Národního odporu.

Soud se rovněž zabýval propojeností důkazů a osob. Těmito lidmi byli: Martin Anlauf, Lukáš Besta, Ladislav Budz, Václav Bureš, Daniel Čerpák, Josef Formánek, Jiří Friedrich, Jiří Froněk, Petr Fryč, Tomáš Höger, Milan Hroch, Michal

³⁶ „*Pobočky NK budou nadále pokračovat ve své práci pod hlavičkou Autonomních nacionalistů. Dále vyzýváme všechny naše členy, kteří mají zájem o politickou činnost na oficiální úrovni ke vstupu do Dělnické strany.*”

³⁷ „*Postavme se černému rasismu v Přerově!*” (ze dne 29. 3. 2009) a „*Židé a sionisté hlavní pákou zrodu ČSR*” (vložená na www.odpor.org dne 2. 10. 2008).

³⁸ Doložená spolupráce Dělnické strany a Národního odporu: Demonstrace Národního odporu za vězněného V. Pechance dne 21. 4. 2007 v Plzni, demonstrace Národního odporu za vězněného V. Pechance dne 21. 7. 2007 ve Svitavách, demonstrace Národního odporu v Plzni dne 1. 3. 2008 „Za svobodu slova”, demonstrace Dělnické strany v Praze dne 15. 3. 2008 „Za celistvost Srbska”, oslava Svátku práce v Praze dne 1. 5. 2008, demonstrace Národního odporu za vězněného V. Pechance dne 26. 7. 2008 ve Svitavách a akce v Litvínově – Janově dne 17. 11. 2008.

Hudák, Andrea Juriašová, Jakub Kotlář, David Kundla, Iveta Machová, Lukáš Mikuš, Mirko Musil, Markéta Pavlíčková, Antonín Poledník, Zdeněk Strnad, Jiří Šlégr, Nikola Štrbář, Jiří Švehlík, Benedikt Vácha, Patrik Vondrák, Lucie Vyklická a Vladimír Žiška.

V případě propojenosti lze jako důkaz použít i Dělnickou mládež, která je vydavatelem tisku „Národní odpor“.

V.5.2 Autonomní nacionalisté

Vláda vycházela v případě Autonomních nacionalistů z webových stránek www.nacionaliste.com, kde byl dne 28. 12. 2008 uveřejněn dokument „Autonomní nacionalismus“. Cílem tohoto dokumentu bylo vysvětlení záměrů této organizace a uveřejnění jejich cílů.

Pro soud z tohoto dokumentu nevyplývá, že by hnutí bylo neonacistické. V případě Autonomních nacionalistů soud dokázal, že činnost, kterou vykazují jeho členové či účastníci akcí³⁹ je extremistická a násilná.

Soud se dále domnívá, že Dělnická strana a Autonomní nacionalisté spolu spolupracují, což lze usuzovat s akce „Bitva o Janov“, kde Dělnická strana zorganizovala mítink, na který navazoval pochod organizovaný Autonomními nacionalisty. Spolupráci s tímto hnutím přiznal i předseda Dělnické strany.

Soud usuzoval na jejich spolupráci i z důvodu, že na kandidátních listinách Dělnické strany byly v roce 2008 a 2009 uvedeny osoby, které byly spjaté s Autonomními nacionalisty.

Mezi ně patří Pavel Andrlé, Petr Andrlé, Petr Bratrych, Tomáš Budín, Vlastimil Budín, Jiří Bunda a Michal Glas. Též osoby spojené s Národním odporem jsou na kandidátních listinách Dělnické strany (Lukáš Besta, Jakub Kotlář, Jiří Švehlík, Vladimír Žiška) a účastní se akcí Autonomních nacionalistů.

Soud tedy uznal, že činnost celého hnutí je protiprávní a je dlouhodobě propojená s Dělnickou stranou.

³⁹J. Páník, J. Kotlář, L. Besta, J. Švehlík a V. Žiška.

V.5.3 Resistance Woman Unity

Tato organizace je ženskou částí Národního odporu. Existenci tohoto hnutí potvrdila i Dělnická strana.

Jako důkaz v případě tohoto hnutí soudu sloužily texty z webové stránky www.women-unity.net. Dne 4. 2. 2009 zde byly zveřejněny stanovky RWU⁴⁰ a 31. 10. 2008 pak text,⁴¹ jehož cílem bylo poukázat na článek rasisty Davida Lanea - čtrnáct slov.⁴²

Z těchto textů vzešel závěr, že toto hnutí je xenofobní, antisemitské a rasistické s prvky agresivity. Hnutí úzce spolupracuje s Dělnickou stranou.

Toto tvrzení lze dokázat nejen akcemi, které byly společně pořádány,⁴³ ale i členkou RWU Michaelou Dupovou, která byla uvedena na kandidátce Dělnické strany v roce 2008.

V.5.4 Národní korporativismus

Toto hnutí ukončilo svojí činnost 8. 4. 2008. Proto se soud k jeho spolupráci s Dělnickou stranou nevyjadřoval.

V.5.5 Dělnická mládež

Dělnická mládež je legálně existující organizací. Propojenost Dělnické mládeže a Dělnické stany je silná. O propojenosti hovoří i časopis Dělnické mládeže, který

⁴⁰ „RWU má za cíl oslovit další ženy v našem hnutí, inspirovat je především k aktivismu a tvořivosti, a tím přispět k posílení opozice vůči stávajícímu Systému, který podporou politiky spočívající v potlačování porodnosti našich lidí, ve schvalování homosexuálních sňatků, v zavádění složitých a zdoluhavých obstrukcí při adopci dítěte z (nejen) českého dětského domova, v porovnání s veřejnou propagací adopce afrických dětí pod záštitou boje proti rasismu, jde cíleně proti dlouhodobému přežití bílých rodin. Problémů, kterým je potřeba čelit, je mnohem víc, chtěly bychom se jimi dále zabývat na našich stránkách.” Na jiném místě se zde píše o ambici přimět čtenáře „sundat růžové brýle v otázkách přežití nás bílých žen, našich mužů a především našich potomků.”

⁴¹ „Mladí čeští rodičové, mějte na prvním místě své bílé děti... Ale jak už několikrát zaznělo - mnoho je ve výchově. Snem Roberta Mettheuse bylo vybojovat zemi pro svého bílého synka. My svým dětem dejme alespoň zdravý domov a připravme je na krutou realitu čím dál černějších ulic.”

⁴² „We must secure the existence of our people and a future for white children.”

⁴³ Plzeň 1. 3. 2008, Praha 1. 5. 2008, Svitavy 26. 7. 2008, Janov 17. 11. 2008 a Brno 1. 5. 2009.

je přílohou *Dělnických listů*. Dělnická strana má pak stejné sídlo jako Dělnická mládež.

Ministerstvo vnitra zaregistrovalo periodikum s názvem *Národní odpor*. Tento časopis vydávala Dělnická mládež. Podobnost s hnutím Nový odpor není náhodná. Toto tvrzení lze vydedukovat z případu, kdy představitel Dělnické mládeže Martin Zbela podpořil během svého projevu, který pronesl v Brně dne 1. 5. 2009, odsouzené za trestný čin, kterým bylo podporování a propagace hnutí, která měla za cíl potlačit práva a svobody člověka.

Soud došel k závěru, že propojení Dělnické mládeže s Dělnickou stranou je zcela jasné. Vzhledem k tomu, že Dělnická mládež je legální, není třeba zjišťovat její protizákonnost.

V.5.6 Zhodnocení spolupráce Dělnické strany s označenými subjekty

Soud dospěl k závěru, ve kterém Národní odpor, Autonomní nacionalisty a Resistance Woman Unity označuje jako pravicová extremistická hnutí, která jsou propojená s Dělnickou stranou.

Tato hnutí jsou dobře organizována, avšak nemají právní formu. Velmi často také veřejně vystupují. Soud se domnívá, že tato hnutí vykazují protiprávní činnost. Neformální hnutí mohou díky anonymitě své cíle velmi otevřeně hlásit, a to velmi otevřeně ale mimo politické pole.

Pro stejné osoby je však Dělnická strana místo, kde mohou působit na politické scéně. Spolupráce Dělnické strany s hnutími je dlouhodobého charakteru a jejich síla nabírá intenzitu. Propojenost mezi Dělnickou mládeží a Dělnickou stranou je velice silná. Jejich jednotlivé činnosti nelze od sebe ani oddělit.

Členové Dělnické mládeže jsou aktivní v Dělnické straně. Někteří ze členů Dělnické strany či osoby, které za ni kandidují, se účastní akcí, které pořádají krajně pravicová hnutí. Mezi tyto osoby patří např. Lucie Šlégrová, Simona Skoumalová či Jan Špachman.

V.6 Veřejné akce za účasti Dělnické strany

Tato část se zaměřuje na spolky spojující se s Dělnickou stranou. Dělnická strana spolupracuje s hnutími, které působí na pravicově extremistickém, nacionalistickém nebo neonacistickém poli.

Pro soud je důležité, že Dělnická strana podporovala komentáře, řadu akcí přímo podpořila nebo pomáhala při jejich organizování a její členové vystupovali na shromážděních. V tomto případě byly pak akce straně připočítatelné. V případě některých z nich lze prokázat spojitost Dělnické strany s Autonomními nacionalisty, Národním odporem a RWU.

Soud se zabýval především akcemi, které následovaly po vydání prvního rozsudku Dělnické strany. Shromáždění organizované před tímto rozsudkem pak byly brány pouze pro dokreslení kontextu.

Frekvence akcí, které lze přičíst Dělnické straně, se před a po březnu 2009 nemění. Soud se jednotlivými akcemi⁴⁴ zabýval a řešil, kdo byl jejich svolavatelem, účastníky, projevy, které během shromáždění zazněly či spolupráci Dělnické strany s jinými subjekty.

⁴⁴Beroun - demonstrace proti raketové základně v ČR dne 24. 2. 2007, Přerov - demonstrace proti komunismu dne 10. 3. 2007, Plzeň - I. ročník protestního pochodu za Vlastimila Pechance dne 21. 4. 2007, Brno 1. máj, oslava Svátku práce dne 1. 5. 2007, Svitavy - II. protestní pochod za Vlastimila Pechance dne 21. 7. 2007, Kladno - Svatováclavská demonstrace dne 29. 9. 2007, Moravská Ostrava - demonstrace k výročí vzniku republiky dne 28. 10. 2007, Praha - demonstrace proti nezávislosti Kosova dne 23. 2. 2008, Plzeň - demonstrace za svobodu slova dne 1. 3. 2008, Praha - demonstrace na podporu Srbska dne 15. 3. 2008, Praha - 1. máj, oslava Svátku práce dne 1. 5. 2008, Děčín - demonstrace proti legalizaci drog dne 14. 6. 2008, Brno - protest proti shromáždění gayů a lesbiček dne 28. 6. 2008, Svitavy - III. ročník protestního pochodu za Vlastimila Pechance dne 26. 7. 2008, Hradec Králové - Den svobody dne 16. 8. 2008, Rokycany - „spontánní demonstrace proti černému rasismu“ dne 6. 9. 2008, Kladno - Svatováclavská demonstrace dne 28. 9. 2008, Altenburg - Fest der Völker (Festival národů) dne 13. 9. 2008, Janov - akce Ochranných sborů Dělnické strany dne 4. 10. 2008, Plzeň, Chrást u Plzně - politicko hudební odpoledne Dělnické strany v rámci předvolební kampaně dne 11. 10. 2008, Litvínov, Janov - protest proti černému rasismu dne 18. 10. 2008, Praha - shromáždění pod názvem „Den národní jednoty“ dne 28. 10. 2008, Janov - „Bitva o Janov“ dne 17. 11. 2008, Přerov - protest proti černému rasismu dne 4. 4. 2009, Brno - 1. máj, oslava Svátku práce dne 1. 5. 2009, Košice - pochod proti kapitalismu dne 16. 5. 2009, Jihlava - politický mítink a uctění památky vojáků II. sv. války dne 6. 6. 2009, Praha - protest proti vyřazení volebních spotů z vysílání ČT dne 24. 5. 2009, Most, Litvínov - pochod za padlé kamarády „REHO 2009“ dne 6. 6. 2009, Tábor - shromáždění Dělnické strany za účelem poděkování voličům dne 18. 6. 2009, Severní Čechy - „Call for Freedom 2009“ dne 27. 6. 2009, Šarišské Michaľany dne 8. 8. 2009, Nový Knín - „Den Svobody 2“ dne 15. 8. 2009, Pössneck - Fest der Völker (Festival národů) dne 12. 9. 2009, Kladno, Svatováclavská demonstrace dne 28. 9. 2009, Praha ve dnech 28. 10. 2009, 17. 11. 2009, 9. 12. 2009.

Soud poukazuje i na spolupráci Dělnické strany se neonacistickými subjekty ze zahraničí, a to i legálních zastánců extremistického postoje.

Vyjádření T. Vandase, že na akcích Dělnické strany vystupovaly i osoby, o kterých mu nebylo nic známo a jejichž projev předem neznal, uznal soud jako nevěrohodný.

Akce jako např. v Brně dne 28. 6. 2008 či 1. 5. 2009 byly xenofobní a rasisticky zaměřené. V Litvínově dne 17. 11. 2008 a Přerově dne 4. 4. 2009 pak měly za cíl podpořit násilí proti některým menšinám. V Praze dne 24. 5. 2009 došlo k porušení veřejného pořádku a dne 17. 11. 2009 zde byly navíc zaznamenány projevy násilí.

Soud upozorňuje i na projevy S. Pohla z německého hnutí Freier Widerstand, který se účastnil akcí, které Dělnická strana buď pořádala nebo se do nich jako host zapojila. Vystoupení tohoto představitele jsou propagandou nacistické ideologie.

Dělnická strana se podle soudu snažila v některých případech nahrazovat veřejné orgány. V tomto případě se může jednat o porušení zákona (§ 5 odst. 2).

Je důležité uvést, že velké procento akcí Dělnické strany proběhlo zcela v pořádku a dle zákona. Jedná se např. o akce spojené s kritikou kapitalismu či uznání Kosova. Avšak došlo i k případům, že téma akce, která byla ohlášená, nebylo totožné s průběhem akce či pronesenými projevy.

Soud se vyjádřil i k akcím, na jejichž organizaci se Dělnická strana podílela tak, že spolupracovala či ideově podporovala Národní odpor, Autonomní nacionalisty, Resistance Woman Unity a Dělnickou mládež. Některé z nich uznal jako protiprávní.

VI. Závěry soudu

Povinností soudu bylo zabývat se činností strany, a to v tom ohledu, zde je či není protiprávní. Dále se jednalo o to, zda strana nevybízí k násilí, zda respektuje demokracii, jejími pravidly a zda je systém, o který strana usiluje slučitelný s demokratickými principy české společnosti.

Pomocí projevů, jejichž řečníky byli členové strany, případně byly proneseny na shromážděních, kterých se účastnila či je organizovala Dělnická strana nebo se objevily v tisku, byl učiněn závěr, že opravdový program strany míří k projevům majícím za cíl rasovou, národnostní, etnickou či sociální netolerantnost.

Výsledkem mají být snahy vedoucí k omezení základních práv a svobod některých menšin. Soud se zabýval především projevem Dělnické strany po roce 2009 a došel k závěru, že se její vyjadřování směřující etnickým skupinám od jejích projevů před tímto rokem výrazně nezměnilo.

Vzhledem k těmto skutečnostem soud došel k závěru, že se strana snaží odstranit demokratické principy společnosti, nerespektuje ochranu uznávaných práv a svobod, čím porušuje § 4 písm. a) zákona. Dále porušuje i § 4 písm. c) zákona, protože cílem strany je potlačení rovnoprávnosti občanů. Nerovnoprávnost se má činit pomocí dělení obyvatel podle národnosti či sexuální vyhraněnosti.

Strana dále používá symboliku, pomocí které navazuje na německý nacionální socialismus. Tento socialismus je totalitní ideologií, která je v opozici s demokracií. Cílem této ideologie je potlačení základních lidských práv, které jsou v České republice garantovány. Dělnická strana se sice oficiálně k nacionalismu nehlásí, ale soud došel k závěru, že toto tvrzení není zcela pravdivé.

Strana se snaží nahradit současný demokratický systém systémem s totalitní ideologií. Tím však porušuje § 4 písm. a) a d) zákona.

Dělnická strana spolupracuje s neonacistickými hnutími na území České republiky. Snahy Dělnické strany míří k vytvoření platformy, pomocí které by mohly uskutečňovat názory hnutí.

Strana vytváří prostor svým členům nejen ve svých kandidátních listinách, ale i ve stranickém tisku. Dělnická strana nabývá na popularitě, což lze dokázat pomocí kandidátních listin do voleb do krajských zastupitelstev v říjnu v roce 2008, voleb do Evropského parlamentu v červnu 2009 a voleb do Poslanecké sněmovny v říjnu 2009, které se ovšem nekonaly.

V případě pořádání akcí soud došel k závěru, že pořádané shromáždění Dělnické strany vedou k akcím, které nesou známky rasistických či xenofobních postojů, za které se strana snaží převést odpovědnost na jiné subjekty.

Soud došel také k závěru, že Dělnická strana spolupracuje s extrémně pravicovými hnutími, a to díky projevům, které přednášejí její členové na shromážděních, které organizují jiná hnutí či výstupům zástupců těchto hnutí na akcích Dělnické strany. Opět se jedná o činnost, jejímž cílem má být odstranění demokratických pilířů státu, čímž je porušen § 4 písm. a) zákona a § 4 písm. d) zákona, podle kterého je ohrožena mravnost a pořádek na veřejnosti.

Soud se vyjádřil i k násilí spojeného s Dělnickou stranou tak, že strana svých cílů dosahuje pomocí něj, schvaluje jh či ho vyvolává. Strana také podporuje své příznivce, kteří násilí páchají. Těmito činy strana porušuje článek 4 Ústavy.

Dále také ohrožuje práva a svobody občanů a veřejný pořádek, a to v lokálním měřítku, které naplňuje § 4 písm. d) zákona. I tato činnost nevykazuje klesající tendenci. Soud má v tomto případě na mysli akce pořádané v obcích Přerov a Šarišské Michařany. Tato shromáždění měla navazovat na tzv. „Bitvu o Janov“, neboť jsou zde vidět snahy o její zopakování. Dělnická strana se těchto akcí zúčastnila a dá se předpokládat, že by tom bylo tak i v budoucnu.

Strana se snažila o řešení problémů v krizových místech, a to za pomoci neozbrojených či ozbrojených stoupenců či členů (např. Ochranné sbory). Tímto porušila § 5 odst. 1 zákona.⁴⁵

Soud došel k závěru, že cílem Dělnické strany je politický program a společenský model, který by byl v rozporu se zásadami demokratického právního státu.

Soud však uznává, že strana má též právo svobody projevu. Ovšem výstupy členů či sympatizantů strany jsou totalitně zaměřeny a velmi často vystupují proti menšinám.

⁴⁵Strany a hnutí jsou odděleny od státu. Nesmějí vykonávat funkce státních orgánů ani tyto orgány nahrazovat. Nesmějí řídit státní orgány ani ukládat povinnosti osobám, které nejsou jejich členy.

Soud se též zabýval přičitatelností. Projevy, kterými se soud zabýval, jsou přičitatelné straně. Jedná se o výstupy, které byly proneseny na shromážděních strany nebo jejími či členy strany na shromážděních, která byla organizována hnutími, se kterými je strana v dlouhodobé spolupráci.

Co se týče stranického tisku, jehož šéfredaktor je člen představenstva strany, a článků v něm uveřejněných, lze názory v těchto člancích opět přičíst straně, i když autory nejsou vždy členové strany.

Závěr soudu tedy zní, že se Dělnická strana dopustila protiprávního jednání.

Soud se zabýval i přezkoumáváním bezprostřednosti rizika vedoucímu k ohrožení demokracie. Upozornil, že pokud strana má být rozpuštěna, není to z důvodu jejího chování v minulosti, ale zaměřuje se především na obranu demokracie v budoucnosti. Ohrožení demokracie se chápe i na místní úrovni.

Dělnickou stranu vyhledávají pravicově extremistická hnutí, protože pro ně znamená politickou platformu. Soud chápe Dělnickou stranu jako subjekt, který je propojen s pravicově extremistickými hnutími, která se pomocí něj snaží prosadit své cíle na politickém poli.

Program Dělnické strany neprodělal významné změny. Z toho lze tedy usoudit, že se nezřekla jednání, kterého se dříve dopouštěla. Stranu lze charakterizovat i nacionálním socialismem. To lze dokázat např. v případech, kdy strana nezměnila přístup ke svým shromážděním, na kterých dále vystupoval S. Pohl z hnutí Freier Widerstand, který opěvoval období Třetí říše.

Strana se nesnaží ani o změnu členské základny či vedení strany, které by vedlo k méně protiprávním postojům. Východiskem pro soud byly kandidátní listiny Dělnické strany a vystoupení osob, které se k ní hlásí. To se však týkalo pouze osob, které strana nepopřela. Soud tedy závěrem uvedl, že strana na lokální úrovni znamená bezpečnostní riziko, které vyvolává ohrožení demokracie.

Soud se v dalším bodu zabýval proporcionalitou a tím, zda je požadavek na rozpuštění strany přiměřený k cílům, které jsou jím sledovány.

V tomto případě se strana bránila tím, že veškeré vytýkané projevy či jednání apod. jsou zcela nahodilé. Na to však soud reagoval tak, že na tyto věci

musí být nahlíženo kontinuálně. Soud dále zdůraznil, že v případech, kdy byla zjištěna trestní činnost, jsou postihy jednotlivých osob nemožné, a to vzhledem k tomu, že momentálním cílem byla ochrana skupiny, proti které byla trestní činnost vedena. Jedná se především o shromáždění. Podle soudu dává strana možnost k protiprávnímu jednání extremistickým hnutím tím, že jim poskytuje základnu.

Skutečný program Dělnické strany lze zcela pochopit až po vyslechnutí projevů a seznámení s články jejich představitelů. Program se opírá o dřívější německou ideologii, spolupráci s extremistickými hnutími a nenávisť vůči menšinám.

Soud poukázal, že Dělnická strana je stranou, která se odkazuje na totalitní režim. Společenské problémy, na které strana poukazuje, nelze řešit způsobem, který by popíral principy demokratického státu.

Soud dále poukazuje na stav, který by nastal po rozpuštění strany. Jednalo by se pouze o rozpuštění strany, ale ne o zánik příznivců, kteří mají možnost založení nové strany. Přesto soud došel k závěru, že by se Dělnická strana měla rozpustit. Ideologie podporovaná touto stranou totiž není v souladu s právním hodnotovým systémem v České republice.

Soud se zabýval i bezprostředností hrozby a přiměřeností prostředků, které mají být využity. V tomto bodě porovnával svobodu práva a sdružovací zákon na jedné straně a základní lidská práva a svobody na druhé straně.

V prvním případě by se jednalo o dočasné vyřazení politické strany ze soutěže, a tím i omezení politických práv členů strany. Tento krok by byl možný pouze v případě, že by se Dělnická strana snažila o vzetí důležitých práv někomu jinému. To bylo naplněno pomocí cílů strany, které se zaměřují na popření základních lidských práv a svobod.

Toto rozhodnutí lze odůvodnit i článkem 17 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.⁴⁶ Dělnická strana pomocí svých cílů chce omezit základní lidská práva a svobody. Přestože se strana odvolává na svá práva, svobodu projevu

⁴⁶ „Nic v této Úmluvě nemůže být vykládáno tak, jako by dávalo státu, skupině nebo jednotlivci jakékoli právo vyvíjet činnost nebo dopouštět se činů zaměřených na popření kteréhokoli ze zde přiznaných práv a svobod nebo na omezování těchto práv a svobod ve větším rozsahu, než to Úmluva stanoví.”

a sdružování, nemůže tato práva používat k porušení práv, které jsou stanoveny v úmluvě. To se týká také případů, kdy jsou práva omezena, ovšem ne ve větším rozsahu než úmluva dovoluje.

Soud tedy uznal, že v případě, kdy došlo k zneužití článku 17 úmluvy, je možné i omezení sdružovacího práva dle článku 11 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.⁴⁷

Strana podle soudu nese již od počátku ideologii, která je spojena s nenávisí a násilím. Její personální obsazení je spojeno s krajně pravicovými hnutími v České republice. Z tohoto lze usuzovat, že změna ve straně není možná, a to z důvodů, které by popíraly samotný účel vzniku Dělnické strany. Proto tedy nelze ani uvažovat o pozastavení činnosti strany.

Soud se rozhodl, že v tomto případě nebude porušeno kritérium proporcionality.

VII. Ustanovení likvidátora a náklady řízení

Tento oddíl se zabývá likvidátorem, kterým byl jmenován Mgr. Radoslav Janeček a náklady řízení, které nebyly nikomu určeny.

Poučení v tomto případě znělo: „Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.”

Strana měla ovšem možnost podat návrh, kde by tvrdila, že rozpuštění této strany není v souladu s ústavními či jinými zákony.

⁴⁷ „Na výkon těchto práv nemohou být uvalena žádná omezení kromě těch, která stanoví zákon, a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Tento článek nebrání uvalení zákonných omezení na výkon těchto práv příslušníky ozbrojených sil, policie a státní správy.”

7.7 Návrh na zrušení rozsudku Nejvyššího správního soudu podané Dělnickou stranou

Dne 15. března 2010 byla doručena stížnost Dělnické strany Ústavnímu soudu. Dělnická strana podala návrh na zrušení rozsudku Nejvyššího správního soudu. Strana využila § 73 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb.⁴⁸

Strana se domnívala, že jí byla odebrána práva na svobodu vyjadřování názorů a myšlenek a na svobodu shromažďování. Dále si strana domnívala, že se soud dopustil procesních chyb, a tak i popřela, že by byly splněny podmínky pro rozpuštění strany.⁴⁹

7.8 Rozhodnutí Ústavního soudu

Ústavní soud dne 27. května 2010 rozhodl o návrhu Dělnické strany na zrušení rozsudku, který vydal Nejvyšší správní soud dne 17. 2. 2010 tak, že návrh odmítá. Svůj závěr odůvodnil následujícím způsobem:

I.

V tomto případě se nejednalo o klasickou ústavní stížnost. Dále zde strana popisovala rozsudek a celé řízení u Nejvyššího správního soudu jako „čarodějnický proces ve středověku“, kdy jako „hříšník“ byla chápána vláda.

II.

Tato část se zabývá procesními vadami, které byly rozděleny do několika částí:

1. Nejvyšší správní soud neměl o rozpuštění strany rozhodovat. Stranu může rozpustit jedině za předpokladu, že strana nedodala finanční zprávu Poslanecké sněmovně.
2. Nebyla dodržena věc rozhodná. Činnost strany byla již jednou předmětem řízení a bylo rozhodnuto rozsudkem dne 4. 3. 2009. Proto se měl v novém

⁴⁸Politická strana je oprávněna podat návrh podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jejím rozpuštění nebo jiné rozhodnutí týkající se její činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony.

⁴⁹Aktuálně. *Ústavní soud* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: http://www.usoud.cz/aktualne/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=1739&cHash=e4cbbb48eac4dc1827fd4b1f82c137c2

řízení soud zabývat pouze obdobím po 5. březnu 2009. Soud však v rámci celkového posuzování opět hodnotil činnost před tímto datem.

3. Soud používal nezákonné důkazy. Listiny, které soud používal, byly označeny jako posudky (Posudky Ústavu kriminalistiky a forenzních disciplín Vysoké školy Karlovy Vary ze dne 23. srpna 2009 a 30. září 2009)
4. Soud ke svému závěru došel nespravedlivým procesem. Soudil chování fyzických osob, a to bez toho, aby tyto osoby měly možnost hájit se v řízení. Soud též považoval jako důkaz pouhé zahájení trestního řízení.
5. Rozsudek byl odůvodněn zmatečně a tak, aby nebyla možnost ho přezkoumat. Dle strany neexistuje jasný důvod, ze kterého by plynulo rozpuštění strany. Soud zdůvodnil rozsudek § 4 písm. a) a d), avšak nevyjádřil se ke konkrétním důvodům, proč strana má být rozpuštěna. Rozsudek strana chápe jako směsici skutkových stavů a hypotéz týkající se vývoje strany.
6. Strana poukazuje na to, že nebyly splněny podmínky, které by směřovaly k rozpuštění strany. Strana nebo její se představitelé nedopustili žádného protiprávního jednání, protože nebyla doložena žádná pravomocná rozhodnutí. V případě strany byla totiž uplatněna kolektivní vina. Strana obhajuje svou činnost, kterou a nechápe jako riziko pro zákon, a to ani jako bezprostřední.
7. V případě strany nebylo využita ani možnost nápravních prostředků. Vzhledem k tomu, že její činnost byla do 4. března uznaná soudem jako bezvadná, jedinou možností připadá tedy činnost strany pozastavit.

Názor soudu, že strana je nebezpečná pro demokracii, je zcela špatný. Rozsudek je podle strany protiústavní. Proti ústavnímu právu je i popření svobodného vyjadřování jejích názorů a myšlenek a zároveň omezení práva na sdružování.

III.

Ústavní soud si vyžádal vyjádření všech účastníků řízení. Nejvyšší správní soud uvedl všechny části rozsudku, ve kterých se zabýval argumenty strany. Stejně

postupovala i vláda, která dále ještě vysvětlila sdružovací právo. Strana pak obdržela vyjádření k možnosti její repliky.

IV.

Rozsudek i řízení Nejvyššího správního soudu byly přezkoumány dle ústavnosti. Návrh Dělnické strany byl pak označen za neopodstatněný. Soud se vyjádřil i k jednotlivým bodům uvedeným výše.

Z bodů, které uvedla Dělnická strana, vyplývá, že se jedná pouhé opakování se. Tyto argumenty už totiž byly jednou použity při řízení u Nejvyššího správního soudu. V případě tohoto řízení před Nejvyšším správním soudem byly dokázány podmínky, které vedly k rozpuštění strany. V řízení bylo dokázáno, že strana překročila i hranice volné politické soutěže. Soud uznává, že Dělnické straně se dostalo před Nejvyšším správním soudem spravedlivého procesu.

Dále se v návrhu poukazovalo na to, že Nejvyšší správní soud měl tendenci vyhovět návrhu vlády. A nepostupoval nezávisle a objektivně. S tímto však opět tento rozsudek nesouhlasí. Soud dále poukázal na důležitost nezávislého a nestranného soudnictví.

V tomto novém rozsudku byla tedy role Nejvyššího správního soudu uznána jako nestranná a nezávislá a Dělnická strana se již proti němu nemohla odvolat.⁵⁰

7.9 Dělnická strana u Evropského soudu

Dělnická strana se po svém neúspěšném odvolání u Ústavního soudu obrátila na Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku.

Strana svojí stížnost odůvodnila takto: „*Dělnická strana se žalobou domáhá verdiktu, který by konstatoval, že při politickém procesu s DS byla Českou republikou porušena práva na spravedlivé řízení, dále porušena svoboda shromažďování a sdružování a svoboda projevu,...*”⁵¹

⁵⁰Rozhodnutí Ústavního soudu. *Ústavní soud* [online]. [cit. 2014-06-14]. Dostupné z: http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/ustavni_soud_www/Aktualne_prilohy/2010_05_31.pdf

⁵¹Dělnická strana se obrací na soud ve Štrasburku. *Tiscali* [online]. [cit. 2014-05-17]. Dostupné z: <http://zpravy.tiscali.cz/delnicka-strana-se-obraci-na-soud-ve-strasburku-51557>

Evropský soud pro lidská práva vydal dne 26. 3. 2013 rozhodnutí o zastavení stížnosti rozpuštěné Dělnické strany a jejího bývalého předsedy Tomáše Vandase. „Důvodem rozhodnutí byla skutečnost, že stěžovatelé nereagovali na stanovisko vlády k přijatelnosti a odůvodněnosti jejich stížnosti, a to ani po upozornění ze strany Evropského soudu o procesních důsledcích, které může tento postup mít.”

V případě, že by soud uznal, že rozsudek o rozpuštění Dělnické strany porušil článek 11 Evropské úmluvy o lidských právech, mohla by strana podat návrh, kdy by žádala o obnovení řízení u Ústavního soudu.⁵²

⁵²Tiskové prohlášení Ministerstva spravedlnosti. *Ministerstvo spravedlnosti* [online]. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5103&d=328497>

Kapitola 8

Závěr

Předloženou prací jsme se snažili naplnit vytýčené cíle. Za těžiště práce považujeme komplexní zpracování soudních spisů týkajících se prvního a druhého návrhu vlády na zrušení Dělnické strany. Tomuto těžišti předchází z „rozsahových“ důvodů pouze epizodický exkurz ke krajně pravicovým politickým stranám na území současné České republiky až do druhé poloviny 19. století.

Na těžiště pak navazuje nástin historie, symboliky a politických cílů Dělnické strany sociální spravedlnosti, která je nástupnickou stranou rozpuštěné Dělnické strany.

Zásadním historickým momentem ve vývoji české politické krajní pravice bylo založení Dělnické strany v roce 2002. Od roku 1989 do roku 2002 totiž neexistovala takto názorově výrazná krajně pravicová politická strana. Jejím předsedou a zároveň nejvýraznější osobností se stal Tomáš Vandas.

Dělnická strana se snažila o zvýhodnění české národnosti vůči národnostním menšinám, preferovala manuálně pracující lid, navrhovala vystoupení České republiky z NATO a její politika byla zaměřena proti přistěhovalcům, homosexuálům a jiným menšinám. Dále usilovala o zavedení trestu smrti, domovského práva či zákazu drog.

Své voliče se strana snažila získat i pořádáním značného množství akcí, které proběhly na mnoha místech republiky a na kterých promlouvala řada zvaných řečníků a zástupců strany o současných problémech v České republice. Dělnická

strana během své působnosti svolala několik akcí i do „problémových oblastí“. Tyto akce skončily střety mezi stoupenci strany a místním obyvatelstvem.

Vláda označila Dělnickou stranu za uskupení, jehož jedním z mnoha cílů je rozbití demokratických základů státu, a které chce demokracii nahradit totalitou. Nejvyššímu správnímu soudu proto navrhla její rozpuštění. Svého cíle vláda dosáhla až při druhém soudním řízení.

Dělnická strana s důvody pro své rozpuštění zásadně nesouhlasila. Proto se odvolala k Ústavnímu soudu, který rozsudek Nejvyššího správního soudu potvrdil. Strana se s tímto rozhodnutím neshodla a zaslala svojí stížnost Evropskému soudu pro lidská práva. Evropský soud pro lidská práva však řízení týkající se stížnosti Dělnické strany zastavil. Vzhledem k tomu, že Evropský soud pro lidská práva nevydal rozhodnutí, které by nařizovala znovuoobnovení řízení před Ústavním soudem, lze považovat Dělnickou stranu za rozpuštěnou.

Stoupenci strany na tuto situaci zareagovali tak, že založili novou politickou stranu - Dělnickou stranu sociální spravedlnosti, která je činná dodnes.

Z politického hlediska je však tato nová strana méně významná, než byla její předchůdkyně.

Seznam zkratek

AN	-	Autonomní nacionalisté
ČR	-	Česká republika
ČSSD	-	Česká strana sociálně demokratická
ČT	-	Česká televize
DAF	-	Deutsche Arbeitsfront – Německá pracovní fronta
DM	-	Dělnická mládež
DS	-	Dělnická strana
DSSS	-	Dělnická strana sociální spravedlnosti
EU	-	Evropská unie
FAP	-	Freiheitliche Deutsche Arbeitpartei – Svobodná Německá dělnická strana
KSČM	-	Komunistická strana Čech a Moravy
NATO	-	North Atlantic Treaty Organization – Severoatlantická aliance
NK	-	Národní korporativismus
NO	-	Národní odpor
NPD	-	Nationaldemokratische Partei Deutschlands – Nacionálně demokratická strana Německa
NSDAP	-	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei - Národně socialistická německá dělnická strana
ODS	-	Občanská demokratická strana
PaS	-	Právo a Spravedlnost
PČR	-	Policie České republiky
RASH	-	Red and Anarchist Skinheads
RMS	-	Republikáni Miroslava Sládka
RWU	-	Resistance Woman Unity
SA	-	Sturmabteilung
SHARP	-	Skinheads Against Racial Prejudice – Skinheadi proti rasistickým předsudkům
SPR-RSČ	-	Sdružení pro Republiku – Republikánská strana Československa
SS	-	Schutzstaffel
SSSR	-	Svaz sovětských socialistických republik

Seznam použité literatury

1. BASTL, Martin, MAREŠ, Miroslav, SMOLÍK, Josef, VEJVODOVÁ, Petra. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. 1. vydání. Praha: Grada, 2011. ISBN: 978-80-247-3797-3.
2. DANICS, Štefan. *Extremismus – hrozba demokracie*. 1. vydání. Praha: Police History, 2002. ISBN: 80-86477-07-X.
3. DANICS, Štefan. *Úvod do politologie na PA ČR*. Praha: Policejní akademie ČR (katedra společenských věd), 2006.
4. FIALA, Petr, STRMISKA, Maxmilián. *Teorie politických stran*. Brno: Barrister & Principal, 1998. ISBN: 80-85947-31-5.
5. HEYWOOD, Andrew. *Politologie*. 1. vydání. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN: 80-86432-95-5.
6. CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.
7. CHMELÍK, Jan. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vydání. Praha: Armex Praha, TRIVIS, Soukromou veřejnoprávní akademií a Vyšší odbornou školou, spol. s r. o., 2000. ISBN: 80-86244-14-8.
8. KOTULAN, Petr. Možnosti postihu trestných činů extrémní povahy podle našeho trestního práva. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. 1. vyd. Alena Marešová. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1999, s. 55-63. ISBN 80-86008-59-2.
9. KROUPA, Jiří. *Základy politického systému České republiky*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN: 978-80-210-5384-7.
10. KŘEN, Jan. *Dvě století střední Evropy*. 1. vydání. Praha: Argo, 2005. ISBN: 80-7203-612-2.
11. MALÍŘ, Jiří, MAREK, Pavel, kol. *Politické strany. Vývoj politických stran a hnutí v českých zemích a Československu 1861-2004. 2. díl. Období 1938-2004*. 1. vydání. Brno: Doplněk, 2005. ISBN: 80-7239-179-8.
12. MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vydání. Brno: Barrister & Principal a Centrum strategických studií, 2003. ISBN: 80-86598-45-4.

13. MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti: manuál pro Policii ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2006.
14. ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7367-348-2.

Internetové zdroje

1. <http://aplikace.mvcr.cz/seznam-politicky-stran/Vypis.Rejstrik.aspx?id=252>
2. <http://hradecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/vrah-ze-svitav-vlastimil-pechanec-opousti-vezeni-20140625-7a9s.html>
3. <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=5103&d=328497>
4. <http://www.bis.cz/extremismus.html>
5. http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=116&Itemid=150
6. http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=117&Itemid=151
7. http://www.delnicka-strana.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=74&Itemid=103
8. <http://www.delnickamladez.cz/o-nas/nas-program>
9. <http://www.dsss.cz/program-dsss-2011>
10. <http://www.dsss.cz/o-nas/volebni-vysledky>
11. <http://www.hudebniskupiny.cz/orlik>
12. <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>
13. <http://www.mvcr.cz/clanek/v-cem-spociva-hrozba-extremismu.aspx>
14. http://www.nssoud.cz/_les/SOUDNI_VYKON/2009/0002_0Pst_090_20101213115145_prevedeno.pdf

15. http://www.nssoud.cz/dokumenty/navrhRizeni/Navrh_vlady_CR.pdf
16. http://www.nssoud.cz/dokumenty/navrhRizeni/Vyjadreni_Delnicke_strany.pdf
17. <http://www.nssoud.cz/dokumenty/vyjadreni%20DS%20k%20navrhu%20vlady%20-%20bez%20priloh.PDF>
18. http://www.nssoud.cz/zakony/424_1991.pdf
19. http://www.nssoud.cz/Zverejneny-navrh-vlady-na-rozpusteni-Delnicke-strany/art/404?tre_id=205
20. <http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>
21. <http://www.revuepolitika.cz/clanky/1175/delnicka-strana-jako-pseudonabozensky-fenomen>
22. <http://www.rexter.cz/delnicka-strana-pro-l-ceske-pravicove-extremisticke-strany/2010/11/07>
23. http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/ustavni_soud_www/Aktualne_prilohy/2010_05_31.pdf
24. http://www.usoud.cz/aktualne/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=1739&cHash=e4cbbb48eac4dc1827fd4b1f82c137c2
25. <http://www.volby.cz/pls/ep2004/ep11?xjazyk=CZ>
26. <http://www.volby.cz/pls/ep2004/ep1311?xjazyk=CZ&xnumnuts=4200>
27. <http://www.volby.cz/pls/kz2004/kz21?xjazyk=CZ&xdatum=20041105&xkraj=3>
28. <http://www.volby.cz/pls/kz2008/kz21?xjazyk=CZ&xdatum=20081017&xkraj=1>
29. <http://www.volby.cz/pls/kz2012/kz61?xjazyk=CZ&xdatum=20121012>
30. <http://www.volby.cz/pls/ps1996/u4>
31. <http://www.volby.cz/pls/ps1998/u4>
32. <http://www.volby.cz/pls/ps2002/ps2?xjazyk=CZ>
33. <http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps2?xjazyk=CZ>

34. <http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps61?xjazyk=CZ&xv=1>
35. <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps>
36. <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>
37. <http://www.volby.cz/pls/ps2010/ps61?xjazyk=CZ&xv=1>
38. <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>
39. <http://www.volby.cz/pls/ps2013/ps61?xjazyk=CZ&xv=1>
40. <http://www.volby.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=20101015&xobvod=4>
41. <http://www.volby.cz/pls/sn1992/u4>
42. http://zpravy.idnes.cz/policie-obvinila-mladiky-kteri-nesli-symboly-zakazane-delnicke-strany-1mq-/krimi.aspx?c=A101007_094046_krimi_cen
43. http://zpravy.idnes.cz/soud-rozpustil-republikanskou-stranu-kterou-proslavil-miroslav-sladek-1qg-/domaci.aspx?c=A130515_152004_domaci_jav
44. <http://zpravy.tiscali.cz/delnicka-strana-se-obraci-na-soud-ve-strasburku-51557>

Seznam příloh

Příloha 1: Logo Dělnické strany.

Příloha 2: Další logo Dělnické strany.

Příloha 3: Podobnost log Dělnické strany s nacistickými institucemi.

Příloha 4: Plakát Dělnické strany, který ukazuje na propojenost s nacistickými institucemi. Jedná se o Německou pracovní frontu (DAF).

Příloha 5: Další plakáty Dělnické strany.

Příloha 6: Logo Dělnické strany sociální spravedlnosti.

Příloha 7: Podobnost loga Dělnické strany a Dělnické strany sociální spravedlnosti.

Příloha 8: Logo Dělnické strany sociální spravedlnosti v Moravskoslezském kraji.

Příloha 1: Logo Dělnické strany.¹

Příloha 2: Další logo Dělnické strany.²

Příloha 3: Podobnost log Dělnické strany s nacistickými institucemi.³

¹DSlogo.jpg. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-04-28]. Dostupné z: <http://www.delnicka-strana.cz/letaky/DSlogo.jpg>

²DSlogo2.jpg. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-10-15]. Dostupné z: <http://www.delnicka-strana.cz/letaky/DSlogo2.jpg>

³delnicka-strana-daf.jpg. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://czblog.cz/wp-content/uploads/2012/04/delnicka-strana-daf.jpg>

Přiloha 4: Plakát Dělnické strany, který ukazuje na propojenost s nacistickými institucemi. Jedná se o Německou pracovní frontu (DAF).⁴

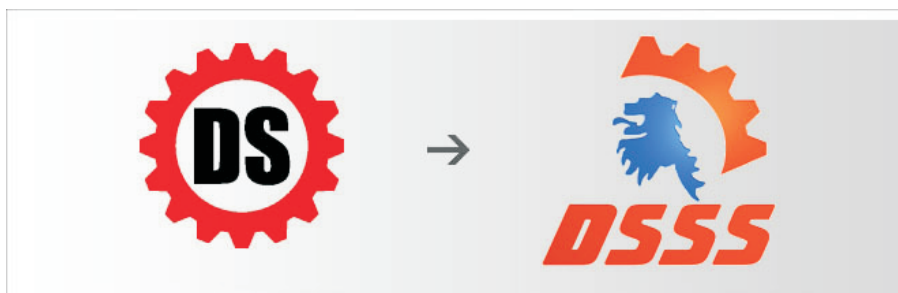
Přiloha 5: Další plakáty Dělnické strany.⁵

⁴delnicka-strana-nacismus.jpg. *Dělnická strana* [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://czblog.cz/wp-content/uploads/2012/04/delnicka-strana-nacismus.jpg>

⁵JB3070fb_plakat.jpg. *iDnes.cz* [online]. [cit. 2014-01-19]. Dostupné z: http://i.idnes.cz/10/012/gal/JB3070fb_plakat.jpg

Příloha 6: Logo Dělnické strany sociální spravedlnosti.⁶

Příloha 7: Podobnost loga Dělnické strany a Dělnické strany sociální spravedlnosti.⁷

Příloha 8: Logo Dělnické strany sociální spravedlnosti v Moravskoslezském kraji.⁸

⁶dsss-2.jpg. *Dělnická strana sociální spravedlnosti* [online]. [cit. 2014-12-04]. Dostupné z: <http://www.dsss.cz/userFiles/dsss-2.jpg>

⁷006267.jpg. *font.cz* [online]. [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: <http://www.font.cz/res/data/049/006267.jpg>

⁸165715047690be9896b944a8d6dfc008. *secure.gravatar.com* [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: <https://secure.gravatar.com/blavatar/165715047690be9896b944a8d6dfc008?s=200>